

คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน

ระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(Standard Operating Procedure : SOP)

กระบวนการที่ 4.1-4.3 การจัดการมูลฝอย

กระบวนการที่ 4.1 : การจัดการมูลฝอยทั่วไป

กระบวนการที่ 4.2 : การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ

กระบวนการที่ 4.3 : การจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรือ
อันตรายจากชุมชน

การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
(Environmental Health Accreditation : EHA)
กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน

ระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(Standard Operating Procedure : SOP)

กระบวนการที่ 4.1-4.3 การจัดการมูลฝอย

กระบวนการที่ 4.1 : การจัดการมูลฝอยทั่วไป

กระบวนการที่ 4.2 : การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ

กระบวนการที่ 4.3 : การจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรือ
อันตรายจากชุมชน

การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
(Environmental Health Accreditation : EHA)
กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

คำนำ

ด้วยท้องถิ่นมีบทบาทหน้าที่ในการควบคุมดูแลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พ.ร.บ.เทศบาล พ.ศ.2496, พ.ร.บ. อบต. พ.ศ.2537, พ.ร.บ. เขตปกครองพิเศษ กทม. และพ.ร.บ. กอปรกบ) ได้รับผลจากนโยบายการกระจายอำนาจ ตาม พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ. 2542 กำหนดให้งานสาธารณสุขด้านการส่งเสริมสุขภาพ การรักษาพยาบาล การป้องกันและการควบคุมโรคติดต่อ เป็นภารกิจที่ราชการต้องถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น ท้องถิ่นที่เป็นหน่วยงานใกล้ชิดกับประชาชนในการตอบสนองและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมซึ่งท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญทั้งในอำนาจหน้าที่โดยตรง และตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2550

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งมีหน้าที่ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ในการดำเนินงานด้านการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศ เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพดีในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ จึงให้ความสำคัญกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทและเป็นกลไกที่สำคัญต่อการดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยส่งเสริมให้มีการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นระบบและมีคุณภาพ ดังนั้น กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข จึงได้จัดทำคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงานระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบคลุมการที่ 4.1 การจัดการมูลฝอยทั่วไป ครอบคลุมการที่ 4.2 การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ครอบคลุมการที่ 4.3 การจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนเพื่อเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถบริหารจัดการการบริการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ได้คุณภาพตามมาตรฐานการปฏิบัติงานระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมในแต่ละท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน สอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพการบริหารราชการของประเทศต่อไป

กรมอนามัย
กันยายน 2557

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
วัตถุประสงค์ของการจัดทำคู่มือ SOP	1
ประโยชน์ของการจัดทำคู่มือ SOP	1
เนื้อหาของคู่มือ SOP	1
กระบวนการการจัดการมูลฝอยทั่วไป	2
กระบวนการการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ	8
กระบวนการการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน	15
ภาคผนวก	27
ภาคผนวก ก แนวทางการเขียน Flow Chart	29
ภาคผนวก ข ข้อมูลวิชาการที่เกี่ยวข้อง	31
- กฎกระทรวงว่าด้วยการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ.2545	
- การจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน	
ภาคผนวก ค แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง	57
ภาคผนวก ง เงื่อนไขการประเมินกระบวนการ	121
ภาคผนวก จ คำสั่งกรมอนามัย ที่ 776/2557 เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานวิชาการสนับสนุน	133
การขับเคลื่อนแผนบูรณาการด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ควบคุมโรค	
และคุ้มครองผู้บริโภค ของกรมอนามัย คณะที่ 1. คณะทำงานพัฒนาคุณภาพ	
ระบบงานอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
คณะผู้จัดทำ	136

วัตถุประสงค์ของการจัดทำคู่มือ SOP

คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงานระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (SOP) จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ผู้ปฏิบัติงานสามารถใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในการทำงาน ทราบว่าควรปฏิบัติงานอย่างไร เมื่อใด กับใคร เป็นประโยชน์กับผู้บริหารในการติดตามงานได้ทุกขั้นตอน ลดความผิดพลาดในการทำงาน นอกจากนี้ยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการฝึกอบรม เป็นสื่อในการประสานงาน เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานสอดคล้องกับนโยบาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้

ประโยชน์ของการจัดทำคู่มือ SOP

1. ผู้ปฏิบัติงานที่ใช้คู่มือ SOP นี้ จะไม่เกิดความสับสนในการปฏิบัติงาน เกิดความเข้าใจและช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในการทำงาน ได้งานที่มีคุณภาพตามระยะเวลาที่กำหนด เป็นการลดขั้นตอนการทำงานที่ซับซ้อน ลดข้อผิดพลาดจากการทำงาน ทำให้การทำงานเป็นไปอย่างมีระบบและเป็นมาตรฐานเดียวกัน
2. เป็นคู่มือช่วยในการเรียนรู้การทำงานของผู้ที่เริ่มปฏิบัติงานใหม่ให้สามารถเริ่มปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว ช่วยลดเวลาในการสอนงาน บุคลากรของหน่วยงานสามารถทำงานแทนกันได้อย่างต่อเนื่อง ช่วยให้ได้เรียนรู้งานซึ่งกันและกัน ช่วยในการออกแบบระบบงานใหม่และปรับปรุงงานเป็นต้น

เนื้อหาของคู่มือ SOP

แต่ละกระบวนการประกอบด้วย

1. **วัตถุประสงค์** เป็นการบอกถึงสิ่งที่ต้องการจากการปฏิบัติตาม SOP นั้นๆ
2. **ขอบเขตของงาน** เป็นการระบุว่า SOP ที่ใช้ในการปฏิบัติงานนั้น ครอบคลุมสิ่งใดบ้าง
3. **หน่วยงานที่รับผิดชอบ** ระบุหน่วยงาน/ตำแหน่งบุคคลที่นำ SOP ไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์
4. **เอกสารอ้างอิง** ระบุชื่อและหมายเลขเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ SOP
5. **แผนภูมิการทำงาน** เป็นการแสดงขั้นตอนการปฏิบัติงานโดยย่อ เพื่อให้ทราบว่า ใคร ทำอะไร
6. **รายละเอียดของขั้นตอนการปฏิบัติงาน** เป็นการบรรยายรายละเอียดของการทำงานตามแผนภูมิ
7. **คำนิยาม** เป็นการอธิบายความหมาย เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน
8. **แบบฟอร์ม/เอกสารที่เกี่ยวข้อง** เป็นการระบุชื่อและหมายเลขของแบบฟอร์มที่ใช้ในการบันทึกการปฏิบัติงานตามขั้นตอนต่างๆ

มาตรฐานการปฏิบัติงาน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	ชื่อกระบวนการ การจัดการมูลฝอยทั่วไป	ลำดับกระบวนการที่ 4.1 แก้ไขครั้งที่ 1 : กันยายน 2557
	ผู้จัดทำ กลุ่มพัฒนาการสุขาภิบาล สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย	วันที่เริ่มใช้เอกสาร 1 ตุลาคม 2557 จำนวนหน้า : 6 หน้า

1. วัตถุประสงค์

เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำกระบวนการจัดการมูลฝอยทั่วไป ไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ ในการจัดการมูลฝอยของท้องถิ่นให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะเป็นไปตามมาตรฐานวิชาการและกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องตั้งแต่กระบวนการลดปริมาณ/การคัดแยก การเก็บขน การบำบัดหรือการกำจัด

2. ขอบเขต

ครอบคลุมการดำเนินงานจัดการมูลฝอยทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ตั้งแต่การสำรวจ วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์การจัดการมูลฝอยทั่วไปภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ อปท. วิเคราะห์ ความพร้อม ความเป็นไปได้ในการจัดบริการเก็บ ขน บำบัดหรือกำจัดมูลฝอยทั่วไป กำหนดรูปแบบการให้บริการ และเทคโนโลยีการจัดการมูลฝอย รวมทั้งการนำไปใช้ประโยชน์ จากนั้น เสนอผู้บริหารตัดสินใจเพื่อจัดระบบบริการ เก็บขน บำบัดหรือกำจัดมูลฝอยทั่วไป อปท. ออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเพื่อใช้สำหรับการ ให้บริการเก็บขน บำบัดหรือกำจัดมูลฝอยทั่วไป ดำเนินการเก็บ ขน และควบคุมกำกับการดำเนินงานให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์ และมาตรฐานวิชาการ ติดตาม/ควบคุม/กำกับการเก็บขนมูลฝอยทั่วไปให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และ มาตรฐานวิชาการ และวิเคราะห์ทบทวนประเมินผลกระบวนการลดปริมาณ/คัดแยกการเก็บขนหรือกำจัดมูลฝอย ทั่วไปและพัฒนาการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพ

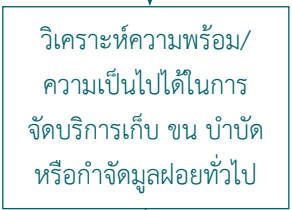
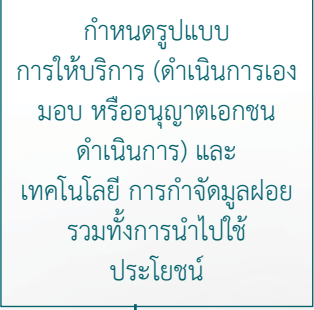
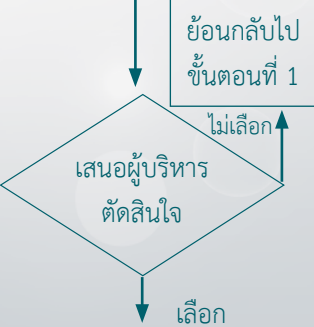
3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หน่วยงานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

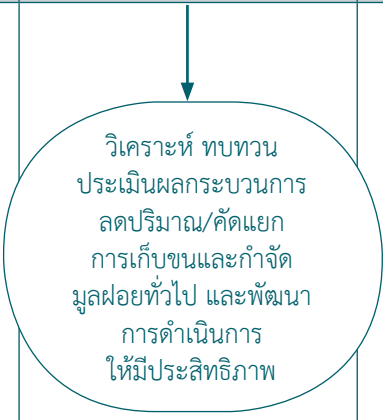
4. เอกสารอ้างอิง

- 4.1 พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และฉบับแก้ไข พ.ศ. 2550 หมวด 3 การจัดการสิ่งปฏิกูล และมูลฝอย มาตรา 18 มาตรา 19 และมาตรา 20
- 4.2 มาตรฐานการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง การจัดการขยะมูลฝอยและ สิ่งปฏิกูล ฉบับปี พ.ศ. 2550
- 4.3 คู่มือวิชาการการจัดการมูลฝอยทั่วไป กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

5. แผนภูมิการทำงาน

ลำดับ	ฝั่งกระบวนการ	ระยะเวลา (วันทำการ)	มาตรฐาน คุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
1		ไม่เกิน 45 วัน	สำรวจข้อมูลปริมาณ องค์ประกอบ อัตรา การเกิดมูลฝอยทั่วไป การคาดการณ์ปริมาณ มูลฝอยที่เกิดขึ้น ในอนาคต สภาพปัญหา	1. รายงานสถานการณ์ การจัดการ มูลฝอยทั่วไป ประกอบด้วยข้อมูล <ul style="list-style-type: none"> - องค์ประกอบมูลฝอย - อัตราการเกิด - การคาดการณ์ปริมาณมูลฝอย ที่เกิดขึ้นในอนาคต - สภาพปัญหา 2. ข้อมูลการให้บริการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยในปัจจุบัน <ul style="list-style-type: none"> - เส้นทางเก็บขน - จำนวนผู้ปฏิบัติงานและ ยานพาหนะเก็บขน - ข้อมูลการกำจัด 	อปท. (ระบุหน่วยงานและ ผู้รับผิดชอบ)
2		ไม่เกิน 30 วัน	ประเมินความพร้อมด้าน บุคลากร องค์ความรู้ งบประมาณ เทคโนโลยีสำหรับ การบริหารจัดการ มูลฝอยทั่วไป ตามสภาพ พื้นที่ของ อปท.	สรุปผลการวิเคราะห์ความพร้อม ของ <ul style="list-style-type: none"> - บุคลากร - องค์ความรู้ - งบประมาณ - เทคโนโลยีที่เหมาะสม - การบริหารจัดการ ของ อปท. 	อปท. (ระบุหน่วยงานและ ผู้รับผิดชอบ)
3		ไม่เกิน 45 วัน	มีการวิเคราะห์รูปแบบ เทคโนโลยีที่ถูกหลัก วิชาการและรูปแบบ การดำเนินงาน (ดำเนินการเอง มอบ หรืออนุญาตเอกชน ดำเนินการ) ให้มีความ เหมาะสมกับ ท้องถิ่น	1. เอกสาร/หลักฐาน การวิเคราะห์ รูปแบบ เทคโนโลยีที่ถูกหลัก วิชาการและเหมาะสมกับท้องถิ่น 2. เอกสาร/หลักฐาน การวิเคราะห์รูปแบบ การดำเนินงานที่เหมาะสม (ดำเนินการเอง มอบ หรือ อนุญาตเอกชนดำเนินการ)	อปท. (ระบุหน่วยงานและ ผู้รับผิดชอบ)
4		ไม่เกิน 30 วัน	ผู้บริหารรับทราบ สถานการณ์/สภาพ ปัญหา/อุปสรรค/ แนวทางการพัฒนาหรือ จัดทำระบบให้บริการ เก็บ ขน บำบัดหรือ กำจัดมูลฝอยของ อปท.	เอกสารที่มีการนำเสนอผู้บริหาร เช่น บันทึกข้อความการนำเสนอ เอกสารหรือ รายงานการประชุม	อปท. (ระบุหน่วยงานและ ผู้รับผิดชอบ)

ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วันทำการ)	มาตรฐาน คุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
5	<p>ออกข้อกำหนดของท้องถิ่น กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อใช้สำหรับการให้บริการ เก็บ ขน บำบัดหรือกำจัด มูลฝอยทั่วไป</p>	ไม่เกิน 120 วัน	กำหนดเงื่อนไข หลักเกณฑ์ มาตรฐาน การปฏิบัติในการให้ บริการเก็บ ขน บำบัด หรือกำจัดมูลฝอยทั่วไป ตลอดจนค่าธรรมเนียม ในการให้บริการ	มีข้อกำหนดท้องถิ่น กำหนด เงื่อนไข หลักเกณฑ์ มาตรฐาน การปฏิบัติในการให้บริการเก็บ ขน และบำบัดหรือกำจัดมูลฝอย ทั่วไป ตลอดจนค่าธรรมเนียม ในการให้บริการ	อปท. (ระบุหน่วยงานและ ผู้รับผิดชอบ)
6	<p>ดำเนินการเก็บ ขน และ ควบคุมกำกับการดำเนินงานให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์และมาตรฐาน วิชาการ</p>	ไม่เกิน 30 วัน	มีการติดตาม ควบคุม กำกับการเก็บ ขน มูลฝอยทั่วไป ให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์ ข้อกำหนดและมาตรฐาน การจัดการ 1. รถเก็บขนอยู่ในสภาพ พร้อมใช้งานและถูกต้อง ตามข้อกำหนด 2. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ได้รับการอบรม / การตรวจสอบสุขภาพ ประจำปี / ใช้อุปกรณ์ ป้องกันอันตราย ส่วนบุคคล 3. มีมาตรฐานขั้นตอน การปฏิบัติงานในการ เก็บขน รวมถึงระบบ รายงานควบคุมกำกับการขนส่ง	มีแผนงานกำกับการปฏิบัติงาน ในการเก็บ ขน ชัดเจน และมีรายงานสรุปผลการปฏิบัติงาน เก็บ ขน มูลฝอยทั่วไปรายเดือน และไม่มีปัญหาร้องเรียน ด้านการเก็บ ขน มูลฝอยทั่วไป	อปท. (ระบุหน่วยงานและ ผู้รับผิดชอบ)
7	<p>ดำเนินการกำจัด และ ควบคุมกำกับการดำเนินงานให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์ และมาตรฐานวิชาการ</p>	ไม่เกิน 30 วัน	มีการติดตาม ควบคุม กำกับการกำจัดมูลฝอย ทั่วไปให้เป็นไปตาม มาตรฐานการจัดการ 1. มีระบบกำจัดที่ ถูกสุขลักษณะ 2. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ได้รับการอบรม / การตรวจสอบสุขภาพประจำปี / ใช้อุปกรณ์ป้องกัน อันตรายส่วนบุคคล 3. มีมาตรฐานขั้นตอน การปฏิบัติงานในการ กำจัด รวมถึงระบบ รายงานควบคุมกำกับการกำจัด	มีแผนงานกำกับการปฏิบัติงาน ในการกำจัดชัดเจน และมีรายงานสรุปผลการปฏิบัติงาน เก็บ ขน มูลฝอยทั่วไปรายเดือน และไม่มีปัญหาร้องเรียน ด้านการกำจัดมูลฝอยทั่วไป	อปท. (ระบุหน่วยงานและ ผู้รับผิดชอบ)

ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วันทำการ)	มาตรฐานคุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
8		ไม่เกิน 30 วัน	<ul style="list-style-type: none"> จัดเก็บและรวบรวม - ข้อมูลการให้บริการเก็บ ขน และกำจัด - ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน - ความพึงพอใจในการให้บริการ - ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเก็บ ขน และกำจัด - ข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงาน 	มีรายงานสรุปผลการดำเนินงานเก็บ ขน บำบัดหรือกำจัด มูลฝอยทั่วไปเป็นแบบรายเดือน และรายปี/มีการวิเคราะห์ผล และประสิทธิภาพการดำเนินงาน	อปท. (ระบุหน่วยงานและผู้รับผิดชอบ)

6. รายละเอียดของขั้นตอนการปฏิบัติงาน

6.1 สํารวจวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์การจัดการจัดการมูลฝอยทั่วไปภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ อปท. โดยมีความครอบคลุมในประเด็นต่างๆ ดังนี้

6.1.1. ปริมาณมูลฝอยทั่วไปที่เกิดขึ้นต่อวัน การคาดการณ์ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นในอนาคต สภาพปัญหาการให้บริการเก็บ ขน บำบัด หรือกำจัดมูลฝอยในปัจจุบันของ อปท. ตลอดจนผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อมของชุมชน

6.1.2. แผนที่แสดงลักษณะการกระจายตัวของชุมชน และสถานการณ์การให้บริการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยทั่วไป

6.1.3 วิเคราะห์ประสิทธิภาพระบบการให้บริการ/ความครอบคลุมการให้บริการและความพร้อมของการจัดระบบบริการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอย โดยวิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพการให้บริการ/ความครอบคลุมการให้บริการ ความพร้อมในการให้บริการเก็บขน หรือกำจัดมูลฝอยทั่วไป ทั้งในด้านงบประมาณ สถานที่ กำลังคน และเทคโนโลยี

6.2 วิเคราะห์ความพร้อม/ความเป็นไปได้ในการจัดบริการเก็บ ขน บำบัดหรือกำจัดมูลฝอยทั่วไป แนวทางการบริหารจัดการและเทคโนโลยีการจัดการ

ท้องถิ่นต้องวิเคราะห์ความพร้อม ชีตความสามารถ ศักยภาพทางด้านบุคลากร องค์กรความรู้ และงบประมาณ ตลอดจนเทคโนโลยีที่เหมาะสมตามสภาพพื้นที่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผน การตัดสินใจของผู้บริหารในการจัดให้มีระบบบริการเก็บขน หรือกำจัดมูลฝอยทั่วไปของ อปท. โดย อปท. ควรให้ความสำคัญในการจัดให้มีแผนงาน โครงการ นโยบาย แนวทางในการณรงค์ให้ประชาชนมีการลดปริมาณมูลฝอยด้วยหลักการ 3Rs ได้แก่ การลดปริมาณการใช้ (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) การนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) และมีการ เก็บ ขน บำบัด หรือกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลโดยไม่เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญต่อชุมชน

6.3 กำหนดรูปแบบการให้บริการ (ดำเนินการเอง มอบ หรืออนุญาตเอกชนดำเนินการ) และ เทคโนโลยีการจัดมุลฝอย รวมทั้งการนำไปใช้ประโยชน์

พิจารณาเลือกเทคโนโลยีการจัดที่เหมาสมกับสภาพพื้นที่ โดยเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย ในรูปแบบการดำเนินการแบบต่างๆ ของท้องถิ่น (ดำเนินการเอง, การมอบ, การอนุญาตผู้อื่นดำเนินการเป็นธุรกิจ)

6.4 เสนอผู้บริหารตัดสินใจเพื่อจัดระบบบริการเก็บขน บำบัดหรือกำจัดมุลฝอยทั่วไป

เพื่อตัดสินใจแก้ไขประเด็นปัญหาและเสนอทางเลือกที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินงานจัดการมุลฝอยทั่วไป ตามบทบาทและภารกิจของ อปท. ดังนี้

1. เสนอสถานการณ์การจัดการมุลฝอยทั่วไปในปัจจุบันของ อปท. รวมทั้งอุปสรรคปัญหา และแนวทางการดำเนินการแก้ไข หรือพัฒนาระบบการจัดการมุลฝอยทั่วไปของ อปท.
2. เสนอผู้บริหารทราบถึงบทบาทและความจำเป็นของการดำเนินงานจัดการมุลฝอยทั่วไปที่มีประสิทธิภาพ และผลกระทบทั้งด้านบวกและลบของการจัดการมุลฝอยทั่วไปที่ไม่มีประสิทธิภาพและไม่ได้มาตรฐาน
3. กรณีท้องถิ่นยังไม่มีระบบการให้บริการเก็บขน หรือกำจัดมุลฝอยทั่วไปในเขต อปท. เมื่อพิจารณา หรือประเมินความพร้อม และเห็นว่าท้องถิ่นมีความพร้อมในการดำเนินการจัดให้มีระบบการให้บริการเก็บขนหรือกำจัดมุลฝอยทั่วไปในเขต อปท. แล้ว ให้เสนอความเห็นต่อผู้บริหารตัดสินใจต่อไป

6.5 ออกข้อกำหนดของท้องถิ่น กำหนดหลักเกณฑ์ มาตรฐาน วิธีการ และค่าธรรมเนียมในการ ให้บริการเก็บ ขน บำบัด หรือกำจัดมุลฝอยทั่วไป (ใช้ในกรณีที่ท้องถิ่นยังไม่มีบริการเก็บ ขน หรือกำจัดมุลฝอยในเขต อปท. หรือกรณีที่ท้องถิ่นจัดให้มีบริการแล้ว แต่ยังไม่ได้ออกข้อกำหนดของท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อใช้ ข้อกำหนดของท้องถิ่นเป็นหลักเกณฑ์ปฏิบัติสำหรับการให้บริการเก็บ ขน หรือกำจัดมุลฝอย)

การจัดทำข้อกำหนดให้ดำเนินการตาม SOP เรื่องการออกข้อกำหนดของท้องถิ่นของศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย (หรือตามเอกสารคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน ระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (Standard Operating Procedure : SOP) เล่มที่ 1 กระบวนการที่ 1 การออก ข้อกำหนดของท้องถิ่น)

6.6 ดำเนินการเก็บ ขน และควบคุมกำกับการดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และมาตรฐาน วิชาการ

- การกำหนดเส้นทาง ระยะเวลา หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการเก็บขนมุลฝอยจากแหล่งกำเนิดต่างๆ
- การดูแลรักษา ซ่อมบำรุง ยานพาหนะและอุปกรณ์ที่ใช้เก็บขนมุลฝอยให้สะอาด และสามารถใช้งานได้อยู่เสมอ
- การกำหนดมาตรการป้องกันผลกระทบจากการเก็บ ขน เช่น กลิ่น ฝุ่น ฯลฯ
- เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี และผ่านการฝึกอบรมให้มีความรู้ ด้านสุขอนามัย และความปลอดภัยในการทำงาน
- จัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสมสำหรับผู้ปฏิบัติงาน

6.7 ดำเนินการกำจัด และควบคุมกำกับ การดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานวิชาการ

- ดำเนินการควบคุมกระบวนการกำจัดให้เป็นไปตามมาตรฐานตามชนิดของเทคโนโลยีที่เลือกใช้ เพื่อป้องกันผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม
- การกำหนดตารางการดูแลรักษาและซ่อมบำรุงระบบให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดีอยู่เสมอ โดยการกำหนดแผนงานและงบประมาณไว้ล่วงหน้าเป็นรายปี
- การเฝ้าระวังผลกระทบต่ออาจเกิดจากการดำเนินการกำจัดที่ไม่ได้มาตรฐาน เช่น ปัญหาเรื่องกลิ่นเหม็น ฝุ่นละออง น้ำเสีย เป็นต้น
- เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกำจัดได้รับการตรวจสอบสุขภาพประจำปี และผ่านการฝึกอบรมให้มีความรู้ด้านสุขอนามัย และความปลอดภัยในการทำงาน
- จัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสมสำหรับผู้ปฏิบัติงาน

6.8 วิเคราะห์ทบทวนประเมินผลกระบวนการลดปริมาณ/คัดแยกการเก็บขนหรือกำจัดมูลฝอยทั่วไป และพัฒนาการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพ

วิเคราะห์ทบทวนกระบวนการลดปริมาณ/คัดแยกการเก็บขนบำบัดหรือกำจัดมูลฝอยเพื่อพัฒนาการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในการดำเนินการให้บริการเก็บขนและกำจัดมูลฝอยของท้องถิ่นเจ้าหน้าที่ต้องมีการประเมินการดำเนินการเป็นระยะๆ และต้องจัดทำรายงานเสนอต่อผู้บังคับบัญชาทุกเดือนและจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานรายปีมีการจัดทำระบบฐานข้อมูลการให้บริการเก็บขนและกำจัดมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพและพร้อมนำมาวิเคราะห์ใช้ประโยชน์ได้ตลอดเวลาซึ่งฐานข้อมูลควรประกอบด้วยข้อมูลปริมาณมูลฝอยต่อวันค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการเก็บขนและกำจัดค่าจ้างพนักงานค่าซ่อมบำรุงดูแลรักษาอุปกรณ์เครื่องจักร

7. นิยาม

“มูลฝอย” ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2550) หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ ชากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

“มูลฝอยทั่วไป” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ ชากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่นจากชุมชน

8. แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง

แบบสำรวจข้อมูลการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยตามระบบฐานข้อมูลด้านกฎหมายสาธารณสุขในการ

- จัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยโดยศูนย์บริหารกฎหมายกรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุข

มาตรฐานการปฏิบัติงาน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	ชื่อกระบวนการ การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ	ลำดับกระบวนการ : 4.2
		แก้ไขครั้งที่ 1 : กันยายน 2557
	ผู้จัดทำ กลุ่มพัฒนาการสุขภาพ สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย	วันที่เริ่มใช้เอกสาร 1 ตุลาคม 2557
		จำนวนหน้า : 7 หน้า

1. วัตถุประสงค์

เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำกระบวนการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการจัดการมูลฝอยของท้องถิ่นให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะเป็นไปตามมาตรฐานวิชาการ และกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่กระบวนการ การลดปริมาณ/การคัดแยก การเก็บ ขน การบำบัดหรือการกำจัด

2. ขอบเขต

ครอบคลุมการดำเนินงานจัดการมูลฝอยติดเชื้อขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่การสำรวจรวบรวมข้อมูลจำนวนแหล่งกำเนิด/อัตราการเกิดและปริมาณมูลฝอยติดเชื้อ พร้อมจัดทำทะเบียนสถานบริการสาธารณสุข ภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมกับประมวลข้อกำหนดใน พ.ร.บ. การสาธารณสุข วิเคราะห์ข้อมูลประกอบการออกข้อกำหนดของท้องถิ่น กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเพื่อใช้สำหรับการให้บริการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ประเมินความพร้อม/ความเป็นไปได้ในการจัดบริการระบบเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อเพื่อเสนอแนวทางเลือกการบริหารจัดการ และเทคโนโลยีการจัดการต่อผู้บริหารตัดสินใจ รวมถึงการติดตาม/ควบคุม/กำกับ/การเก็บ ขน บำบัดหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ตลอดจนทบทวน ประมวลผลกระบวนการเก็บขน หรือกำจัดมูลฝอยมูลฝอยติดเชื้อและพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ โดยประยุกต์ใช้หลักการคัดแยกมูลฝอย การลดปริมาณ และการนำกลับมาใช้ใหม่ด้วยการรีไซเคิล (3R : Reduce Reuse Recycle)

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หน่วยงานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. เอกสารอ้างอิง

- 4.1 พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และฉบับแก้ไข พ.ศ. 2550 หมวด 3 การจัดการสิ่งปฏิกูล และมูลฝอย มาตรา 18 มาตรา 19 และมาตรา 20
- 4.2 กฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545
- 4.3 คู่มือการดำเนินงานตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 โดย ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย

4.4 มาตรฐานการบริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลฉบับปี พ.ศ. 2550

4.6 เอกสารกำกับการณ์ขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ (Infectious Waste Manifest System) ฉบับปี 2556 โดยกรมอนามัย

4.7 แนวทางการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ โดยเทคโนโลยีการทำลายเชื้อด้วยไอน้ำ ณ แหล่งกำเนิด

5. แผนภูมิการทำงาน

ขั้นตอนที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วันทำการ)	มาตรฐานคุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
1	<p>สำรวจ รวบรวมข้อมูล จำนวนแหล่งกำเนิด/อัตราการเกิดและปริมาณมูลฝอยติดเชื้อ/จัดทำทะเบียนสถานบริการสาธารณสุขภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ อปท.</p>	ไม่เกิน 30 วัน	- ตรวจสอบ รวบรวมข้อมูล จำนวนแหล่งกำเนิด/อัตราการเกิดและปริมาณมูลฝอยติดเชื้อ/สภาพปัญหา การให้บริการเก็บ ขน บำบัด หรือกำจัด มูลฝอยติดเชื้อและจัดทำทะเบียนแหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้อในพื้นที่ของ อปท. ที่เป็นปัจจุบัน	ทะเบียนสถานบริการสาธารณสุขภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ อปท.	อปท. (ระบุนหน่วยงานและผู้รับผิดชอบ)
2	<p>มี (ร่าง) หรือข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเพื่อใช้สำหรับการให้บริการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ</p> <p>SOP การออกข้อกำหนดของท้องถิ่น</p>	60 วัน	กำหนดเงื่อนไขหลักเกณฑ์วิธีการในการให้บริการเก็บ ขน บำบัด หรือกำจัด มูลฝอยติดเชื้อ กรณีขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ	มีเงื่อนไขหลักเกณฑ์วิธีการในการให้บริการเก็บ ขน บำบัดหรือกำจัด มูลฝอยติดเชื้อ กรณีขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ	อปท. ทุกแห่ง (ระบุนหน่วยงานและผู้รับผิดชอบ)

ขั้นตอนที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วันทำการ)	มาตรฐานคุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
3	<p>ประเมินความพร้อม/ความเป็นไปได้ในการจัดบริการระบบเก็บขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อเพื่อเสนอแนวทางเลือกการบริหาร จัดการ และเทคโนโลยีการจัดการ</p>	ไม่เกิน 30 วัน	ประเมินความพร้อม/ความเป็นไปได้ในการจัดบริการระบบเก็บขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อเพื่อเสนอแนวทางเลือกการบริหารจัดการ และเทคโนโลยีการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ	- ข้อเสนอ/แนวทาง/แผนงาน/โครงการในการจัดบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อตามกฎหมาย	
4	<p>เสนอผู้บริหารตัดสินใจเลือกแนวทางจัดบริการเก็บขน/กำจัด</p> <p>เลือก</p> <p>อปท. ดำเนินการเอง - เก็บขน - กำจัด</p> <p>อปท. มอบให้ผู้อื่นดำเนินการ - เก็บขน - กำจัด</p> <p>อปท. อนุญาตให้เอกชนดำเนินการ โดยเป็นธุรกิจ - เก็บขน - กำจัด</p> <p>แนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากร</p>	ไม่เกิน 30 วัน	- ผู้บริหารตัดสินใจเลือกแนวทางจัดบริการเก็บขน/กำจัดมูลฝอยติดเชื้อตามเงื่อนไขหลักเกณฑ์ วิธีการในการให้บริการเก็บขน บำบัด หรือ กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ - กำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรรองรับระบบบริการ	รูปแบบ การดำเนินการให้บริการเก็บขน บำบัด หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ	อปท. (ระบุนหน่วยงานและผู้รับผิดชอบ)

ขั้นตอนที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วันทำการ)	มาตรฐานคุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
5		ไม่เกิน 30 วัน	- การติดตาม ควบคุม กำกับ การเก็บขน บำบัดหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้อกำหนดและมาตรฐานการเก็บขนบำบัดหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ	- แผนงานกำกับการปฏิบัติในการเก็บขน บำบัดหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ - รายงานผลการปฏิบัติงานเก็บขน (มีเอกสารหรือสำเนาเอกสารกำกับการขนส่ง) บำบัดหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ รายเดือน - การจัดเก็บเอกสารรายงานมูลฝอยติดเชื้อ	อปท. (ระบุนหน่วยงาน และ ผู้รับผิดชอบ)
6		ไม่เกิน 30 วัน	- การทบทวนประมวลผลกระบวนการเก็บขน บำบัดหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อและพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ข้อกำหนด และมาตรฐานการเก็บขนหรือกำจัด	- แผนงาน/โครงการ ประยุกต์ใช้หลักการคัดแยกมูลฝอย การลดปริมาณ และการนำกลับมาใช้ใหม่ด้วยการรีไซเคิล	อปท. (ระบุนหน่วยงาน และ ผู้รับผิดชอบ)

6. รายละเอียดของขั้นตอนการปฏิบัติงาน

6.1 สํารวจ รวบรวมข้อมูลจํานวนแหล่งกําเนิด/อัตราการเกิดและปริมาณมูลฝอยติดเชื้อ/จัดทำทะเบียนสถานบริการสาธารณสุขภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบ โดยมีความครอบคลุมในประเด็นต่างๆ ดังนี้

- 6.1.1 แหล่งกําเนิด ปริมาณ ลักษณะ/ชนิดองค์ประกอบ และอัตราการเกิดมูลฝอยติดเชื้อ
- 6.1.2 สภาพปัญหาการให้บริการเก็บ ขน บำบัดหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ในปัจจุบันในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ตลอดจนผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและสิ่งแวดล้อม
- 6.1.3 ฐานข้อมูลการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ
- 6.1.4 แผนที่แสดงแหล่งกําเนิดและเส้นทางการให้บริการเก็บขน บำบัดหรือกำจัด มูลฝอยติดเชื้อ
- 6.1.5 ทะเบียนแหล่งกําเนิดมูลฝอยติดเชื้อในพื้นที่ของ อปท. ที่เป็นปัจจุบัน

6.2 มี(ร่าง) หรือข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเพื่อใช้สำหรับการให้บริการเก็บ ขน หรือกำจัด มูลฝอยติดเชื้อ

นำข้อมูลที่ได้ในข้อ 6.1 มาประมวลวิเคราะห์/สังเคราะห์ วิเคราะห์ข้อมูล/ประกอบการ ยกร่างข้อกำหนดท้องถิ่นตามรูปแบบการจัดการมูลฝอยติดเชื้อใน พ.ร.บ. การสาธารณสุขโดย อปท. จะต้องให้ความสำคัญในการเก็บรวบรวมและจัดทำฐานข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับแหล่งกำเนิด เช่น จำนวนและประเภทของ แหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้อ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของ อปท. ได้แก่ สถานบริการการสาธารณสุข เช่น โรงพยาบาลทุกแห่ง คลินิกเอกชน โรงพยาบาลสัตว์ คลินิกสัตว์ ห้องปฏิบัติการตรวจวิเคราะห์ ฯลฯ ร่วมกับสถานการณ์การจัดการ มูลฝอยติดเชื้อของแหล่งกำเนิด ประเภทต่างๆ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของ อปท. เช่น การคัดแยก การเก็บรวบรวม การเคลื่อนย้าย การขนส่ง การกำจัด และการประเมินความพร้อม/ความเป็นไปได้ในการจัดบริการระบบเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อใน 3 แนวทาง ได้แก่ อปท. ดำเนินการเอง อปท. มอบให้ผู้อื่นดำเนินการ อปท. อนุญาตให้ เอกชนดำเนินการ เพื่อประกอบการยกร่างข้อกำหนดท้องถิ่นตามรูปแบบการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ และให้ดำเนินการตามมาตรฐานการออกข้อกำหนดของท้องถิ่น (SOP)

6.3 ประเมินความพร้อม/ความเป็นไปได้ในการจัดบริการระบบเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ เพื่อเสนอแนวทางเลือกการบริหารจัดการ และเทคโนโลยีการจัดการ

ประเมินความพร้อม ชีตความสามารถศักยภาพทางด้านบุคลากร องค์กรความรู้ งบประมาณ ตลอดจน เทคโนโลยีที่เหมาะสมตามสภาพพื้นที่และบริบทอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และความเป็นไปได้ในการจัดบริการระบบเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ในแนวทางการดำเนินการ 3 แนวทาง ได้แก่ 1) อปท. ดำเนินการเอง 2) อปท. มอบให้ ผู้อื่นดำเนินการ 3) อปท. อนุญาตให้เอกชนดำเนินการ และจัดเตรียมข้อมูลสรุป 6.1-6.2 เสนอผู้บริหารตัดสินใจ

6.4 เสนอผู้บริหารตัดสินใจ เลือกแนวทางจัดบริการ เก็บ ขน/กำจัด

การตัดสินใจของผู้บริหารท้องถิ่น ในการจัดให้มีระบบบริการ เก็บขน บำบัดหรือกำจัดอย่างถูกต้อง ตามหลักสุขภาพ โดยไม่เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญต่อชุมชน ต้องเป็นไปตามมาตรฐานวิชาการ ตาม พ.ร.บ. การสาธารณสุข และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งตัดสินใจเลือกแนวใดแนวทางหนึ่งใน 3 แนวทาง ได้แก่ 1) อปท. ดำเนินการเอง 2) อปท. มอบให้ผู้อื่นดำเนินการ 3) อปท. อนุญาตให้เอกชนดำเนินการ จะต้องมีความเหมาะสม การพัฒนาศักยภาพบุคลากรของท้องถิ่นรองรับระบบบริการดังกล่าวด้วย

6.5 ติดตาม/ควบคุม/กำกับ การ เก็บ ขน บำบัด หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้เป็นไปตามมาตรฐานทาง วิชาการ พ.ร.บ. การสาธารณสุข และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

6.5.1 การดำเนินการเก็บ ขน มูลฝอยติดเชื้อต้องติดตาม/ควบคุม/กำกับ การเก็บ ขน หรือกำจัด มูลฝอยติดเชื้อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

- 1) การกำหนดเส้นทาง ระยะเวลา หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเก็บ ขน มูลฝอยติดเชื้อ จากแหล่งกำเนิดต่างๆ
- 2) การดูแลรักษา ซ่อมบำรุง ยานพาหนะ และอุปกรณ์ที่ใช้เก็บ ขน มูลฝอยติดเชื้อให้สะอาด และสามารถใช้งานได้อยู่เสมอ

3) การกำหนดมาตรการป้องกันผลกระทบจากการเก็บ ขน มูลฝอยติดเชื้อ เช่น กลิ่น ภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อแตกรั่วไหล การแพร่กระจายเชื้อโรค ฯลฯ

4) การป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพต่อผู้ปฏิบัติงาน มีการจัดเตรียมชุดป้องกันอันตรายส่วนบุคคลและสวมใส่ใช้งาน การตรวจสุขภาพประจำปี

5) ควบคุมแหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้อทุกแห่งให้ปฏิบัติตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 ตั้งแต่การแยกประเภทมูลฝอยติดเชื้อออกจากมูลฝอยประเภทอื่น การแยกมูลฝอยที่ติดเชื้อประเภทมีคมและไม่มีคมลงในภาชนะบรรจุให้ถูกต้อง การเก็บรวบรวม การเคลื่อนย้าย การเก็บขน และการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อแหล่งกำเนิด การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อประจำหน่วยงาน การแจ้งท้องถิ่นถึงการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อในสถานบริการการสาธารณสุข กรณีให้หน่วยงานอื่นกำจัดนอกสถานบริการการสาธารณสุข อปท. ต้องติดตาม/ควบคุม/กำกับ การเก็บขน ให้ได้มาตรฐานและมีเอกสารกำกับ การขนส่ง สถานที่กำจัด/เตาเผามูลฝอยติดเชื้อต้องได้มาตรฐาน การให้อนุญาตแก่เอกชนที่ทำ การเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อโดยการทำเป็นธุรกิจการเก็บขนมูลฝอยติดเชื้อจากแหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้อใดๆ ภายในพื้นที่ เป็นต้น การประเมินคุณภาพการจัดการมูลฝอยติดเชื้อสำหรับสถานบริการการสาธารณสุขหรือแหล่งกำเนิดทุกแห่งให้นำหลักการในแบบประเมินคุณภาพการจัดการมูลฝอยติดเชื้อสำหรับโรงพยาบาลมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม ตามหัวข้อที่ 8 แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้องข้อ 3 หรือผนวกท้าย.....

6) ควบคุมกำกับการปฏิบัติในการเก็บขนให้เป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 ได้แก่ ลักษณะของยานพาหนะที่ใช้ในการเก็บขน มีบุคลากรที่รับผิดชอบในการเก็บขน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต้องผ่านการอบรมตามหลักสูตรระดับและป้องกันการแพร่กระจายเชื้อที่อาจเกิดจากมูลฝอยติดเชื้อ การกำหนดเส้นทางการเก็บขน มูลฝอยติดเชื้อที่เหมาะสม ตลอดจนการดูแลรักษา ซ่อมบำรุง ยานพาหนะและอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บขน ตามมาตรฐานที่กำหนดในกระทรวงฯ

6.5.2 การดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อต้องพิจารณา ดังนี้

1) การปฏิบัติงานเพื่อเดินระบบกำจัดมูลฝอยติดเชื้อต้องเป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของเทคโนโลยีที่ใช้กำจัด และเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2) ตรวจสอบระบบการกำจัดและระบบควบคุมมลพิษอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเฝ้าระวังผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ เช่น การตรวจสอบผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศเสียจากปล่องเตาเผามูลฝอยติดเชื้อ

6.6 ทบทวนประมวลผลกระทบจากการเก็บขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ และพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ

โดยประยุกต์ใช้หลักการคัดแยกมูลฝอย การลดปริมาณ และการนำกลับมาใช้ใหม่ด้วยการรีไซเคิล ทบทวนกระบวนการลดปริมาณ/คัดแยก การเก็บ ขน บำบัด หรือ กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ เพื่อพัฒนาการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในการดำเนินการให้บริการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อของท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ต้องมีการประเมินการดำเนินการเป็นระยะๆ และต้องจัดทำรายงานเสนอต่อผู้บังคับบัญชาทุกเดือน และจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานรายปี มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลการให้บริการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อที่มีประสิทธิภาพ และพร้อมนำมาวิเคราะห์ใช้ประโยชน์ได้ตลอดเวลา ซึ่งฐานข้อมูลควรประกอบด้วยข้อมูลปริมาณมูลฝอยติดเชื้อ ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการเก็บ ขน และกำจัดค่าจ้างพนักงาน ค่าซ่อมบำรุง ดูแลรักษาอุปกรณ์เครื่องจักร

โดย อปท. ควรให้ความสำคัญในการจัดให้มีแผนงานโครงการ นโยบาย แนวทาง ในการณรงค์ให้ประชาชน/สถานประกอบการ/สถานพยาบาล (แหล่งกำเนิด) มีการลดปริมาณมูลฝอยติดเชื้อด้วยหลักการ การลดปริมาณการใช้ (Reduce) และการนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle)

7. นิยามที่ใช้

“มูลฝอย” ตาม พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และ พระราชบัญญัติการสาธารณสุขฉบับที่ 2 พ.ศ. 2550 หมายความว่าเศษกระดาษเศษผ้าเศษอาหารเศษสินค้าเศษวัตถุพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหารถ้า มูลสัตว์ซากสัตว์หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนนตลาดที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่นและหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

“มูลฝอยติดเชื้อ” ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 หมายความว่ามูลฝอยที่มี เชื้อโรคปะปนอยู่ในปริมาณหรือมีความเข้มข้นซึ่งถ้ามีการสัมผัสหรือใกล้ชิดกับมูลฝอยนั้นแล้วสามารถทำให้เกิดโรค ได้กรณีมูลฝอยดังต่อไปนี้ที่เกิดขึ้นหรือใช้ในกระบวนการตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์และการรักษาพยาบาลการให้ ภูมิคุ้มกันโรคและการทดลองเกี่ยวกับโรคและการตรวจชันสูตรศพหรือซากสัตว์รวมทั้งในการศึกษาวิจัยเรื่อง ดังกล่าวให้ถือว่าเป็นมูลฝอยติดเชื้อ

- (1) ซากหรือชิ้นส่วนของมนุษย์หรือสัตว์ที่เป็นผลมาจากการผ่าตัดการตรวจชันสูตรศพหรือซากสัตว์และ การใช้สัตว์ทดลอง
- (2) วัสดุของมีคมเช่นเข็มใบมีดกระบอกฉีดยาหลอดแก้วภาชนะที่ทำด้วยแก้วสไลด์และแผ่นกระจก ปิดสไลด์
- (3) วัสดุซึ่งสัมผัสหรือสงสัยว่าจะสัมผัสกับเลือด ส่วนประกอบของเลือด ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากเลือด สารน้ำ จากร่างกายของมนุษย์หรือสัตว์ หรือวัคซีนที่ทำจากเชื้อโรคที่มีชีวิต เช่น สำลี ผ้าก๊อซ ผ้าต่างๆ และท่อยาง
- (4) มูลฝอยทุกชนิดที่มาจากห้องรักษาผู้ป่วยติดเชือร้ายแรง

8. แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง

1. แบบสำรวจข้อมูลการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยตามระบบฐานข้อมูลด้านกฎหมายสาธารณสุขในการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย โดยศูนย์บริหารกฎหมาย กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
2. แบบสำรวจข้อมูล “มูลฝอยติดเชื้อและของเสียอันตรายจากโรงพยาบาล” โครงการ “พัฒนาระบบ การจัดการข้อมูล มูลฝอยติดเชื้อและของเสียอันตรายทางการแพทย์ในโรงพยาบาลผ่านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) บนอินเทอร์เน็ต”
3. แบบประเมินคุณภาพการจัดการมูลฝอยติดเชื้อสำหรับโรงพยาบาล ตามคู่มือแนวทางการพัฒนา สถานบริการการสาธารณสุข
4. แบบฟอร์มเอกสารกำกับการณ์การขนส่งมูลฝอยติดเชื้อตามที่กรมอนามัยกำหนดปี 2556

มาตรฐาน การปฏิบัติงาน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	ชื่อกระบวนการ การจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรือ อันตรายจากชุมชน	ลำดับกระบวนการ : 4.3
		แก้ไขครั้งที่ 1 : กันยายน 2557
	ผู้จัดทำ กลุ่มพัฒนาการสุขภาพ สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย	วันที่เริ่มใช้เอกสาร 1 ตุลาคม 2557
		จำนวนหน้า : 10 หน้า

1. วัตถุประสงค์

เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำกระบวนการจัดการมูลฝอย ซึ่งประกอบด้วยจัดการมูลฝอยทั่วไป มูลฝอยติดเชื้อ และมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการจัดการมูลฝอยของ ท้องถิ่นให้ต้องด้วยสัญลักษณ์เป็นไปตามมาตรฐานวิชาการ และกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่กระบวนการ การลดปริมาณ/การคัดแยก การเก็บ ขน การบำบัดหรือการกำจัด

2. ขอบเขต

ครอบคลุมการดำเนินงานจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่การสำรวจ รวบรวมข้อมูลแหล่งกำเนิด/อัตราการเกิดและปริมาณการคัดแยกประเภทมูลฝอยที่เป็นพิษหรือ อันตรายจากชุมชน วิเคราะห์/วางแผน/ประเมินความพร้อม /ความเป็นไปได้ในการจัดบริการระบบเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนของ อปท. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการ เสนอผู้บริหารตัดสินใจเลือกแนวทางการจัดบริการเก็บ ขน กำจัด รวมถึงการติดตาม/ควบคุม/กำกับเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ให้เป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาการ พ.ร.บ. การสาธารณสุข และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ทบทวนประมวลผลกระบวนการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจาก ชุมชนและพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ โดยประยุกต์ใช้หลักการคัดแยกมูลฝอย การลดปริมาณ การใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ด้วยการรีไซเคิล (3R : Reduce Reuse Recycle)

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

4. เอกสารอ้างอิง

- 4.1 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และฉบับแก้ไข พ.ศ. 2550 หมวด 3 การจัดการ สิ่งปฏิกูลและมูลฝอย มาตรา 18 มาตรา 19 และมาตรา 20
- 4.2 พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535
- 4.3 ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การขนส่งวัตถุอันตรายทางบก พ.ศ. 2546
- 4.4 ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุไม่ใช้แล้ว พ.ศ. 2548

4.5 มาตรฐานการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ฉบับปี พ.ศ. 2550

4.6 ขั้นตอนการประสานงานการจัดการการลักลอบทิ้งกากอุตสาหกรรม จัดทำโดยฝ่ายเลขานุการร่วมคณะทำงานเพื่อร่วมมือด้านการจัดการกากอุตสาหกรรม

4.7 คู่มือบัญชีของเสียที่เป็นแหล่งทรัพยากรทดแทน (กลุ่มครัวเรือน) กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เมษายน 2556

4.8 คู่มือบัญชีของเสียที่เป็นแหล่งทรัพยากรทดแทน (กลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์) กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เมษายน 2556

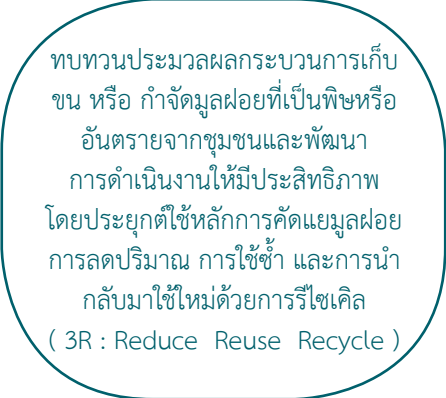
4.9 ชุดคู่มือโครงการรณรงค์ส่งเสริมและสร้างความตระหนักพัฒนาศักยภาพบุคลากร สร้างเครือข่ายเฝ้าระวังและส่งเสริมสิทธิการบริหารจัดการสารเคมีและวัตถุอันตรายภาคอุตสาหกรรม

5. แผนภูมิการทำงาน

ขั้นตอนที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วันทำการ)	มาตรฐานคุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
1	<p>สำรวจ รวบรวมข้อมูลแหล่งกำเนิด/ อัตราการเกิดและปริมาณการคัดแยกประเภทมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ของ อปท.</p>	ไม่เกิน 30 วัน	สำรวจข้อมูลแหล่งกำเนิด ปริมาณ ลักษณะชนิด องค์ประกอบ และอัตราการเกิดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน สภาพปัญหาการคัดแยก การให้บริการเก็บ ขน บำบัด หรือกำจัดมูลฝอยอันตรายในพื้นที่ของ อปท. ที่เป็นปัจจุบัน	มีฐานข้อมูลแหล่งกำเนิดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ลักษณะ ชนิด องค์ประกอบ และอัตราการเกิดสภาพปัญหา การ คัดแยก การให้บริการ เก็บ ขน และกำจัด มูลฝอยอันตรายในพื้นที่ของ อปท. ที่เป็นปัจจุบัน	อปท. (ระบุนหน่วยงาน และ ผู้รับผิดชอบ)
2	<p>วิเคราะห์/วางแผน/ประเมินความพร้อม/ความเป็นไปได้ในการจัดบริการระบบเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนของ อปท. เพื่อเสนอแนวทางเลือกการบริหารจัดการ และเทคโนโลยีการจัดการ</p>	ไม่เกิน 30 วัน	วิเคราะห์/วางแผน/ประเมินความพร้อม/ความเป็นไปได้ในการจัดบริการระบบเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตราย จากชุมชนเพื่อเสนอ แนวทางเลือกการบริหารจัดการ และเทคโนโลยีการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนของ อปท.	ข้อเสนอ/แนวทาง/แผนงาน/โครงการ ในการจัดบริการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนของ อปท.	อปท. (ระบุนหน่วยงาน และ ผู้รับผิดชอบ)

ขั้นตอนที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วันทำการ)	มาตรฐานคุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
3		ไม่เกิน 30 วัน	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารตัดสินใจเลือกแนวทางจัดบริการเก็บขน/กำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนตามเงื่อนไขหลักเกณฑ์ วิธีการ ในการให้บริการเก็บขน บำบัด หรือ กำจัด มูลฝอยอันตราย ในพื้นที่ของ อปท. - กำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรรองรับระบบบริการ 	<ul style="list-style-type: none"> - รูปแบบ/แนวทางการดำเนินการให้บริการ เก็บ ขน บำบัด หรือกำจัด มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน - แนวทางการพัฒนา ศักยภาพบุคลากรรองรับระบบบริการ 	อปท. (ระบุนหน่วยงาน และ ผู้รับผิดชอบ)
4		ไม่เกิน 30 วัน	<ul style="list-style-type: none"> - บริการเก็บ ขน หรือ กำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนและติดตาม/ควบคุม/กำกับให้เป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาการ พ.ร.บ. การสาธารณสุข และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง - คริวเรือน,ชุมชน แยกทิ้งออกจากมูลฝอยทั่วไป - อปท./ผู้อื่น/เอกชน จัดสถานที่เก็บสะสม เฉพาะ เป็นสัดส่วน ได้มาตรฐาน 	การจัดบริการระบบ เก็บ ขน หรือกำจัด มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน เป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาการ พ.ร.บ. การสาธารณสุข และกฎหมายอื่น ที่เกี่ยวข้อง	อปท. (ระบุนหน่วยงาน และ ผู้รับผิดชอบ)

ขั้นตอนที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วันทำการ)	มาตรฐานคุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
4.1	<p>ขนส่งตามเงื่อนไข/หลักเกณฑ์ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง</p> <p>ควบคุมขนส่งให้เป็นไปตามเงื่อนไข/หลักเกณฑ์ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง</p>	ไม่เกิน 30 วัน	<ul style="list-style-type: none"> - ภาชนะเก็บรวบรวมเพื่อขนส่ง สามารถป้องกันมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนเสียหายและป้องกันผลกระทบ ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม - รถขนส่งต้องได้มาตรฐานมีตรา/สัญลักษณ์/ข้อความแสดงถึงพาหนะสำหรับขนส่งมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 	-	อปท. (ระบุนหน่วยงาน และ ผู้รับผิดชอบ)
4.2	<p>อปท. กำจัดเองตามกระทรวงสาธารณสุขกำหนดหรือส่งกำจัดบริษัทเอกชนที่ได้รับใบอนุญาตจากกรมโรงงานอุตสาหกรรมดำเนินการกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน</p> <p>ควบคุมกำกับให้ส่งกำจัดบริษัทเอกชนที่ได้รับใบอนุญาตจากกรมโรงงานอุตสาหกรรมดำเนินการกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน</p>	ไม่เกิน 30 วัน	<ul style="list-style-type: none"> - อปท./ผู้อื่น/เอกชนจัดระบบการเก็บ/ขนส่งจนถึงสถานที่กำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนได้ตามมาตรฐานไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม 	-	อปท. (ระบุนหน่วยงาน และ ผู้รับผิดชอบ)

ชั้น ตอนที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วันทำการ)	มาตรฐานคุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
5	 <p>ทบทวนประมวลผลกระบวนการเก็บ ขน หรือ กำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรือ อันตรายจากชุมชนและพัฒนา การดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ โดยประยุกต์ใช้หลักการคัดแยกมูลฝอย การลดปริมาณ การใช้ซ้ำ และการนำ กลับมาใช้ใหม่ด้วยการรีไซเคิล (3R : Reduce Reuse Recycle)</p>	ไม่เกิน 30 วัน	การทบทวนประมวลผล กระบวนการเก็บขน บำบัด หรือกำจัดมูลฝอย ที่เป็น พิษหรืออันตรายจาก ชุมชนและพัฒนาการ ดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้อ กำหนดและมาตรฐาน การเก็บขนหรือกำจัด	แผนงาน/โครงการ ประยุกต์ใช้หลักการ คัดแยกมูลฝอย การลดปริมาณ และ การนำกลับมาใช้ใหม่ ด้วยการรีไซเคิล	อปท. (ระบุหน่วยงาน และ ผู้รับผิดชอบ)

6. รายละเอียดของขั้นตอนการปฏิบัติงาน

6.1 สํารวจ รวบรวมข้อมูลจํานวนแหล่งกําเนิด/อัตราการเกิด และปริมาณการคัดแยกประเภท
มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ของ อปท. โดยมีความครอบคลุมในประเด็นต่างๆ ดังนี้

- 6.1.1. แหล่งกําเนิดปริมาณลักษณะชนิดองค์ประกอบและอัตราการเกิดมูลฝอยที่เป็นพิษหรือ
อันตรายจากชุมชนสภาพปัญหาการให้บริการเก็บ ขน บำบัดหรือกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษ
หรืออันตรายจากชุมชนในปัจจุบันในพื้นที่ของ อปท. เพื่อจัดทำฐานข้อมูลตลอดจนเฝ้าระวัง
ผลกระทบที่เป็นต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและสิ่งแวดล้อม
- 6.1.2. จัดทำ/กำหนดแผนที่แสดงแหล่งกําเนิดและเส้นทางให้บริการเก็บ ขนหรือการจัดบริการ
ระบบการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน
- 6.1.3 รวบรวมข้อมูลความพร้อมของระบบการจัดบริการทั้งในด้านงบประมาณ สถานที่ กำลังคน
และเทคโนโลยี รวมถึงการควบคุมกำกับแหล่งกําเนิดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจาก
ชุมชนในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีการปฏิบัติให้ถูกสุขลักษณะและเป็นไป
ตามมาตรฐานที่กำหนดตามกฎหมายเกี่ยวข้อง

6.2 วิเคราะห์/วางแผน/ ประเมินความพร้อม/ความเป็นไปได้ในการจัดบริการระบบเก็บ ขน หรือ
กำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนของ อปท. เพื่อเสนอแนวทางเลือกการบริหารจัดการและ
เทคโนโลยีการจัดการ

วิเคราะห์/วางแผน/ ประเมินความพร้อม ชีตความสามารถศักยภาพทางด้านบุคลากร องค์ความรู้
งบประมาณ ตลอดจนเทคโนโลยีที่เหมาะสมตามสภาพพื้นที่และบริบทอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และความเป็นไปได้ในการ
จัดบริการระบบเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในแนวทางการดำเนินการ 3 แนวทาง ได้แก่

- 1) อปท. ดำเนินการเอง
- 2) อปท. มอบให้ผู้อื่นดำเนินการ
- 3) อปท. อนุญาตให้เอกชนดำเนินการ และจัดเตรียมข้อมูลสรุปเสนอผู้บริหารตัดสินใจ

6.3 เสนอผู้บริหารตัดสินใจ เลือกแนวทางจัดบริการ เก็บ ขน กำจัด

การตัดสินใจของผู้บริหารท้องถิ่น ในการจัดให้มีระบบบริการ เก็บขน บำบัด หรือกำจัดอย่างถูกต้อง ตามหลักสุขาภิบาล ตามความเหมาะสม และศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยไม่เกิดเหตุเดือดร้อน รำคาญต่อชุมชน และผลกระทบที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อม ต้องเป็นไปตามมาตรฐานวิชาการ กฎหมายการสาธารณสุข และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ใน 3 แนวทาง ได้แก่ 1) อปท. ดำเนินการเอง 2) อปท. มอบให้ผู้อื่นดำเนินการ 3) อปท. อนุญาตให้เอกชนดำเนินการ จะต้องกำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของท้องถิ่นรองรับระบบบริการ ดังกล่าวแก่ผู้รับผิดชอบ ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง โดยการฝึกอบรม/การพัฒนาองค์ความรู้เรื่องมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน การบริหารจัดการ และการควบคุมกำกับ การปฏิบัติงานทั้งระบบ ตั้งแต่การคัดแยกประเภทและการเก็บแยกประเภท ณ แหล่งกำเนิด การเก็บรวบรวม การเก็บสะสม การขนส่งและการกำจัดทำลาย

6.4 ติดตาม/ควบคุม/กำกับการ เก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ให้เป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาการ พ.ร.บ. การสาธารณสุข และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

6.4.1 อปท. ต้องติดตาม/ควบคุม/กำกับการเก็บ ขนมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนให้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

- 1) การกำหนดเส้นทาง ระยะเวลา หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการเก็บ ขน มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนจากแหล่งกำเนิดต่างๆ
- 2) การดูแลรักษา ซ่อมบำรุง ยานพาหนะ และอุปกรณ์ที่ใช้เก็บ ขน มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนให้ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย และสามารถใช้งานได้อยู่เสมอ
- 3) การกำหนดมาตรการป้องกันผลกระทบจากการเก็บ ขน มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน เช่น การป้องกัน การแพร่กระจายของสารพิษ การได้รับสารพิษเข้าสู่ร่างกาย ภาชนะบรรจุมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนแตกรั่วไหล ฯลฯ
- 4) การป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ปฏิบัติงาน มีการจัดเตรียมชุดป้องกันอันตรายส่วนบุคคลและสวมใส่ใช้งานในจุดเสี่ยงการสัมผัสสัมผัสสารพิษจากกระบวนการหรือขั้นตอนใดๆ ในการจัดการที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน การตรวจสุขภาพประจำปีของผู้ปฏิบัติงานสัมผัส
- 5) การควบคุมแหล่งกำเนิดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนทุกแห่งให้ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ตั้งแต่การแยกประเภทมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนออกจากมูลฝอยประเภทอื่น การแยกมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนลงในภาชนะบรรจุให้ถูกต้อง การเก็บรวบรวม การเคลื่อนย้าย การเก็บขน และการกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนประจำหน่วยงาน การแจ้งท้องถิ่นถึงการกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนในแหล่งกำเนิด กรณีให้หน่วยงานอื่นกำจัด ณ สถานที่กำจัด อปท. ต้องติดตาม/ควบคุม/กำกับการเก็บขน ให้ได้มาตรฐานและมีเอกสารกำกับ การขนส่ง สถานที่กำจัด/เตาเผามูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนต้องได้มาตรฐาน การให้อนุญาตแก่เอกชนที่ทำการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนโดยการทำเป็นธุรกิจ เก็บขนมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนจากแหล่งกำเนิดใดๆ ภายในพื้นที่ เป็นต้น การประเมินคุณภาพการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนให้นำหลักการในแบบประเมินคุณภาพการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน สำหรับภาคอุตสาหกรรมมาประยุกต์ ใช้ให้เหมาะสม ตามเอกสารแบบฟอร์มหัวข้อที่ 8 หรือผนวกท้าย

6) การควบคุมกำกับการปฏิบัติในการเก็บขนให้เป็นไปตามกฎหมายการสาธารณสุขและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน เช่น ลักษณะของยานพาหนะที่ใช้ในการขนส่ง การมีบุคลากรที่รับผิดชอบในการเก็บขน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต้องผ่านการอบรมและมีความรู้เรื่องมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน การกำหนดเส้นทางการเก็บขน ตลอดจนการดูแลรักษา ซ่อมบำรุง ยานพาหนะและอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บขน ตามมาตรฐานที่กำหนด ดังนี้

6.4.2 การดำเนินการกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนต้องพิจารณา ดังนี้

1) การปฏิบัติงานเพื่อเดินระบบกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนต้องเป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของเทคโนโลยีที่ใช้กำจัด และเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2) ตรวจสอบระบบการกำจัดและระบบควบคุมมลพิษอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเฝ้าระวังผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ เช่น การตรวจสอบผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศเสียจากปล่องเตาเผา มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน การตรวจประเมินสถานที่ฝังกลบมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

6.5 ทบทวนประมวลผลกระบวนการเก็บขน หรือกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนและ พัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ โดยประยุกต์ใช้หลักการคัดแยกมูลฝอย การลดปริมาณ และการนำกลับมาใช้ใหม่ด้วยการรีไซเคิล

ทบทวนกระบวนการลดปริมาณ/คัดแยก การเก็บ ขน บำบัด หรือ กำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษ หรือ อันตรายจากชุมชน เพื่อพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในการดำเนินการให้บริการเก็บ ขน และ กำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนของท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ต้องมีการประเมินการดำเนินงานเป็นระยะๆ และต้องจัดทำรายงานเสนอต่อผู้บังคับบัญชาทุกเดือน และจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานรายปี มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลการให้บริการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนที่มีประสิทธิภาพและ พร้อมนำมาวิเคราะห์ใช้ประโยชน์ได้ตลอดเวลา ซึ่งฐานข้อมูลควรประกอบด้วย ข้อมูลปริมาณ ค่าใช้จ่ายในการ บริหารจัดการเก็บ ขน และกำจัด ค่าจ้างพนักงาน ค่าซ่อมบำรุง ดูแลรักษาอุปกรณ์เครื่องจักร โดย อปท. ควรให้ความสำคัญในการจัดให้มีแผนงานโครงการ นโยบาย แนวทาง ในการณรงค์ให้ประชาชน/สถานประกอบการ/สถานพยาบาล (แหล่งกำเนิด) มีการลดปริมาณมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนด้วยหลักการ การลด ปริมาณการใช้ (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) และการนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) โดยมีข้อเสนอแนะแนวทางในการ ประยุกต์ใช้หลักการ ดังนี้

ขณะที่ไม่มีกฎหมายสาธารณสุขที่กำหนดเป็นข้อบังคับที่ชัดเจน ในคู่มือนี้ จึงแนะนำทางเลือก ในการควบคุมการจัดการเพื่อให้มีการแยกทิ้งมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน หรือจากบ้านเรือนและ แหล่งกำเนิดในชุมชนที่เหมาะสมด้วยกัน 3 วิธี หรือการใช้ทั้ง 3 วิธีผสมผสานกันได้

วิธีที่ 1 การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนลดการก่อให้เกิดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตราย จากชุมชน เช่น

1) การให้ความรู้ผ่านทางคู่มือประชาชนเพื่อการแยกมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจาก ชุมชน โดยแจกพร้อมกับการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการจัดเก็บขยะทั่วไป

2) หลีกเลี่ยงการใช้สินค้าที่มีสารอันตราย หรือ เลือกชนิดที่มีอันตรายน้อยกว่ามาใช้แทน หากหลีกเลี่ยงไม่ได้ควรซื้อมาใช้เท่าที่จำเป็น

3) เลือกซื้อ/ใช้สินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สินค้าฉลากเขียว เช่น ถ่านไฟฉายสูตรไม่ผสม สารปรอท

4) เลือกซื้อ/ใช้ สินค้าที่ใช้ซ้ำใหม่ได้ เช่น ถ่านไฟฉายชนิดอัดประจุได้

5) เลือกซื้อ/ใช้ สินค้าที่มีอายุการใช้งานนาน เช่น หลอดประหยัดไฟ

วิธีที่ 2 การส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการคัดแยกมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนที่แหล่งกำเนิดและการแยกทิ้งอย่างถูกต้อง เช่น

- 1) ใช้ให้หมัดก้องทั้งภาชนะบรรจุ หากเหลือไม่ควรทิ้งปะปนกับมูลฝอยทั่วไป หรือเทลงท่อระบายน้ำ แหล่งน้ำต่างๆ เภา หรือฝังดิน
- 2) แยกทิ้ง โดยมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนที่เป็นของเหลวสมควรเก็บในภาชนะบรรจุเดิม และไม่ควรเทของเสียอันตรายที่เป็นของเหลวหลายชนิดรวมกัน ส่วนของแข็งควรเก็บในภาชนะที่ทนทานไม่รั่วซึม แล้วทำเครื่องหมายให้ชัดเจน
- 3) ทิ้งซากแบตเตอรี่มือถือในภาชนะรองรับที่ตั้งอยู่ตามร้านค้าตัวแทนจำหน่าย โทรศัพท์มือถือ และสถานที่รับชำระค่าบริการโทรศัพท์มือถือทั่วประเทศ
- 4) เมื่อเปลี่ยนหลอดฟลูออเรสเซนต์ให้นำซากมาใส่ซองบรรจุหลอดใหม่ หรือห่อหนังสือพิมพ์วางรวมไว้ในบริเวณที่ปลอดภัย รั้วรั้วอย่าทำให้หลอดแตก
- 5) ห้ามทุบกระป๋องสเปรย์ หรือหลอดไฟ และห้ามแยกชิ้นส่วนแบตเตอรี่มือถือ แบตเตอรี่รถยนต์และถ่านไฟฉาย
- 6) ทิ้งมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ลงในภาชนะรองรับที่ อปท. จัดหาให้ ตามวัน เวลา และสถานที่ที่ อปท. กำหนด เพื่อท้องถิ่นจะได้เก็บขนไปกำจัดอย่างถูกวิธี

วิธีที่ 3 สำหรับการดำเนินงานในพื้นที่เบื้องต้น กำหนดให้มีการคัดแยกมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน อย่างน้อย 3 ประเภท ได้แก่ กระป๋องสเปรย์ ถ่านไฟฉายและแบตเตอรี่มือถือ และหลอดไฟ โดยจัดให้มีรูปแบบในการรวบรวมมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน พร้อมทั้งจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการแยกทิ้ง ดังนี้

- 1) การจัดให้มีรถไปเก็บขนมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน จากบ้านเรือนประชาชน/สถานประกอบการโดยตรง (Door-to-door collection)

ขอความร่วมมือประชาชนผู้ก่อให้เกิดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน คัดแยกมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ใส่ถุงใส หรือภาชนะที่ อปท. จัดเตรียมให้และกักเก็บไว้ในบ้านเพื่อรอให้ อปท. ไปจัดเก็บจากบ้านเรือนและสถานประกอบการ เพื่อขนส่งไปยังสถานที่เก็บกักมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ตามวัน และเวลาที่นัดหมาย

- 2) การจัดให้มีสถานที่สำหรับทิ้งมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน (Drop off collection)

วิธีการนี้ผู้ก่อให้เกิดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ต้องทำการคัดแยกและเก็บรวบรวมไว้ชั่วคราว จากนั้น นำไปทิ้งที่จุดเก็บรวบรวมส่วนกลางที่อยู่ใกล้บ้านตามแต่จะสะดวก โดย อปท. จะตั้งวางจุดเก็บรวบรวมส่วนกลางสำหรับบ้านเรือน สถานประกอบการ ที่ทำการชุมชน ศูนย์บริการสาธารณสุข โรงเรียน ห้างสรรพสินค้า และปั้มน้ำมัน เป็นต้น

- 3) การจัดให้มีวันพิเศษสำหรับเก็บรวบรวมมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ที่เกิดจากบ้านเรือน (special collection day)

โดยการเชิญชวนประชาชนให้นำมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ที่เกิดจากบ้านเรือนมายังสถานที่นัดหมายในวันและเวลาที่กำหนด เพื่อรวบรวมไปรีไซเคิล หรือบำบัดทำลาย โดยมีมาตรการจูงใจให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างเหมาะสม ซึ่งในบริเวณดังกล่าวก็จะมีทำให้ความรู้ด้านต่างๆ เกี่ยวกับมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน พร้อมกันไปด้วย เช่น จัดกิจกรรมมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนแลกแต้ม เป็นต้น

4) การจัดกิจกรรมรีไซเคิลมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

อปท. อาจดำเนินโครงการเพื่อเรียกคืนซากหลอดฟลูออเรสเซนต์แบบตรงที่ไม่แตกเพื่อนำไปรีไซเคิล โดยให้บริการเก็บรวบรวม และขนส่งซากหลอดฟลูออเรสเซนต์ไปโรงงานรีไซเคิลของบริษัทเอกชนซึ่งมีค่าใช้จ่ายในการจัดการด้วย

7. นิยามที่ใช้

“มูลฝอย” ตาม พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2550 หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้ามูลสัตว์ ซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่นและหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

การจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ตลอดจนควบคุมการทิ้งของประชาชนและผู้ก่อให้เกิดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนมีกฎหมายอยู่หลายฉบับที่มีข้อบัญญัติบทบาทหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่น เช่น พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 แต่ยังไม่มีความชัดเจนที่กำหนดข้อปฏิบัติการควบคุมการทิ้งมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนหรือจากครัวเรือนโดยตรง ซึ่งกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขอยู่ระหว่างดำเนินการ

ในระหว่างที่ไม่มีกฎหมายข้อบังคับที่ชัดเจนจึงกำหนดทางเลือกในการควบคุมการทิ้งของเสียอันตรายจากบ้านเรือนและแหล่งกำเนิดในชุมชน จึงประมวลความหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 ได้กล่าวถึงคำจำกัดความว่า วัตถุอันตราย หมายความว่า วัตถุดังต่อไปนี้ (1) วัตถุระเบิด (2) วัตถุไวไฟ (3) วัตถุออกซิไดซ์และวัตถุเปอร์ออกไซด์ (4) วัตถุมีพิษ (5) วัตถุที่ทำให้เกิดโรค (6) วัตถุกัดกร่อน (7) วัตถุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม (8) วัตถุกัดกร่อน (9) วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง (10) วัตถุอย่างอื่นไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์ หรือ สิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือ สิ่งแวดล้อม

ประเทศแคนาดา ได้ให้คำจำกัดความว่า ของเสียอันตรายเป็นของเสีย ซึ่งเนื่องด้วยธรรมชาติและปริมาณของมันมีศักยภาพที่จะเป็นอันตรายต่อสุขภาพของมนุษย์ และ/หรือ สิ่งแวดล้อม ซึ่งของเสียเหล่านี้ต้องการเทคนิคพิเศษในการทำลายเพื่อขจัดหรือลดอันตราย

องค์การสหประชาชาติ ได้ให้ความหมายของคำว่า อันตราย หมายถึง อันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพมนุษย์

ราชบัณฑิตยสภาได้นิยามคำว่า ชุมชน หมายถึง หมู่ชน กลุ่มคนที่อยู่รวมกันเป็นสังคมขนาดเล็ก อาศัยอยู่ในอาณาบริเวณเดียวกัน และมีผลประโยชน์ร่วมกัน

ดังนั้น มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน หมายถึง มูลฝอยหรือสิ่งของที่ไม่ใช้หรือไม่ประสงค์จะใช้อีกแล้ว และมีความเป็นอันตรายหรือเป็นวัตถุอันตราย หรือมีองค์ประกอบหรือมีส่วนประกอบหรือมีส่วนใดส่วนหนึ่งที่เป็นอันตรายหรือเป็นวัตถุอันตราย และได้จากกิจการใดใดในบ้านเรือน หรือในชุมชน เว้นแต่กิจการในโรงงานอุตสาหกรรม

จากข้อมูลการวิจัยของสถาบันวิจัยสาธารณสุขไทย พบว่า ของเสียอันตรายที่เกิดจากบ้านเรือนมีอยู่ด้วยกันอย่างน้อย 15 ประเภท ได้แก่ หลอดไฟ หลอดฟลูออเรสเซนต์ ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ มือถือ กระจกสเปร์ย กระจกสีสเปร์ย เครื่องสำอางหมดอายุ น้ำยาทำความสะอาด แบตเตอรี่รถยนต์ น้ำมันเครื่อง น้ำมันเบรค น้ำยารักษาเนื้อไม้ น้ำยาขัดเงา สีทาบ้าน กาว ทินเนอร์ แลคเกอร์ สารฆ่าแมลง สารกำจัดวัชพืช ภาชนะใส่ปุ๋ยเคมี ยารักษาโรคที่หมดอายุ วิธีการง่ายๆ ในการบ่งชี้ว่าสิ่งของเหลือใช้หรือเสื่อมสภาพ และบรรจุภัณฑ์ต่างๆ เป็นของเสียอันตราย โดยการสังเกตฉลาก หรือสัญลักษณ์ที่ติดบนบรรจุภัณฑ์ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สัญลักษณ์ของเสียอันตรายที่ติดบนบรรจุภัณฑ์

สัญลักษณ์	ความหมาย	ตัวอย่างของเสียอันตราย
	ของเสียที่ติดไฟ (Ignitable, I)	กาว สีและกากสี ตัวทำละลายและทินเนอร์ กระจกสเปร์ย น้ำมันใช้แล้ว เช่นน้ำมันดีเซล น้ำมันเบนซิน น้ำมันก๊าด เป็นต้น
	ของเสียกัดกร่อน (Corrosive, C)	ครีมขัดสนิม ครีมขัดโลหะเงิน น้ำยาล้างสนิม น้ำกรดในแบตเตอรี่รถยนต์ โซดาไฟ แอมโมเนีย กรดเกลือ กรดกำมะถัน เป็นต้น
	ของเสียที่ก่อให้เกิดปฏิกิริยา รุนแรง (Reactive, R)	สารเคมีที่ใช้สำหรับสระว่ายน้ำ วัตถุระเบิด อาวุธปืน กระสุนปืน เป็นต้น
	ของเสียเป็นพิษ (Toxic, T)	แบตเตอรี่รถยนต์ สารปรอทที่บรรจุในถ่านไฟฉาย และหลอดฟลูออเรสเซนต์ ยา ยาเบื่อหนู สารกำจัดแมลง ศัตรูพืช และวัชพืช น้ำยาล้างอัดขยายรูป ผงซักฟอก เครื่องสำอางค์หมดอายุ

สัญลักษณ์	ความหมาย	ตัวอย่างของเสียอันตราย
	ของเสียติดเชื้อ (Infectious, In)	เข็มฉีดยา เนื้อเยื่อ เลือด
	ของเสียกัมมันตรังสี (Radioactive, Ra)	สารกัมมันตรังสี สารปนเปื้อนสารกัมมันตภาพรังสี ต่างๆ
	ของเสียอื่นๆ (Other, O)	สาร CFC-12 ภาชนะบรรจุยาสลบ ตัวอย่างที่ เหลือจากห้องวิเคราะห์

หมายเหตุ : ของเสียอันตรายประเภทของเสียติดเชื้อ ของเสียกัมมันตรังสี และของเสียอื่นๆ มักพบในสถาน
ประกอบการประเภทสถานพยาบาล

8. แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง

- 8.1 แบบฟอร์มเอกสารกำกับการขนส่งวัตถุอันตรายตามที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมกำหนด
- 8.2 ตัวอย่างแบบฟอร์มที่ใช้ในการปฏิบัติงานเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน และการปฏิบัติงาน
งานในสถานที่กักเก็บของกรมควบคุมมลพิษ

The background features a soft, light blue gradient. At the top, there are several large, detailed maple leaves in a pale, almost white color. Scattered throughout the lower half of the image are numerous semi-transparent, circular bokeh effects of varying sizes, creating a dreamy, ethereal atmosphere.

ពាក្យស្នេហា

ภาคผนวก ก

แนวทางการเขียน Flow Chart

แนวทางการเขียน Flow Chart

Flow Chart คืออะไร

การใช้สัญลักษณ์ต่างๆ ในการเขียนแผนผังการทำงานเพื่อให้เห็นถึงลักษณะและความสัมพันธ์ก่อนหลังของแต่ละขั้นตอนในกระบวนการทำงาน

ประโยชน์ของ Flow Chart

1. ช่วยให้เข้าใจกระบวนการทำงานง่ายขึ้น
2. เป็นเครื่องมือสำหรับการฝึกอบรมพนักงาน
3. ช่วยให้เห็นภาพความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
4. สะดวกในการนำไปเขียนเป็นระเบียบปฏิบัติ คู่มือการปฏิบัติงาน หรือวิธีการปฏิบัติงานในลำดับต่อไป

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเขียนแผนภูมิการทำงาน (Flow Chart)

เริ่มต้น / สิ้นสุด

กิจกรรม / การดำเนินงาน

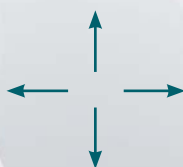
การตัดสินใจ

การจับเก็บ

เชื่อมต่อไปกระบวนการอื่น

แสดงทิศทางหรือการเคลื่อนไหวของงาน

ภาคผนวก ข
ข้อมูลวิชาการที่เกี่ยวข้อง

กฎกระทรวง
ว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ
พ.ศ. ๒๕๔๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง (๑) และวรรคสองแห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๒ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเป็นการทั่วไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) ข้อกำหนดทุกหมวดตามกฎกระทรวงนี้ให้มีผลใช้บังคับในท้องที่ของกรุงเทพมหานครเมืองพัทยา และเทศบาลนครและเทศบาลเมืองทุกแห่ง

(๒) ข้อกำหนดเฉพาะในส่วนที่ว่าด้วยการขนและการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ให้กระทรวงสาธารณสุข กำหนดยกเว้นไม่ใช้บังคับในท้องที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นนอกจาก (๑) ตามความเหมาะสมกับสภาพท้องที่ โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๓) ข้อกำหนดในส่วนที่ว่าด้วยการเก็บมูลฝอยติดเชื้อตามกฎกระทรวงนี้ ให้มีผลใช้บังคับแก่สถานบริการการสาธารณสุขและห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย ในเขตราชการส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง

หมวด ๑
บททั่วไป

ข้อ ๓ ในกฎกระทรวงนี้

“มูลฝอยติดเชื้อ” หมายความว่า มูลฝอยที่มีเชื้อโรคปะปนอยู่ในปริมาณหรือมีความเข้มข้นซึ่งถ้ามีการสัมผัสหรือใกล้ชิดกับมูลฝอยนั้นแล้วสามารถทำให้เกิดโรคได้

กรณีมูลฝอยดังต่อไปนี้ ที่เกิดขึ้นหรือใช้ในกระบวนการตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์และการรักษาพยาบาล การให้ภูมิคุ้มกันโรคและการทดลองเกี่ยวกับโรค และการตรวจชันสูตรศพหรือซากสัตว์รวมทั้งในการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าว ให้ถือว่าเป็นมูลฝอยติดเชื้อ

(๑) ซากหรือชิ้นส่วนของมนุษย์หรือสัตว์ที่เป็นผลมาจากการผ่าตัด การตรวจชิ้นเนื้อศพ หรือซากสัตว์ และการใช้สัตว์ทดลอง

(๒) วัสดุของมีคม เช่น เข็ม ไขมีด กระบอกฉีดยา หลอดแก้ว ภาชนะที่ทำด้วยแก้วสไลด์ และแผ่นกระจกปิดสไลด์

(๓) วัสดุซึ่งสัมผัสหรือสงสัยว่าจะสัมผัสกับเลือด ส่วนประกอบของเลือด ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากเลือด สารน้ำจากร่างกายของมนุษย์หรือสัตว์ หรือวัคซีนที่ทำจากเชื้อโรคที่มีชีวิต เช่น สาลี ผ้าก๊อศผ้าต่างๆ และท่อยาง

(๔) มูลฝอยทุกชนิดที่มาจากห้องรักษาผู้ป่วยติดเชื้อร้ายแรง

“ห้องรักษาผู้ป่วยติดเชื้อร้ายแรง” หมายความว่า ห้องรักษาผู้ป่วยซึ่งติดเชื้อร้ายแรงตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“สถานบริการการสาธารณสุข” หมายความว่า

(๑) สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล และหมายความรวมถึงสถานพยาบาลของทางราชการ

(๒) สถานพยาบาลสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลสัตว์ และหมายความรวมถึงสถานพยาบาลสัตว์ของทางราชการ

“สถานพยาบาลของทางราชการ” หมายความว่า สถานพยาบาลของราชการส่วนกลางราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น สภากาชาดไทย และสถานพยาบาลของหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“สถานพยาบาลสัตว์ของทางราชการ” หมายความว่า สถานพยาบาลสัตว์ของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น สภากาชาดไทย และสถานพยาบาลสัตว์ของหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย” หมายความว่า ห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายที่มีได้ตั้งอยู่ในสถานบริการการสาธารณสุข ซึ่งได้แก่ ห้องปฏิบัติการตรวจวิเคราะห์สารเคมีและจุลินทรีย์ในวัตถุตัวอย่างจากร่างกายมนุษย์หรือสัตว์ที่อาจก่อให้เกิดเชื้ออันตราย และห้องปฏิบัติการทดสอบด้านสาธารณสุขที่ทำการตรวจวิเคราะห์คุณภาพ ส่วนประกอบ และความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์สุขภาพที่อาจก่อให้เกิดเชื้ออันตราย ทั้งนี้ ตามลักษณะและเงื่อนไขที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ผู้ประกอบการกิจการสถานบริการการสาธารณสุข” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล และผู้ได้รับใบอนุญาตให้ตั้งสถานพยาบาลสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลสัตว์ และหมายความรวมถึงราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น สภากาชาดไทย และหน่วยงานอื่นของรัฐที่จัดตั้งสถานพยาบาลของทางราชการหรือสถานพยาบาลสัตว์ของทางราชการ

“ผู้ดำเนินการสถานบริการการสาธารณสุข” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ดำเนินการสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล และผู้ได้รับใบอนุญาตให้ดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลสัตว์ และหมายความรวมถึงผู้อำนวยการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งรับผิดชอบดำเนินการสถานพยาบาลของทางราชการและสถานพยาบาลสัตว์ของทางราชการ

“ผู้ประกอบกิจการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย” หมายความว่า เจ้าของหรือผู้ครอบครองห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย

“ผู้ดำเนินการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย” หมายความว่า ผู้จัดการหรือเจ้าหน้าที่ที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย

ข้อ ๔ ห้ามมิให้ผู้ใดถ่าย เท ทิ้ง หรือทำให้มีขึ้นในที่หรือทางสาธารณะ ซึ่งมูลฝอยติดเชื้อนอกจากถ่าย เท หรือทิ้ง หรือกำจัด ณ สถานที่ หรือตามวิธีที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดหรือจัดให้

ให้ราชการส่วนท้องถิ่นจัดให้มีสถานที่ถ่าย เท หรือทิ้งมูลฝอยติดเชื้อในที่หรือทางสาธารณะหรือกำหนดให้มีวิธีกำจัดมูลฝอยติดเชื้อที่ถ่าย เท หรือทิ้งโดยวิธีอื่นตามมาตรฐานที่ระบุไว้ในกฎกระทรวงนี้หรือตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด แล้วแต่กรณี

ข้อ ๕ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ เว้นแต่จะเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๖ ข้อกำหนดในส่วนที่ว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อในหมวด ๔ ให้ใช้บังคับแก่ผู้ดำเนินการสถานบริการการสาธารณสุขหรือผู้ดำเนินการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายที่ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเองด้วย และให้สถานบริการการสาธารณสุขหรือห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายนั้นแจ้งให้ราชการส่วนท้องถิ่นที่สถานบริการการสาธารณสุขหรือห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายนั้นตั้งอยู่ จัดส่งเจ้าหน้าที่ไปทำการตรวจสอบระบบกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด และเมื่อราชการส่วนท้องถิ่นนั้นได้ให้ความเห็นชอบแล้ว ผู้ดำเนินการสถานบริการการสาธารณสุขหรือผู้ดำเนินการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายดังกล่าว จึงจะดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเองได้

ในการตรวจสอบระบบกำจัดมูลฝอยติดเชื้อตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นอาจร้องขอให้อธิบดีกรมอนามัยหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมอนามัยมอบหมายจัดส่งเจ้าหน้าที่กรมอนามัยไปร่วมตรวจสอบกับเจ้าหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นได้

ข้อ ๗ ในการปฏิบัติการตามกฎกระทรวงนี้ ให้ผู้ประกอบกิจการสถานบริการการสาธารณสุข ผู้ประกอบกิจการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย และราชการส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคลซึ่งราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง และบุคคลซึ่งได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ดำเนินกิจการรับทำการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ โดยทาเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการตามมาตรา ๑๙ แล้วแต่กรณี ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในการเก็บและหรือขนมูลฝอยติดเชื้อ ต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการเก็บและหรือขนมูลฝอยติดเชื้อ อย่างน้อยหนึ่งคน โดยเจ้าหน้าที่ดังกล่าวจะต้องมีคุณสมบัติสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี หรือเทียบเท่าในสาขาวิทยาศาสตร์ ในด้านสาธารณสุข สุขาภิบาล ชีววิทยา และวิทยาศาสตร์การแพทย์ ด้านใดด้านหนึ่ง

(๒) ในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้ออย่างน้อยสองคน โดยคนหนึ่งต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดใน (๑) ส่วนอีกคนหนึ่งต้องมีคุณสมบัติสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าในสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ในด้านสุขาภิบาล วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม และวิศวกรรมเครื่องกล ด้านใดด้านหนึ่ง

(๓) ในกรณีที่มีการดำเนินการทั้ง (๑) และ (๒) จะจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ อย่างน้อยสองคน ซึ่งมีคุณสมบัติตาม (๒) ก็ได้

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่การเก็บ การขน และการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเองของราชการส่วนท้องถิ่นหรือสถานพยาบาลของทางราชการหรือสถานพยาบาลสัตว์ของทางราชการ แต่ราชการส่วนท้องถิ่นหรือสถานพยาบาลของทางราชการหรือสถานพยาบาลสัตว์ของทางราชการนั้นจะต้องแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของตนอย่างน้อยหนึ่งคน ซึ่งมีคุณสมบัติตาม (๒) ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์หรือสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ด้านใดด้านหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการเก็บ การขน และการกำจัด มูลฝอยติดเชื้อนั้น

ราชการส่วนท้องถิ่นสองแห่งหรือหลายแห่งที่อยู่ใกล้เคียงกันอาจดำเนินการร่วมกันในการเก็บ ขน และหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ โดยแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นแห่งใดแห่งหนึ่งอย่างน้อยหนึ่งคน ซึ่งมีคุณสมบัติตาม (๒) ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์หรือสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ด้านใดด้านหนึ่ง เป็นเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการเก็บ ขน และหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อร่วมกันก็ได้

เจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการเก็บ ขน และหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อตามวรรคหนึ่ง วรรคสองและวรรคสาม อาจแต่งตั้งจากบุคคลภายนอกซึ่งมีคุณสมบัติดังกล่าวก็ได้

ข้อ ๘ ในการเก็บและหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อภายในสถานบริการการสาธารณสุขซึ่งมีใช้สถานพยาบาลของทางราชการและสถานพยาบาลสัตว์ของทางราชการหรือภายในห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายของเอกชน ให้ผู้ประกอบการกิจการสถานบริการการสาธารณสุขหรือผู้ประกอบการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายควบคุมดูแลให้ผู้ดำเนินการสถานบริการการสาธารณสุขหรือผู้ดำเนินการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการเก็บและหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อตามข้อ ๗ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) หรือ (๓) และดำเนินการเก็บและหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อที่เกิดขึ้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหมวด ๒ และหมวด ๔ แห่งกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๙ ในการเก็บ ขน และหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อของราชการส่วนท้องถิ่นหรือสถานพยาบาลของทางราชการหรือสถานพยาบาลสัตว์ของทางราชการ ให้ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น สภากาชาดไทย หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่จัดตั้งสถานพยาบาลของทางราชการหรือสถานพยาบาลสัตว์ของทางราชการ แล้วแต่กรณี ควบคุมดูแลให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ดำเนินการสถานพยาบาลของทางราชการหรือผู้ดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์ของทางราชการนั้นแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการเก็บ ขน และหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อตามข้อ ๗ วรรคสอง วรรคสามและวรรคสี่ดำเนินการเก็บ ขน และหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในหมวด ๒ หมวด ๓ และหมวด ๔ แห่งกฎกระทรวงนี้

ในการเก็บ การขน และหรือการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อของบุคคลซึ่งราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง และของบุคคลซึ่งได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ดำเนินการรับทำการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการตามมาตรา ๑๙ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ควบคุมดูแลให้บุคคลดังกล่าว จัดให้มีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบตามข้อ ๗ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) หรือ (๓) และดำเนินการเก็บ ขน และหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในหมวด ๒ หมวด ๓ และหมวด ๔ แห่งกฎกระทรวงนี้

ในการมอบให้บุคคลใดดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ หรือการออกใบอนุญาตให้บุคคลใดดำเนินการรับทำการเก็บ ขน และหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดระยะเวลาและเส้นทางขน ตลอดจนเงื่อนไขหรือข้อปฏิบัติอื่นๆ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎกระทรวงนี้ ให้บุคคลดังกล่าวถือปฏิบัติไว้ด้วย

ข้อ ๑๐ บุคคลซึ่งราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง และบุคคลซึ่งได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ดำเนินการรับทำการเก็บมูลฝอยติดเชื้อ โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการตามมาตรา ๑๙ แล้วแต่กรณี มีหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการเก็บ การขน และหรือการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ และดำเนินการเก็บ ขน และหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในหมวด ๒ หมวด ๓ และ หมวด ๔ แห่งกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๑๑ ให้ผู้ดำเนินการสถานบริการการสาธารณสุข ผู้ดำเนินการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย และเจ้าพนักงานท้องถิ่น มีหน้าที่ควบคุมดูแลเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการเก็บ การขน และหรือการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อของตน และดำเนินการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในหมวด ๒ หมวด ๓ และหมวด ๔ แห่งกฎกระทรวงนี้

หมวด ๒ การเก็บมูลฝอยติดเชื้อ

ข้อ ๑๒ ภายใต้บังคับข้อ ๑๔ ให้เก็บบรรจุมูลฝอยติดเชื้อในภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อมีดังนี้

(๑) มูลฝอยติดเชื้อประเภทวัสดุของมีคม ให้เก็บบรรจุในภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อที่มีคุณลักษณะตามข้อ ๑๓ (๑)

(๒) มูลฝอยติดเชื้ออื่นซึ่งมีใช้ประเภทวัสดุของมีคม ให้เก็บบรรจุในภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อที่มีคุณลักษณะตามข้อ ๑๓ (๒)

ภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อตามวรรคหนึ่ง ต้องใช้เพียงครั้งเดียวและต้องทำลายพร้อมกับการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อมัน

ข้อ ๑๓ ภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อตามข้อ ๑๒ ต้องมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) ภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อที่เป็นกล่องหรือถัง ต้องทำด้วยวัสดุที่แข็งแรงทนทานต่อการแทงทะลุและการกัดกร่อนของสารเคมี เช่น พลาสติกแข็งหรือโลหะ มีฝาปิดมิดชิด และป้องกันการรั่วไหลของของเหลวภายในได้ และสามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวกโดยผู้ขนย้ายไม่มีการสัมผัสกับมูลฝอยติดเชื้อ

(๒) ภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อที่เป็นถุง ต้องทำจากพลาสติกหรือวัสดุอื่นที่มีความเหนียวไม่ฉีกขาดง่าย ทนทานต่อสารเคมีและการรับน้ำหนัก กันน้ำได้ ไม่รั่วซึมและไม่ดูดซึม

ภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อตามวรรคหนึ่ง ต้องมีสีแดง ทึบแสง และมีข้อความ สีดำที่มีขนาดสามารถอ่านได้ชัดเจนว่า “มูลฝอยติดเชื้อ” อยู่ภายใต้รูปหวัะกะโหลกไขว้ คู่กับตราหรือสัญลักษณ์ที่ใช้ระหว่างประเทศตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และต้องมีข้อความว่า “ห้ามนำกลับมาใช้อีก” และ “ห้ามเปิด” ในกรณีที่สถานบริการการสาธารณสุขมิได้ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเอง สถานบริการการสาธารณสุขดังกล่าวจะต้องระบุชื่อของตนไว้ที่ภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ และในกรณีที่ภาชนะ

สำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อนั้นใช้สำหรับเก็บมูลฝอยติดเชื้อไว้เพื่อรอการขนไปกำจัดเกินกว่าเจ็ดวันนับแต่วันที่เกิดมูลฝอยติดเชื้อนั้น ให้ระบุวันที่เกิดมูลฝอยติดเชื้อมากกว่าไว้ที่ภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อด้วย

ภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อตามวรรคหนึ่ง มิได้หลายขนาดตามความเหมาะสมของการเก็บ การขน และการกำจัด แต่ในกรณีที่กระทรวงสาธารณสุขเห็นสมควร เพื่อความสะดวกในการเก็บ การขน และการกำจัด จะกำหนดขนาดของภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อสำหรับใช้ในสถานบริการการสาธารณสุขใด หรือ สำหรับใช้ในห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายใดก็ได้

ข้อ ๑๔ การเก็บมูลฝอยติดเชื้อในภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อตามที่กำหนดใน ข้อ๑๒ อาจจะทำให้ มีภาชนะรองรับภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อก็ได้ โดยภาชนะรองรับนั้นจะต้องทำด้วยวัสดุที่แข็งแรง ทนทานต่อสารเคมี ไม่รั่วซึม ทำความสะอาดได้ง่าย และต้องมีฝาปิดเปิดมิดชิด เว้นแต่ในห้องที่มีการป้องกันสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค และจำเป็นต้องใช้งานตลอดเวลา จะไม่มีฝาปิดเปิดก็ได้ภาชนะรองรับตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้ได้หลายครั้งแต่ต้องดูแลรักษาให้สะอาดอยู่เสมอ

ข้อ ๑๕ การเก็บมูลฝอยติดเชื้อ ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ต้องเก็บมูลฝอยติดเชื้อตรงแหล่งเกิดมูลฝอยติดเชื้อนั้น และต้องเก็บลงในภาชนะสำหรับบรรจุ มูลฝอยติดเชื้อตามที่กำหนดในข้อ ๑๒ โดยไม่ปนกับมูลฝอยอื่น และในกรณีที่ไม่สามารถเก็บลงในภาชนะสำหรับ บรรจุมูลฝอยติดเชื้อได้โดยทันทีที่เกิดมูลฝอยติดเชื้อ จะต้องเก็บมูลฝอยติดเชื้อมาลงในภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอย ติดเชื้อโดยเร็วที่สุดเมื่อมีโอกาสที่สามารถจะทำได้

(๒) ต้องบรรจุมูลฝอยติดเชื้อไม่เกินสามในสี่ส่วนของความจุของภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ ตามที่กำหนดในข้อ ๑๒ (๑) แล้วปิดฝาให้แน่น หรือไม่เกินสองในสามส่วนของความจุของภาชนะสำหรับบรรจุ มูลฝอยติดเชื้อตามที่กำหนดในข้อ ๑๒ (๒) แล้วผูกมัดปากถุงด้วยเชือกหรือวัสดุอื่นให้แน่น

(๓) กรณีการเก็บมูลฝอยติดเชื้อภายในสถานบริการการสาธารณสุขหรือภายในห้องปฏิบัติการเชื้อ อันตรายที่มีปริมาณมาก หากยังไม่เคลื่อนย้ายภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อมันออกไปทันที จะต้องจัดให้มีที่หรือมุม หนึ่งของห้องสำหรับเป็นที่รวมภาชนะที่ได้บรรจุมูลฝอยติดเชื้อแล้ว เพื่อรอการเคลื่อนย้ายไปเก็บกักในที่พักรวม มูลฝอยติดเชื้อ แต่ห้ามเก็บไว้เกินหนึ่งวัน

(๔) จัดให้มีที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อที่มีลักษณะตามข้อ ๑๖ เพื่อรอการขนไปกำจัด และต้องทำความสะอาด และฆ่าเชื้อโรคในที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้ออย่างน้อยสัปดาห์ละหนึ่งครั้ง

ข้อ ๑๖ ภายใต้บังคับข้อ ๑๕ ในการเก็บมูลฝอยติดเชื้อ จะต้องจัดให้มีที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อที่เป็นห้อง หรือเป็นอาคารเฉพาะแยกจากอาคารอื่นโดยมีลักษณะดังต่อไปนี้ สำหรับใช้เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ เพื่อรอการขนไปกำจัด

(๑) มีลักษณะไม่แพร่เชื้อ และอยู่ในที่ที่สะดวกต่อการขนมูลฝอยติดเชื้อไปกำจัด

(๒) มีขนาดกว้างเพียงพอที่จะเก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อได้อย่างน้อยสองวัน

(๓) พื้นและผนังต้องเรียบ ทำความสะอาดได้ง่าย

(๔) มีรางหรือท่อระบายน้ำทิ้งเชื่อมต่อกับระบบบำบัดน้ำเสีย

(๕) มีลักษณะโปร่ง ไม่อับชื้น

(๖) มีการป้องกันสัตว์แมลงเข้าไป มีประตูกว้างพอสมควรตามขนาดของห้อง หรืออาคารเพื่อสะดวก ต่อการปฏิบัติงาน และปิดด้วยกุญแจหรือปิดด้วยวิธีอื่นที่บุคคลทั่วไปไม่สามารถที่จะเข้าไปได้

(๗) มีข้อความเป็นคำเตือนที่มีขนาดสามารถเห็นได้ชัดเจนว่า “ที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อ” ไว้ที่หน้าห้องหรือหน้าอาคาร

(๘) มีลานสำหรับล้างรถเข็นอยู่ใกล้ที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อ และลานนั้นต้องมีรางหรือท่อรวบรวมน้ำเสียจากการล้างรถเข็นเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียในกรณีที่เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อไว้เกิน ๗ วัน ที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อตามวรรคหนึ่ง ต้องสามารถควบคุมอุณหภูมิให้อยู่ที่ ๑๐ องศาเซลเซียส หรือต่ำกว่านั้นได้

ข้อ ๑๗ การเคลื่อนย้ายภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อไปเก็บกักในที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อเพื่อรอการขนไปกำจัดตามข้อ ๑๖ ต้องดำเนินการให้ถูกสุขลักษณะ ดังนี้

(๑) ต้องมีผู้ปฏิบัติงานซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับมูลฝอยติดเชื้อ โดยบุคคลดังกล่าวต้องผ่านการฝึกอบรมการป้องกันและระงับการแพร่เชื้อหรืออันตรายที่อาจเกิดจากมูลฝอยติดเชื้อตามหลักสูตรและระยะเวลาที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๒) ผู้ปฏิบัติงานต้องสวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ได้แก่ ถุงมือยางหนาผ้ากันเปื้อน ผ้าปิดปาก ปิดจมูก และรองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง ตลอดเวลาที่ปฏิบัติงาน และถ้าในการปฏิบัติงาน ร่างกายหรือส่วนใดส่วนหนึ่งไปสัมผัสกับมูลฝอยติดเชื้อ ให้ผู้ปฏิบัติงานต้องทำความสะอาดร่างกายหรือส่วนที่อาจสัมผัสมูลฝอยติดเชื้อโดยทันที

(๓) ต้องกระทำทุกวันตามตารางเวลาที่กำหนด เว้นแต่มีเหตุจำเป็น

(๔) ต้องเคลื่อนย้ายโดยใช้รถเข็นสำหรับเคลื่อนย้ายภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อที่มีลักษณะตามที่กำหนดในข้อ ๑๘ เว้นแต่มูลฝอยติดเชื้อที่เกิดขึ้นมีปริมาณน้อยที่ไม่จำเป็นต้องใช้รถเข็นจะเคลื่อนย้ายโดยผู้ปฏิบัติงานซึ่งมีคุณสมบัติตาม (๑) ก็ได้

(๕) ต้องมีเส้นทางเคลื่อนย้ายที่แน่นอน และในระหว่างการเคลื่อนย้ายไปที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อ ห้ามแฉะหรือหยุดพัก ณ ที่ใด

(๖) ต้องกระทำโดยระมัดระวัง ห้ามโยน หรือลากภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ

(๗) กรณีที่มีมูลฝอยติดเชื้อตกหล่นหรือภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อแตกระหว่างทางห้ามหยิบด้วยมือเปล่า ต้องใช้คีมคีบหรือหยิบด้วยถุงมือยางหนา หากเป็นของเหลวให้ซับด้วยกระดาษ แล้วเก็บมูลฝอยติดเชื้อหรือกระดาษนั้นในภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อใบใหม่ แล้วทำความสะอาดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อที่บริเวณพื้นนั้นก่อนเช็ดถูตามปกติ

(๘) ต้องทำความสะอาดและฆ่าเชื้อรถเข็นและอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานอย่างน้อยวันละครั้ง และห้ามนำรถเข็นมูลฝอยติดเชื้อไปใช้ในกิจการอย่างอื่น

ข้อ ๑๘ รถเข็นสำหรับเคลื่อนย้ายภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้ออย่างน้อยต้องมีลักษณะและเงื่อนไข ดังนี้

(๑) ทำด้วยวัสดุที่ทำความสะอาดได้ง่าย ไม่มีแฉะมุมอันจะเป็นแหล่งหมักหมมของเชื้อโรค และสามารถทำความสะอาดด้วยน้ำได้

(๒) มีพื้นและผนังทึบ เมื่อจัดวางภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อแล้วต้องปิดฝาให้แน่น เพื่อป้องกันสัตว์และแมลงเข้าไป

(๓) มีข้อความสีแดงที่มีขนาดสามารถมองเห็นชัดเจนอย่างน้อยสองด้านว่า “รถเข็นมูลฝอยติดเชื้อห้ามนำไปใช้ในกิจการอื่น”

(๔) ต้องมีอุปกรณ์หรือเครื่องมือสำหรับใช้เก็บมูลฝอยติดเชื้อที่ตกลงระหว่างการเคลื่อนย้าย และอุปกรณ์หรือเครื่องมือสำหรับใช้ทำความสะอาดและฆ่าเชื้อบริเวณที่มูลฝอยติดเชื้อ ตกหล่นตลอดเวลาที่ทำการเคลื่อนย้ายภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ

ข้อ ๑๙ สถานบริการการสาธารณสุขดังต่อไปนี้จะไม่จัดให้มีที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อตาม

ข้อ ๑๖ ก็ได้ แต่ต้องจัดให้มีบริเวณที่พักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อไว้เป็นการเฉพาะ

(๑) สถานพยาบาลประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน

(๒) สถานพยาบาลสตรีประเภทที่ไม่มีที่พักรวมผู้ป่วยไว้ค้างคืน หรือประเภทที่มีที่พักรวมผู้ป่วยไว้ค้างคืนตามชนิดและจำนวนไม่เกินที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๓) สถานที่ที่อาจมีมูลฝอยติดเชื้อตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาบริเวณที่พักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อตามวรรคหนึ่งให้มีลักษณะตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๓

การขนมูลฝอยติดเชื้อ

ข้อ ๒๐ ราชการส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคลซึ่งราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง และบุคคลซึ่งได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ดำเนินการรับทำการเก็บมูลฝอยติดเชื้อ โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการตามมาตรา ๑๙ ซึ่งรับทำการขนมูลฝอย ติดเชื้อจากที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อของสถานบริการการสาธารณสุขหรือของห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายเพื่อนำไปกำจัดภายนอกสถานบริการการสาธารณสุขหรือภายนอกบริเวณที่ตั้งห้องปฏิบัติการ เชื้ออันตราย ต้องจัดให้มี

(๑) ยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อที่มีลักษณะตามที่กำหนดในข้อ ๒๒ โดยให้มีจำนวนที่เพียงพอกับการประกอบการหรือการให้บริการ

(๒) ผู้ขับขี่และผู้ปฏิบัติงานประจำยานพาหนะซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับมูลฝอยติดเชื้อ โดยผ่านการฝึกอบรมการป้องกันและระงับการแพร่เชื้อหรืออันตรายที่อาจเกิดจากมูลฝอยติดเชื้อตามหลักสูตรและระยะเวลาตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๓) ที่เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อเพื่อรอการกำจัดซึ่งมีคุณลักษณะเช่นเดียวกับที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อตามข้อ ๑๖ โดยมีขนาดกว้างขวางเพียงพอที่จะเก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอย ติดเชื้อไว้ได้จนกว่าจะขนไปกำจัด และให้มีข้อความคำเตือนว่า “ที่เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ” ด้วยสีแดงและมีขนาดที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน แสดงไว้ในสภาพถาวรด้วย

(๔) บริเวณที่จอดเก็บยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อที่เป็นสถานที่เฉพาะมีขนาดกว้างขวางเพียงพอ มีรางหรือท่อระบายน้ำเสียจากการล้างยานพาหนะเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย และต้องทำความสะอาดบริเวณที่จอดเก็บยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้ออย่างสม่ำเสมอ

ข้อ ๒๑ การขนมูลฝอยติดเชื้อจากที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อของสถานบริการการสาธารณสุขหรือของห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายเพื่อนำไปกำจัดภายนอกสถานบริการการสาธารณสุขหรือภายนอกบริเวณที่ตั้งห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย ต้องดำเนินการให้ถูกสุขลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) ต้องขนโดยยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อตามข้อ ๒๐ (๑) เท่านั้น
(๒) ต้องขนอย่างสม่ำเสมอตามวันและเวลาที่กำหนด โดยคำนึงถึงปริมาณของมูลฝอยติดเชื้อและสถานที่จัดเก็บ เว้นแต่กรณีที่มีเหตุจำเป็น

(๓) ผู้ปฏิบัติงานประจำยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อ ต้องถือปฏิบัติตามข้อกำหนดในข้อ ๑๗ (๒) (๖) และ (๗)

(๔) ผู้ขับขี่ยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อและผู้ปฏิบัติงานประจำยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อ ต้องระมัดระวังมิให้มูลฝอยติดเชื้อและภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อตกลงในระหว่างการขนห้ามนำยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อไปใช้ในกิจการอย่างอื่น และให้ทำความสะอาดและฆ่าเชื้ออย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง เว้นแต่กรณีภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อแตกหรือมีการรั่วไหล ต้องทำความสะอาดในโอกาสแรกที่สามารถจะทำได้

ข้อ ๒๒ ยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อต้องมีลักษณะและเงื่อนไขดังนี้

(๑) ตัวถังปิดทึบ ผนังด้านในต้องบุด้วยวัสดุที่ทนทาน ทำความสะอาดได้ง่ายไม่รั่วซึม

(๒) ในกรณีที่เป็นยานพาหนะสำหรับใช้ขนขยะมูลฝอยติดเชื้อจากที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อตามข้อ ๑๖ วรรคสอง ภายในตัวถังของยานพาหนะนั้นต้องสามารถควบคุมอุณหภูมิให้อยู่ที่ ๑๐ องศาเซลเซียส หรือต่ำกว่านั้นได้ และจะต้องติดเครื่องเทอร์โมมิเตอร์ที่สามารถอ่านค่าอุณหภูมิภายในตัวถังไว้ด้วย

(๓) ข้อความสีแดงที่มีขนาดสามารถมองเห็นได้ชัดเจนปิดไว้ที่ภายนอกตัวถังด้านข้างทั้งสองด้านว่า “ใช้เฉพาะขนมูลฝอยติดเชื้อ”

(๔) กรณีราชการส่วนท้องถิ่นทำการขนมูลฝอยติดเชื้อ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นแสดงชื่อของราชการส่วนท้องถิ่นด้วยตัวหนังสือสีแดงที่มีขนาดสามารถมองเห็นได้ชัดเจนไว้ที่ภายนอกตัวถังด้านข้างทั้งสองด้านของยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อ

กรณีบุคคลซึ่งได้รับมอบจากราชการส่วนท้องถิ่นให้เป็นผู้ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น ตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง ทำการขนมูลฝอยติดเชื้อให้บุคคลนั้นแสดงชื่อราชการส่วนท้องถิ่นด้วยตัวหนังสือสีแดงที่มีขนาดสามารถมองเห็นได้ชัดเจนไว้ที่ภายนอกตัวถังด้านข้างทั้งสองด้านของยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อ พร้อมกับแสดงแผ่นป้ายขนาดสามารถมองเห็นได้ชัดเจนระบุวิธีการที่ราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้บุคคลนั้นดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ และชื่อที่อยู่หมายเลขโทรศัพท์ของบุคคลนั้น ไว้ในยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อในบริเวณที่บุคคลภายนอกสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนด้วย

กรณีบุคคลซึ่งได้รับอนุญาตจากราชการส่วนท้องถิ่นให้เป็นผู้ดำเนินการรับทำการขนมูลฝอยติดเชื้อ โดยทาเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ ตามมาตรา ๑๙ ทำการขนมูลฝอยติดเชื้อให้บุคคลนั้นแสดงชื่อราชการส่วนท้องถิ่นด้วยตัวหนังสือสีแดงที่มีขนาดสามารถมองเห็นได้ชัดเจน พร้อมกับแผ่นป้ายขนาดที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน ระบุรหัสหรือหมายเลขใบอนุญาต ชื่อ สถานที่และหมายเลขโทรศัพท์ของบุคคลนั้น ไว้ที่ภายนอกตัวถังด้านข้างของยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อ

(๕) ต้องมีเครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสมสำหรับผู้ขับขี่และผู้ปฏิบัติงานประจำยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อ อุปกรณ์หรือเครื่องมือสำหรับป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นจากการตกลงหรือการรั่วไหลของมูลฝอยติดเชื้อ อุปกรณ์หรือเครื่องมือป้องกันอัคคีภัย และอุปกรณ์หรือเครื่องมือสื่อสารสำหรับใช้ติดต่อแจ้งเหตุอยู่ในยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อตลอดเวลาที่ทำการขนมูลฝอยติดเชื้อ

ข้อ ๒๓ ในกรณีที่ใช้รถเข็นตามข้อ ๑๘ ขนมูลฝอยติดเชื้อไปกำจัดยังสถานที่กำจัดตามหมวด ๔ ที่อยู่ในสถานบริการการสาธารณสุขหรือภายในบริเวณที่ตั้งห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายแทนยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อตามข้อ ๒๒ ให้นำข้อ ๑๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๔ การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

ข้อ ๒๔ การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ต้องกำจัดมูลฝอยติดเชื้อโดยวิธีใดวิธีหนึ่งตามที่กำหนดในข้อ ๒๕

(๒) ต้องกำจัดมูลฝอยติดเชื้อตามระยะเวลาที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนด แต่ต้องไม่เกิน สามสิบวัน นับแต่วันที่ขนจากที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อของสถานบริการการสาธารณสุขหรือของห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย

(๓) ในระหว่างรอกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ต้องเก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อไว้ในที่เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อที่มีลักษณะเช่นเดียวกับที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อตามข้อ ๑๖ โดยมีขนาดกว้างขวางเพียงพอที่จะเก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อไว้ได้จนกว่าจะทำการกำจัด รวมทั้งจัดให้มีข้อความเป็นคำเตือนว่า “ที่เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ” ด้วยสีแดงและมีขนาดสามารถมองเห็นได้ชัดเจน แสดงไว้ด้วย

(๔) จัดให้มีผู้ปฏิบัติงานกำจัดมูลฝอยติดเชื้อซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับมูลฝอยติดเชื้อ โดยผ่านการฝึกอบรมการป้องกันและระงับการแพร่เชื้อหรืออันตรายที่อาจเกิดจากมูลฝอยติดเชื้อตามหลักสูตรและระยะเวลาตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๕) จัดให้มีเครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสมสำหรับผู้ปฏิบัติงานกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ รวมทั้งอุปกรณ์หรือเครื่องมือสำหรับป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นจากการตกหล่นหรือการรั่วไหลของมูลฝอยติดเชื้อและอุปกรณ์หรือเครื่องมือป้องกันอัคคีภัยไว้ประจำบริเวณที่ตั้งระบบกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

(๖) กรณีที่สถานบริการการสาธารณสุข ห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายหรือผู้ที่ได้รับอนุญาตใช้วิธีกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยวิธีการอื่นที่มีใช้วิธีเผาในเตาเผาตามข้อ ๒๕ (๑) ให้สถานบริการการสาธารณสุข ห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย หรือผู้ที่ได้รับอนุญาตนั้นตรวจวิเคราะห์ตามข้อ ๒๗ เพื่อตรวจสอบเกณฑ์มาตรฐานในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อเป็นประจำทุกเดือน และให้รายงานผลการตรวจวิเคราะห์นั้นให้ราชการส่วนท้องถิ่นทราบเป็นประจำภายในวันที่ห้าของทุกเดือน

ข้อ ๒๕ การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ มีวิธีการดังนี้

(๑) เผาในเตาเผา

(๒) ทำลายเชื้อด้วยไอน้ำ

(๓) ทำลายเชื้อด้วยความร้อน

(๔) วิธีอื่นตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๒๖ การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อโดยการเผาในเตาเผา ให้ใช้เตาเผาที่มีห้องเผามูลฝอยติดเชื้อและห้องเผาวัน การเผามูลฝอยติดเชื้อให้เผาที่อุณหภูมิไม่ต่ำกว่า ๗๖๐ องศาเซลเซียส และในการเผาวันให้เผาด้วยอุณหภูมิไม่ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ องศาเซลเซียส ทั้งนี้ ตามแบบเตาเผาที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดหรือเห็นชอบ และในการเผา ต้องมีการควบคุมมาตรฐานอากาศเสียที่ปล่อยออกจากเตาเผาตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๒๗ การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยวิธีการทำลายเชื้อด้วยไอน้ำหรือวิธีทำลายเชื้อด้วยความร้อนหรือวิธีอื่นตามข้อ ๒๕ (๒) (๓) หรือ (๔) จะต้องดำเนินการให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานทางชีวภาพโดยมีประสิทธิภาพที่สามารถทำลายเชื้อแบคทีเรีย เชื้อรา ไวรัส และพาราสิต ในมูลฝอยติดเชื้อได้หมดภายหลังจากการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยวิธีดังกล่าวตามวรรคหนึ่งแล้ว ต้องมีการตรวจสอบเกณฑ์มาตรฐานทางชีวภาพโดยวิธีการตรวจวิเคราะห์เชื้อบะซิลลัสสะเทียโรเธอร์โมฟิลัสหรือบะซิลลัสซับทิลิสแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๒๘ เศษของมูลฝอยติดเชื้อที่เหลือหลังจากการเผาในเตาเผาตามข้อ ๒๖ หรือที่ผ่านการกำจัดเชื้อตามวิธีการตามข้อ ๒๗ แล้ว ให้ดำเนินการกำจัดตามวิธีกำจัดมูลฝอยทั่วไป เว้นแต่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดเป็นอย่างอื่น

หมวด ๕

ค่าบริการการเก็บขนหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

ข้อ ๒๙ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดอัตราค่าบริการขั้นสูงในการรับทำการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ที่ผู้ได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๑๙ จะเรียกเก็บจากผู้ใช้บริการตามมาตรา ๒๐ (๕) โดยให้คำนึงถึงความเป็นไปได้ในการประกอบกิจการและความเหมาะสมกับฐานะทางเศรษฐกิจของประชาชนในท้องถิ่นนั้น

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๓๐ ให้ราชการส่วนท้องถิ่น สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลสถานพยาบาลสัตว์ ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลสัตว์ และห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย ที่มีอยู่หรือจัดตั้งขึ้นก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ดำเนินการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการเก็บ ขน และหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อตามข้อ ๗ ข้อ ๘ หรือข้อ ๙ แล้วแต่กรณี ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ และดำเนินการเก็บ ขน และหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

สำหรับสถานบริการการสาธารณสุขหรือห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายที่ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเอง ให้ดำเนินการตามข้อ ๖ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และมาตรการตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้ภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๕

(ลงชื่อ) สุดารัตน์ เกตุราพันธ์

(นางสุดารัตน์ เกตุราพันธ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๑๙ ตอนที่ ๘๖ ก วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๔๕

การจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

1. ภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

คุณลักษณะของภาชนะบรรจุมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน เป็นเกณฑ์มาตรฐาน ดังนี้

(1) มีลักษณะแข็งแรง ทนทาน ตามมาตรฐานของสำนักงานมาตรฐานอุตสาหกรรม หรือมาตรฐานอื่นที่เทียบเท่า

(2) ได้รับการออกแบบให้สามารถป้องกันน้ำฝน แดด ลม หนู แมว สุนัข และสัตว์อื่นๆ มิให้สัมผัสหรือค้ำยเหยได้

(3) ชิ้นส่วนต่างๆ สามารถถอดประกอบได้ง่าย เพื่อความสะดวกในการถ่ายเทมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน และล้างทำความสะอาด

(4) ทำจากวัสดุที่ทนการกัดกร่อน และไม่เป็นสนิม

(5) มีขนาดและความจุเพียงพอกับปริมาณมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนที่เกิดขึ้นในบริเวณนั้นๆ

(6) หากเป็นถังหรือถุงพลาสติก ควรผลิตจากพลาสติกใช้แล้ว ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 โดยน้ำหนัก

(7) ไม่มีสารพิษเป็นส่วนประกอบ และกรณีใช้สารเติมแต่งให้มีในปริมาณที่ไม่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค

(8) ถุงบรรจุมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ควรมีสีส้ม หรือสีอื่นที่ติดฉลากข้อความหรือสัญลักษณ์แสดงถึงประเภทวัตถุอันตรายหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ที่เหมาะสม ไม่หลุดหรือลอกได้ง่าย และสามารถมองเห็นได้ชัดเจนไว้กลางถุง และ/หรือมัดปากถุงให้แน่นด้วยเชือกหรือวัสดุสีส้ม

(9) ภาชนะรองรับมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ควรมีสีส้ม หรือสีอื่นที่ติดฉลากข้อความหรือสัญลักษณ์แสดงถึงประเภทวัตถุอันตรายหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ที่เหมาะสม ไม่หลุดหรือลอกได้ง่าย และสามารถมองเห็นได้ชัดเจนในระยะไม่เกิน 15 เมตร

2. การเก็บรวบรวมมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนจากชุมชน

(1) ข้อกำหนดทั่วไปของรถเก็บรวบรวมมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

รถสำหรับเก็บรวบรวมและขนส่งมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนไปยังสถานที่กักเก็บ ยังไม่มีกฎหมายบัญญัติคุณลักษณะไว้โดยเฉพาะ จึงได้กำหนดแนวทางที่ถูกหลักวิชาการ และเป็นแบบแผนสำหรับปฏิบัติทั่วไป ดังต่อไปนี้

(1.1) ตัวถังรถด้านซ้าย-ขวา-หลัง ต้องปิดป้าย สัญลักษณ์ หรือข้อความที่ชัดเจนระบุว่าเป็นพาหนะสำหรับเก็บรวบรวมมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนเป็นไปตามข้อกำหนดการจัดการของเสียอันตรายแห่งชาติว่าด้วยการจัดการของเสียและแหล่งกำเนิด

(1.2) ตัวถังบรรจุขยะสร้างด้วยโครงเหล็กหนาที่มีความคงทนเป็นพิเศษตามมาตรฐานของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมหรือมาตรฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง

(1.3) ตัวถังสำหรับบรรจุขยะจะต้องมีลักษณะปกปิดมิดชิดและมีประตูเปิด-ปิดพร้อมที่ล็อก

(1.4) ระดับที่ยกขยะใส่ตัวถัง ไม่ควรสูงเกิน 1.6 เมตร หรือระดับที่ปลอดภัยต่อสุขภาพของผู้ปฏิบัติงาน

(1.5) โครงสร้างของรถต้องมีลักษณะที่ทำความสะอาดได้ง่าย และไม่ยากต่อการเกิดสนิม

(1.6) มีระบบป้องกันน้ำชะขยะและขยะหกเรียราดในขณะเก็บรวบรวม และขนส่ง

(1.7) มีระบบสัญญาณไฟครบถ้วนตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(1.8) ตัวเครื่องยนต์ ระบบขับเคลื่อน ระบบห้ามล้อและส่วนประกอบอื่นๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกำหนด

(1.9) ระบบการทำงานของรถไม่ยุ่งยากซับซ้อนและซ่อมบำรุงได้ง่าย

(1.10) มีอุปกรณ์ประจำรถและเครื่องมือตามความเหมาะสมหรือตามข้อกำหนดของผู้ปฏิบัติงาน

(1.11) รถเก็บมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ต้องไม่นำไปใช้สำหรับเก็บขยะทั่วไป เพื่อป้องกันปัญหาปนเปื้อนสารอันตราย และไม่ควรติดตั้งเครื่องบดอัดขยะ

(1.12) หากบรรทุกวัตถุอันตรายที่เป็นของเหลวที่บรรจุในภาชนะ โดยมีปริมาณรวมกันเกินกว่า 1,000 ลิตร หรือเป็นของแข็งที่มีน้ำหนักรวมกันเกินกว่า 1,000 กิโลกรัม หรือทั้งสองอย่างรวมกันเกินกว่า 1,000 ลิตร หรือเกินกว่า 1,000 กิโลกรัมเป็นอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดประเภทหรือชนิดและลักษณะการบรรทุกวัตถุอันตราย ผู้ขับรถต้องได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถ ชนิดที่ 4

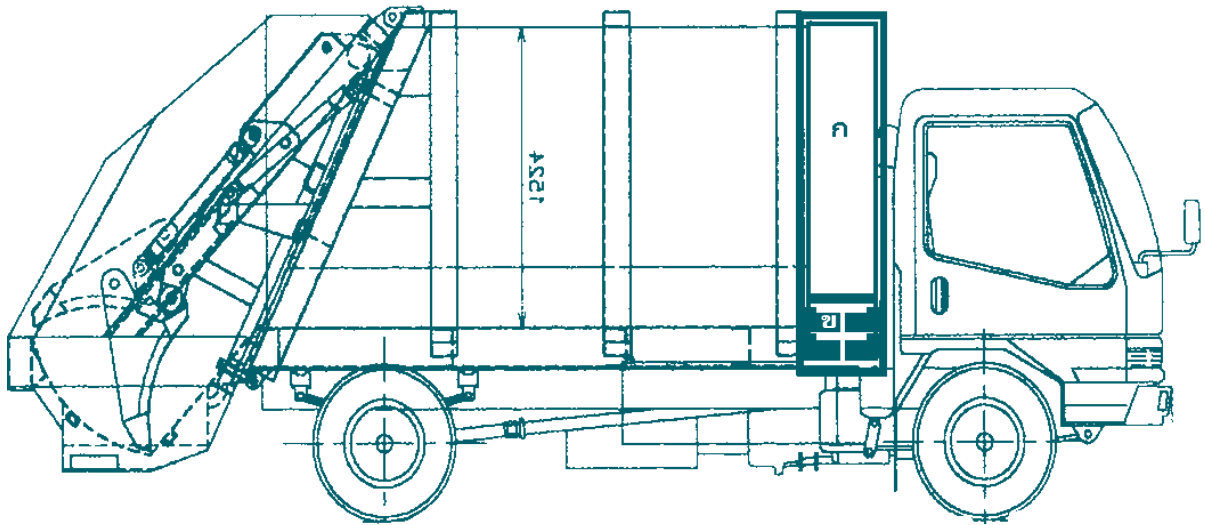
สำหรับลักษณะรถเก็บขนที่เป็นตัวอย่างใช้ในพื้นที่จัดเก็บมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน มีอยู่ด้วยกัน 2 แบบดังนี้

1. รถเก็บมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนโดยเฉพาะ โดยใช้รถบรรทุกแบบเปิดข้าง เหนี่ยวขนาด 1 ตัน และกำหนดให้เจ้าหน้าที่เก็บขนนำภาชนะบรรจุเปล่า ไปเปลี่ยนถ่ายมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนจากจุดทิ้งรวม บรรจุมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนแยกตามประเภท และบันทึกการปฏิบัติงานบริการเก็บรวบรวมมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ทุกครั้ง

รูปที่ 1 ลักษณะรถเก็บขนของเสียอันตราย

2. ปรับปรุงรถเก็บมูลฝอยทั่วไปให้สามารถเก็บของเสียอันตรายจากบ้านเรือนได้พร้อมๆ กับมูลฝอยทั่วไป โดยเพิ่มกล่องใส่มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนขนาด 0.30X 0.45X 1.80 เมตร แบ่งเป็น 2 ช่วง มีฝาเปิด/ปิด แยกจากถังใส่มูลฝอยทั่วไปของรถ ดังแสดงในรูปที่ 6

รูปที่ 2 ลักษณะรถเก็บขนมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากครัวเรือนในชุมชน

- (1) กล้องบรรจุหลอดฟลูออเรสเซนต์แบบยาว
- (2) กล้องบรรจุถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่มือถือ กระจกสเปร์ยและหลอดไฟประเภทอื่นๆ แยกกันอย่างละ 1 ใบ

(2) ข้อกำหนดสำหรับผู้ปฏิบัติงานเก็บรวบรวมมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนเจ้าหน้าที่เก็บรวบรวมมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนควรจะปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

- (2.1) จัดเก็บมูลฝอยให้หมดหรือให้มีปริมาณมูลฝอยตกค้างน้อยที่สุด เพื่อป้องกันปัญหาทัศนียภาพ
- (2.2) จัดเก็บมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนแยกต่างหากจากมูลฝอยประเภทอื่น โดยใส่ในภาชนะบรรจุเปล่าที่ต้องเตรียมไปพร้อมกับรถเก็บขนมูลฝอยทุกครั้ง เพื่อถ่ายมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนจากจุดทิ้งแยกตามประเภท และบันทึกการเก็บรวบรวมทุกครั้ง
- (2.3) ควบคุมมิให้เกิดการแตกหักของมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนขณะจัดเก็บรวบรวม เพื่อป้องกันปัญหาการฟุ้งกระจายและการหกรั่วของสารพิษ
- (2.4) กำหนดเส้นทางให้จุดสุดท้ายของการเก็บรวบรวม อยู่ใกล้สถานที่กักเก็บมากที่สุด
- (2.5) หลีกเลี่ยงการเก็บรวบรวมมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนในเวลาที่มีการจราจรคับคั่ง
- (2.6) จัดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลให้เพียงพอสำหรับพนักงานเก็บรวบรวมขยะ เช่น ถุงมือ รองเท้า ผ้าปิดจมูก เป็นต้น รวมทั้งกำชับให้พนักงานแต่งกาย โดยใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายที่จัดเตรียมให้ ได้แก่ การสวมเสื้อผ้าที่รัดกุม ใส่ถุงมือให้มิดชิด สวมรองเท้าหุ้มส้น และใช้ผ้าปิดจมูกตลอดระยะเวลาการปฏิบัติงาน
- (2.7) ตรวจสอบสุขภาพพนักงานเก็บรวบรวมมูลฝอยเป็นประจำทุกปี
- (2.8) ดูแลรักษาอุปกรณ์และรถเก็บรวบรวมมูลฝอยให้อยู่ในสภาพดีตลอดเวลา

(3) ข้อกำหนดสำหรับผู้ปฏิบัติงานขนส่งมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน
เจ้าหน้าที่ดำเนินการขนส่ง หรือเคลื่อนย้ายมูลฝอยควรจะปฏิบัติตามข้อกำหนด ดังต่อไปนี้

(3.1) ควบคุมดูแลมิให้มีการบรรทุกมูลฝอยเกินพิกัดน้ำหนักที่กำหนดไว้สำหรับรถเก็บรวบรวม
มูลฝอยนั้น ๆ

(3.2) ปฏิบัติตามข้อจำกัดน้ำหนัก และระเบียบวิธีการขนส่งวัสดุบนถนนสาธารณะซึ่งกำหนดโดย
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(3.3) มูลฝอยจะต้องถูกขนส่งในภาชนะบรรจุหรือตู้ที่ปิดของรถเก็บรวบรวม อาทิ การปิดฝาด้าน
ข้างและด้านท้ายของรถเก็บขนมูลฝอยแบบเปิดข้างเท้ายระหว่างการขนส่ง

(3.4) ควบคุมการรั่วไหลของน้ำชะมูลฝอย ระหว่างการขนส่งโดยการจัดให้มีถังรองรับน้ำชะ
มูลฝอย (Holding tank)

(3.5) จำกัดความเร็วของรถในช่วงที่วิ่งผ่านชุมชนบริเวณทางร่วมหรือทางแยกให้มีความเร็วไม่เกิน
40 กิโลเมตรต่อชั่วโมง เพื่อป้องกันปัญหาด้านการฟุ้งกระจายของฝุ่นละอองและด้านอุบัติเหตุ

(3.6) พนักงานขับรถ จะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง และปฏิบัติตามกฎจราจรอย่าง
เคร่งครัด

(3.7) ห้ามมิให้ระบายน้ำชะมูลฝอย และน้ำเสียที่เกิดจากการล้างหรือทำความสะอาดรถยนต์เก็บขน
มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนลงสู่แม่น้ำ แหล่งน้ำ ลำน้ำ คลองระบายน้ำ แหล่งน้ำสาธารณะหรือแหล่ง
น้ำธรรมชาติอื่น โดยปราศจากการบำบัดจนได้ค่าตามมาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด

3. การกักเก็บมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

ในกรณีชุมชนหรือผู้ก่อกำเนิดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนมีปริมาณไม่มากนัก หรือมีระยะ
ห่างจากสถานที่กำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนมากกว่า 200 กิโลเมตร ควรมีสถานีกักเก็บมูลฝอยที่
เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนขนาดประมาณ 10 ตัน เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายในการขนส่งไปบำบัดหรือกำจัดด้วย
วิธีการที่เหมาะสม โดยมีข้อกำหนดและวิธีปฏิบัติ ดังนี้

(1) ข้อกำหนดทั่วไป

การดำเนินการเก็บขนมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนจะต้องจัดเตรียมรายละเอียดข้อมูล
ดังต่อไปนี้

(1.1) แผนที่แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของสถานที่กักเก็บโดยใช้มาตราส่วนที่เหมาะสม

(1.2) แสดงแผนผังกระบวนการปฏิบัติงานของสถานที่กักเก็บ แหล่งกำเนิด ประเภท/ชนิด น้ำหนัก
ของปริมาณของเสียอันตรายที่กักเก็บ ตลอดจนประเภทของวัสดุที่นำกลับไปรีไซเคิลได้

(1.3) จำนวนวัน และชั่วโมงการปฏิบัติงาน จำนวนบุคลากรทั้งหมดขนาดของ
สถานที่ เครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้ในสถานที่กักเก็บ

(1.4) แสดงพื้นที่ที่ใช้ในการคัดแยก การเก็บรวบรวมวัสดุที่รีไซเคิลได้และรีไซเคิลไม่ได้

(2) ข้อกำหนดทั่วไปของที่ตั้ง ลักษณะอาคารและการสุขาภิบาล

(2.1) สถานที่ตั้งอยู่ห่างจากชุมชน วัด โบสถ์ มัสยิด โบราณสถาน โรงเรียนสถาบันการศึกษา โรงพยาบาล ไม่น้อยกว่า 2 กิโลเมตร หรือตามที่ส่วนราชการหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด แต่ต้องไม่เกิน 20 กิโลเมตรเพื่อความสะดวกและลดค่าใช้จ่ายในการขนส่ง

(2.2) การก่อสร้างโรงเรือน ต้องมีการออกแบบและใช้วัสดุให้เหมาะสม เช่น ทนไฟได้นาน ไม่ถูกกัดกร่อน เป็นต้น และมีระบบระบายอากาศที่เพียงพอ

(2.3) พื้นของบริเวณจัดเก็บมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ควรมีความลาดไหลสู่ระบบรวบรวมน้ำเสีย และมีคั่นกันเพื่อป้องกันมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนที่รั่วไหลกระจายออกไป โดยระบบรวบรวมน้ำเสียต้องมีขนาดเพียงพอที่จะกักเก็บน้ำเสียได้ และต้องสามารถล้างทำความสะอาด และสูบบอกได้ง่าย ซึ่งโดยปกติรางและบ่อรวบรวมน้ำเสียจะต้องแห้งเสมอ เพื่อพร้อมรับการรั่วไหลอย่างรวดเร็ว

(2.4) อาคารจัดเก็บมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนควรเป็นอาคารปิด เพื่อป้องกันการฟุ้งกระจายของสารพิษสู่ภายนอกอาคาร มีระบบควบคุมการระบายอากาศ พื้นผิวอาคารต้องทำด้วยวัสดุซึ่งทนต่อการทำลายจากมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนที่จัดเก็บที่อาจรั่วไหลออกมาได้ดี เช่น มีการเคลือบผิวพื้นด้วยวัสดุป้องกันการกัดกร่อนในบริเวณที่จัดเก็บมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนที่อาจรั่วไหลของกรด-ด่าง ที่กัดกร่อนสูง เป็นต้น

(2.5) ภายในอาคาร หรือบริเวณสถานที่กักเก็บ ควรมียุคล้างทำความสะอาดยานพาหนะหรือภาชนะบรรจุ เพื่อป้องกันมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนติดไปกับยานพาหนะหรือภาชนะบรรจุออกไปสู่ภายนอก

(2.6) มีอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยที่เหมาะสม จัดเก็บในสถานที่ที่สะดวกในการใช้งาน และมีการติดตั้งสัญญาณเตือนภัย

(2.7) มีอุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลที่เหมาะสม เช่น ถุงมือป้องกันสารเคมี แวนตานิรภัย หน้ากากคว้นพิษ เป็นต้น

(2.8) มีการติดตั้ง Emergency shower

(2.9) จัดให้มีห้องสำหรับอาบน้ำ ที่ล้างมือ และห้องผลัดเปลี่ยนชุดทำงานที่เพียงพอเหมาะสมกับพนักงาน

(2.10) จัดให้มีที่ดื่ม น้ำ หรือที่รับประทานอาหารโดยเฉพาะ ห่างจากตัวอาคารที่ทำงาน ไม่น้อยกว่า 20 เมตร และห้ามดื่ม น้ำหรือรับประทานอาหารในสถานที่ปฏิบัติงาน

(2.11) มีการติดตั้งโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อภายนอกได้

(2.12) องค์ประกอบต่างๆ ของสถานที่กักเก็บมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนให้ออกแบบตามความจำเป็นของการใช้งานและความเหมาะสมของขนาดพื้นที่ที่มีอยู่ เช่น ระบบถนนภายในและระบบจราจร ระบบประปา ระบบไฟฟ้า พื้นที่จอดรถ พื้นที่ล้างรถบรรทุก ประตูเข้า-ออก รั้ว ภูมิทัศน์ ระบบสื่อสาร ป้ายหรือเครื่องหมายแสดงทางเข้าสถานที่กักเก็บ เป็นต้น

(3) ข้อกำหนดสำหรับผู้ปฏิบัติงานกักเก็บมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

(3.1) ก่อนการปฏิบัติหน้าที่ของผู้รับผิดชอบในสถานที่กักเก็บมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ต้องสวมถุงมือ ฝาปิดปาก ปิดจมูก รวมถึงอุปกรณ์ป้องกันสารเคมีอื่นๆ ที่จำเป็นทุกครั้ง

(3.2) ตรวจสอบมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนที่รับเข้าสู่สถานที่รวบรวมว่ามีการคัดแยก ถูกต้องและบรรจุในภาชนะที่เหมาะสมหรือไม่

(3.3) คัดแยกและบรรจุมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนในภาชนะที่เหมาะสม โดยจะต้องนำ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนประเภทกระป๋องสเปรย์ ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่มือถือและหลอดไฟประเภท อื่นๆ ถ่ายเทและแยกบรรจุลงในภาชนะสำหรับมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนแต่ละประเภท เมื่อบรรจุ เต็มภาชนะให้ติดฉลากและระบุรายละเอียดต่างๆ ให้ครบถ้วนชัดเจน (รูปที่ 3) โดยฉลากนั้นต้องคงทนเพื่อป้องกันการ สูญหาย และไม่เสื่อมสภาพหรือชำรุดได้ง่าย สำหรับการเปลี่ยนแปลงแก้ไขรายละเอียดข้อมูลบนฉลากเดิมนั้น ต้องลบข้อความเดิมให้หมด แล้วจึงระบุรายละเอียดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนที่บรรจุใหม่ หรือเอา ฉลากเดิมออกแล้วติดฉลากใหม่แทน นอกจากนี้ต้องทำความสะอาดภาชนะบรรจุ และบริเวณที่เก็บภาชนะนั้นอย่าง สม่ำเสมอ

(3.4) ต้องมีการบันทึกการดำเนินงาน ซึ่งแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับ ชนิด และปริมาณมูลฝอยที่เป็น พิษหรืออันตรายจากชุมชนที่รับ วันเวลา และการจัดเก็บ ซึ่งข้อมูลที่จัดเก็บต้องสามารถเชื่อมโยงกับข้อมูลใน ระบบควบคุมการขนส่ง (Manifest) ของกรมโรงงานอุตสาหกรรมได้ ข้อมูลที่ทำการจัดเก็บส่วนใหญ่อาจจัดเก็บใน รูปของข้อมูลดิจิทัล เพื่อความสะดวกในการใช้งาน ตามตัวอย่างแบบฟอร์มบันทึก

มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน	
□□	□□□□□□ หมายเลข _____
น้ำหนัก _____ กิโลกรัม	
ลงชื่อ _____	
(_ / _ / _)	

2 หลักแรก แสดง รหัสภาชนะบรรจุ

5 หลักหลัง แสดงรหัสหลัก และรหัสย่อยประเภทมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

รูปที่ 3 ฉลากแสดงรายละเอียดภาชนะบรรจุมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

(3.5) จัดวางภาชนะบรรจุมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนประเภทต่างๆ ในตำแหน่งที่ กำหนดอย่างถูกต้อง โดยมีข้อแนะนำเบื้องต้นในการจัดวางภาชนะบรรจุมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ดังนี้

- ต้องมีการเก็บแยกมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนตามหลักสากลเพื่อความปลอดภัย ซึ่งอาจแยกด้วยระยะทางหรือฝาป้องกันห้องก็ได้ และต้องสอดคล้องกับกฎหมายและมาตรฐานภายใน ประเทศ

- มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนประเภทไวไฟ และประเภทที่สามารถระเหยได้ ต้องมีการดูแลเป็นพิเศษและไม่จัดเก็บรวมกันหรือใกล้กัน และเพื่อป้องกันอันตรายจากชุมชนรอบโรงงาน ตามข้อกำหนดของ US EPA ต้องวางอยู่ห่างจากแนวรั้วของโรงงานอย่างน้อย 50 ฟุต

- การวางภาชนะต่างๆ ต้องให้เกิดช่องว่าง เพื่อให้สามารถทำการกู้ภัยได้สะดวก
- การจัดเก็บมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนต้องไม่วางสูงมากเกินไป เพราะอาจทำให้โครงสร้างเสียหายได้ถ้ารับน้ำหนักมากเกินไป และจะทำให้การทำงานไม่สะดวกด้วย

(3.6) หากพบหลอดฟลูออเรสเซนต์ หรือหลอดไฟประเภทอื่นแตกจะต้องทำความสะอาด แล้วเก็บในภาชนะและปิดอย่างมิดชิด และติดฉลากระบุไว้อย่างชัดเจน หากพบว่าภาชนะบรรจุที่ตั้งอยู่ในจุดทิ้งรวมชำรุดจะต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ให้เปลี่ยนภาชนะใบใหม่และถ่ายเทมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนที่บรรจุอยู่ในภาชนะที่ชำรุดเดิมไปยังภาชนะที่อยู่ในสภาพที่ดี และทำการแยกภาชนะที่ชำรุดออกไปซ่อมแซมหรือทำลายตามความเหมาะสม

(3.7) ต้องมีการจัดทำแผนการป้องกันภัยและแผนปฏิบัติการฉุกเฉิน และมีการฝึกอบรมสม่ำเสมอ อย่างน้อยเป็นประจำทุกปี และมีการฝึกอบรมพนักงานที่เข้าทำงานใหม่ด้วย เพื่อให้แน่ใจว่าพนักงานมีความเข้าใจในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี และลดเหตุอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน และให้เกิดความพร้อมในการระงับเหตุอันตรายที่เกิดขึ้น ซึ่งแผนดังกล่าวต้องมีการแก้ไขปรับปรุงหากมีการพิจารณารวบรวมมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนประเภทอื่นๆ เพิ่มเติม หรือมีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานที่อาจส่งผลกระทบต่อเกี่ยวข้อง หรือในกรณีที่แผนที่จัดทำไว้เกิดความผิดพลาด นอกจากนี้จะต้องจัดให้มีรายชื่อของพนักงานปฏิบัติการฉุกเฉินและหน่วยงานที่สามารถติดต่อได้ในกรณีฉุกเฉิน ซึ่งระบุ ชื่อ ที่อยู่ และหมายเลขโทรศัพท์ ดังต่อไปนี้

- ตำรวจดับเพลิง
- ตำรวจ
- รถพยาบาล และโรงพยาบาล
- ศูนย์ควบคุมสารพิษ
- เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการฉุกเฉิน
- หน่วยงานของเทศบาล/จังหวัด
- เจ้าหน้าที่ของกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

(3.8) การส่งมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนไปบำบัดหรือกำจัด ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนด

(3.9) ต้องมีการจัดทำรายงานการตรวจสอบ (Inspection Report) สถานที่เก็บรวบรวมสารเคมีอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งอาจมีการตรวจสอบอาทิตย์ละครั้ง โดยในการตรวจสอบควรมีการทำรายการตรวจสอบ (Check List) เพื่อให้เกิดความสะดวก

(3.10) หลังจากปฏิบัติหน้าที่ในสถานที่กักเก็บมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนแล้วเสร็จ ผู้ปฏิบัติงานต้องชำระล้างทำความสะอาดร่างกายทันที โดยเฉพาะส่วนที่อาจสัมผัสกับมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

(4) แนวทางปฏิบัติเมื่อหลอดไฟแตก

เมื่อหลอดไฟแตกระหว่างปฏิบัติงาน จะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

(4.1) ห้ามไม่ให้คน หรือสัตว์เข้าไปในพื้นที่ที่มีหลอดไฟแตก อย่างน้อย 15 นาที และปรับสภาพพื้นที่ให้มีอากาศถ่ายเท โดยเปิดหน้าต่างประตู

(4.2) สวมถุงมือยางลาเท็กซ์ ก่อนหยิบเศษแก้ว หากมีเศษแก้วขนาดเล็กให้ใช้ปากคีบเก็บรวบรวมใส่ถังภาชนะ และใช้เทปกาวเก็บเศษแก้วที่มีขนาดเล็กมาก และเศษผงปรอท ห้ามใช้เครื่องดูดฝุ่นทำความสะอาด

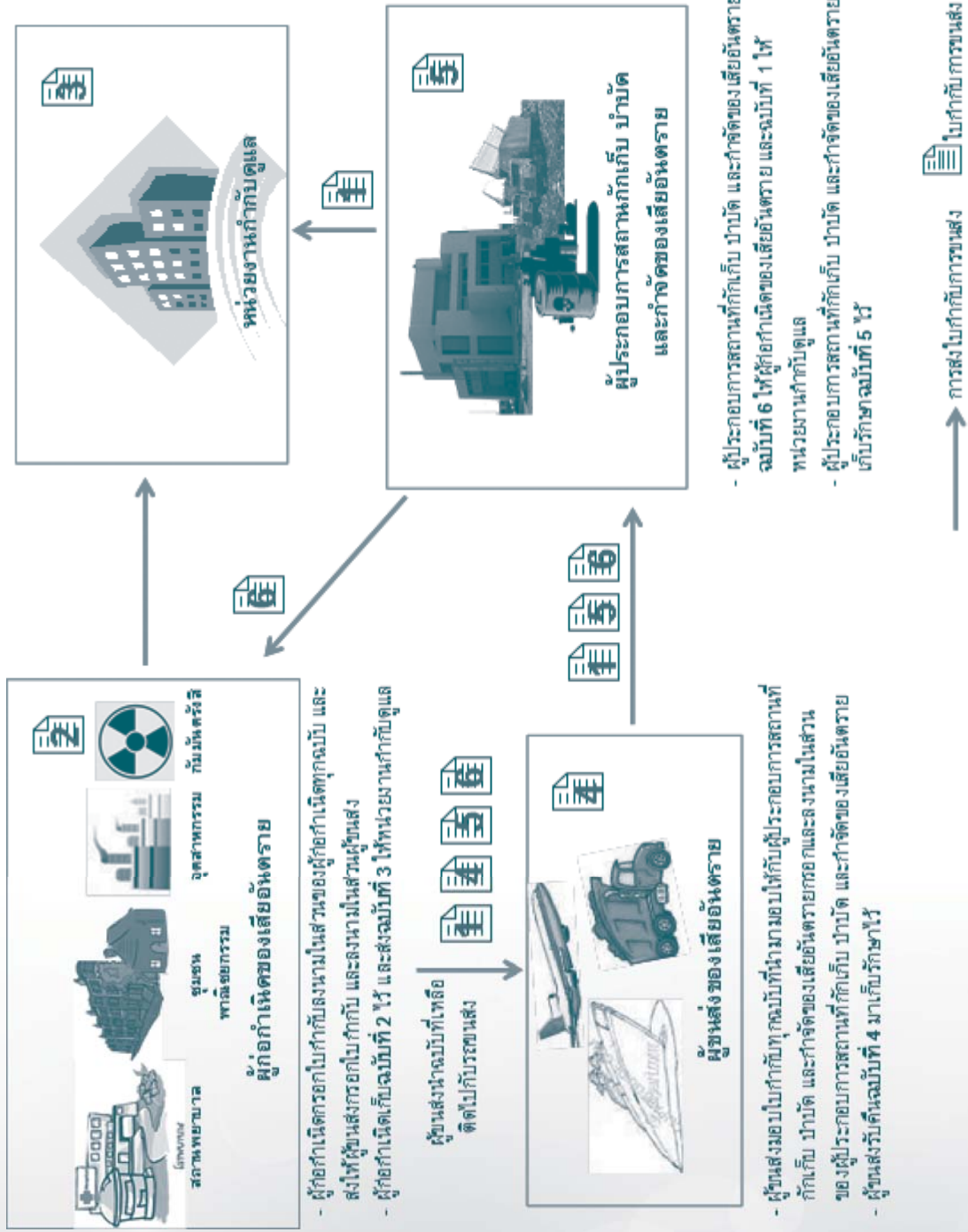
(4.3) เมื่อทำความสะอาดเสร็จแล้ว ให้ทิ้งอุปกรณ์ที่ใช้ทำความสะอาดลงในถังภาชนะที่มีฝาปิดหรือถุงพลาสติกเหนียวที่ปิดผนึกได้

(4.4) ติดป้ายหรือฉลาก “มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน (หลอตไฟแตก)” บนถังภาชนะที่ปิดฝา หรือถุงพลาสติกเหนียว

4. การขนส่งมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนไปบำบัดหรือกำจัด

การจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนของ อปท. ในปัจจุบันยังไม่มีสถานที่กำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนอย่างปลอดภัย (Secure Landfill) จึงต้องขนส่งมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนที่รวบรวมได้ไปกำจัดยังสถานที่กำจัดของเอกชน ซึ่งในการขนส่งอปท.อาจดำเนินการเองหรือใช้บริการเอกชนก็ได้

กรณีให้เอกชนดำเนินการ ต้องเป็นเอกชนที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง ระบบเอกสารกำกับ การขนส่งของเสียอันตราย พ.ศ. 2547 โดยผู้ขนส่งของเสียอันตราย(มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน)ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนการดำเนินงาน ดังแสดงในรูปที่ 4

รูปที่ 4 ขั้นตอนการดำเนินงานตามระบบเอกสารกำกับการขนส่งของเสียอันตรายหรือผลพลอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

หมายเลขใบกำกับการขนส่งของเสียอันตราย : Manifest No.

ใบกำกับการขนส่งของเสียอันตราย
(Uniform Hazardous Waste Manifest)

1. ส่วนของผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตราย: This section must be completed by the Generator

1) ชื่อ : Name.....
สถานที่ก่อกำเนิด : Generator address.....

2) เลขประจำตัวผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตราย : Generator's ID.....
โทรศัพท์ : Phone.....โทรสาร : Fax.....กรณีฉุกเฉิน : Emergency.....

3) ผู้ขนส่งของเสียอันตราย : Transporter

รายชื่อ บริษัท : First company name..... เลขประจำตัวผู้ขนส่งของเสียอันตราย รายที่ 1 : Transporter's ID .....

รายชื่อ บริษัท : Second company name..... เลขประจำตัวผู้ขนส่งของเสียอันตราย รายที่ 2 : Transporter's ID .....

4) ผู้เก็บรวบรวม บำบัด และกำจัดของเสียอันตราย : Treatment Storage Disposal Facilities (TSDFs)

รายชื่อ บริษัท : First TSDF's name..... เลขประจำตัวผู้เก็บรวบรวม บำบัด และกำจัดของเสียอันตราย รายที่ 1 Disposer's ID.....

รายชื่อ บริษัท : Second TSDF's name..... เลขประจำตัวผู้เก็บรวบรวม บำบัด และกำจัดของเสียอันตราย รายที่ 2 Disposer's ID.....

5) รายละเอียดของของเสียอันตรายที่ขนส่งเคลื่อนย้าย :

ลำดับ No.	รายละเอียด (Description)	รหัสของเสีย อันตราย : Waste ID	หมวดวัสดุที่ไม่ใช่แล้ว		ภาชนะบรรจุ : Containers		ปริมาณสุทธิ : Quantity	หน่วยน้ำหนัก : Unit Wt / Vol	รายละเอียดเพิ่มเติม: Additional Information
			หมวด	ชื่อ	จำนวน : No	ชนิด : Type			
รวมปริมาณของเสียอันตรายทั้งหมด : Total Quantity ของเหลว : Liquid.....ลิตร/ลูกบาศก์เมตร : Liters/cu.m ของแข็ง : solid.....กิโลกรัม/ตัน : Kgs. / tons									

6) การปฏิบัติที่มีลักษณะพิเศษ และข้อมูลเพิ่มเติม
Special handling Instructions and additional information

7) คำรับรอง : ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้ส่งมอบของเสียอันตรายตามที่ระบุข้างต้น และมีการบรรจุติดป้ายหรือฉลากอย่างเหมาะสมตรงตามข้อกำหนดของกฎหมายทุกประการ
Certification : I hereby declare that contents of this consignment are accurately described above and have been packed and labeled and are in proper for transported according to regulation
ลงชื่อ Generator's name :.....ลายเซ็น : Signature.....วันที่ : Date.....เดือน : Month.....พ.ศ. : Year.....

2. ส่วนของผู้ขนส่งของเสียอันตราย : This section must be completed by the Transporter

1) ชื่อผู้ขนส่งรายที่ 1 : Transporter's name .....
เลขประจำตัวผู้ขนส่ง : Transporter's ID.....
โทรศัพท์ : Phone.....โทรสาร : Fax.....ฉุกเฉิน : Emergency.....

2) พาหนะที่ใช้ รถบรรทุก รถไฟ เรือ เครื่องบิน
Vehicle Truck Train Ship Plane

3) เลขทะเบียน
พาหนะ : Vehicle ID

4) คำรับรอง : ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้รับของเสียอันตรายแล้วตามที่ระบุข้างต้น และการขนส่งเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายทุกประการ
Transporter certification : I hereby declare that I have received the type and quantity of waste as described above by the generator and that been transported according to regulation
ลงชื่อ Transporter's name :.....ลายเซ็น : Signature.....วันที่ : Date.....เดือน : Month.....พ.ศ. : Year.....

5) ชื่อผู้ขนส่งรายที่ 2 : Transporter's name .....
เลขประจำตัวผู้ขนส่ง : Transporter's ID.....
โทรศัพท์ : Phone.....โทรสาร : Fax.....ฉุกเฉิน : Emergency.....

6) พาหนะที่ใช้ รถบรรทุก รถไฟ เรือ เครื่องบิน
Vehicle Truck Train Ship Plane

7) เลขทะเบียน
พาหนะ : Vehicle ID

8) คำรับรอง : ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้รับของเสียอันตรายแล้วตามที่ระบุข้างต้น และการขนส่งเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายทุกประการ
Transporter certification : I hereby declare that I have received the type and quantity of waste as described above by the generator and that been transported according to regulation
โดยขนส่งจากจังหวัด : Form.....ไปยังจังหวัด To.....ใช้ระยะเวลาประมาณ : Time spending.....ชม./วัน : hours/day
ลงชื่อผู้ขนส่งรายที่ 2 Transporter's name.....ลายเซ็น Signature.....วันที่ : Date.....เดือน : Month.....พ.ศ. Year.....

3. ส่วนของผู้ประกอบการสถานเก็บรวบรวม บำบัด และกำจัดของเสียอันตราย : This section must be completed by TSDFs

1) ชื่อผู้รับกำจัด : TSDF's name.....
สถานที่กำจัด : TSDF's address.....

2) เลขประจำตัวผู้รับกำจัด : TSDF's ID .....

โทรศัพท์ : Phone.....โทรสาร : Fax.....ฉุกเฉิน : Emergency.....

3) คำรับรอง : ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้รับวัสดุที่ไม่ใช่แล้วตามที่ระบุข้างต้น
TSDF certification of arrival : I hereby declare that I have received the reference load.
และสามารถกำจัดของเสียที่รับมาภายในระยะเวลา : Treatment period..... วัน : Day เดือน : Month ปี : Year นับจากวันที่ได้รับของเสีย : since the day that received waste
ลงชื่อผู้รับกำจัด TSDF's name :.....ลายเซ็น : Signature.....วันที่ : Date.....เดือน : Month.....พ.ศ. : Year.....

4) กรณีของเสียอันตรายไม่ตรงตามที่แจ้ง Discrepancy Notification
ประเภทของเสียอันตราย : Type of waste..... ปริมาณ Quantity.....
การดำเนินการ : Action taken ส่งคืน : Returned จัดประเภทใหม่ : Reclassified รหัส : Waste ID..... รับกำจัด : Accepted เหตุผล : Reason of action.....
วันที่ส่งคืน : Date returned..... (วัน/เดือน/ปี : dd/mm/yy) หมายเลขใบกำกับการขนส่งของเสียอันตรายที่ส่งกลับ : Returned manifest no.....
ชื่อผู้ส่งคืน : TSDF's name.....ลายเซ็นผู้ส่งคืน : TSDF's signature.....

รูปที่ 5 ใบกำกับการขนส่งของเสียอันตรายหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

(1) ข้อกำหนดสำหรับผู้ปฏิบัติงานกักเก็บของเสียอันตรายหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนก่อนขนส่งไปกำจัด

(1.1) เพื่อให้สามารถติดตามตรวจสอบการขนส่งของเสียอันตรายหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนได้ ในการขนส่งต้องมีระบบควบคุมการขนส่ง (Manifest) ซึ่งมีเอกสารกำกับการขนส่ง (รูปที่ 5) แสดงการขนส่งและกำจัดของเสียอันตรายหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งจะแสดงข้อมูลปริมาณของเสียหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนที่เกิดขึ้นตั้งแต่แหล่งกำเนิดจนถึงการกำจัด รวมทั้งข้อมูลผู้ก่อกำเนิด ผู้ขนส่งและผู้ประกอบการสถานเก็บกักบำบัดและกำจัดของเสียอันตรายหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

(1.2) ต้องมีการชั่งน้ำหนักของเสียอันตราย (1) หรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนแต่ละประเภท และมีการจดบันทึกน้ำหนัก โดยกรอกใบกำกับการขนส่งในส่วนของผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน และลงนามอย่างครบถ้วนทุกฉบับ และมอบใบกำกับการขนส่งให้ผู้ขนส่งตรวจสอบความถูกต้องและลงนามรับของเสียอันตรายหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนก่อนขนส่งไปกำจัดทุกฉบับ โดยผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนก่อนขนส่งไปกำจัดจะต้องเก็บรักษาใบกำกับการขนส่งฉบับที่ 2 ไว้กับตนเองอย่างน้อย 3 ปี และส่งใบกำกับการขนส่งฉบับที่ 3 ให้กับหน่วยงานกำกับดูแลภายใน 15 วัน นับจากวันที่ลงนามและเริ่มขนส่งของเสียอันตรายหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนก่อนขนส่งไปกำจัด

(1.3) ตรวจสอบความเรียบร้อยของการบรรทุกของเสียหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนก่อนขนส่งไปกำจัดก่อนออกจากสถานที่กักเก็บ เช่น ถังรถขนส่งเป็นกระเบเปิดให้ใช้ผ้าใบปิดคลุมให้เรียบร้อย

(1.4) เมื่อผู้ประกอบการสถานที่เก็บรวบรวม บำบัด และกำจัดของเสียอันตรายหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนก่อนขนส่งไปกำจัด ตรวจสอบความถูกต้องพร้อมลงนามเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้ประกอบการคืนใบกำกับการขนส่งฉบับที่ 6 ให้แก่ผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนก่อนขนส่งไปกำจัด และส่งใบกำกับการขนส่งฉบับที่ 1 (ต้นฉบับ) ให้หน่วยงานกำกับดูแลภายใน 15 วันนับจากวันที่ลงนามรับของเสียอันตรายหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนก่อนขนส่งไปกำจัด

(2) ประเภทของรถขนส่ง

รถขนส่งของเสียอันตรายหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนก่อนขนส่งไปกำจัดมีหลายประเภทขึ้นอยู่กับประเภทและปริมาณก่อนขนส่งไปกำจัด ภาชนะที่ใช้บรรจุก่อนขนส่งไปกำจัด โดยประเภทและรายละเอียดของรถขนส่งที่ใช้ในการขนส่งของเสียอันตรายหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนก่อนขนส่งไปกำจัด ประกอบด้วย Luger Truck, Roll-off Truck, Drum Van, Trailer, Tanker Truck, Drum Truck เป็นต้น

รูปที่ 6 รถขนส่งของเสียอันตรายหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนก่อนขนส่งไปกำจัด

5. การบำบัดหรือกำจัดของเสียอันตรายหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

(1) การรีไซเคิลของเสียอันตรายหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนก่อนขนส่งไปกำจัด

การรีไซเคิล (Recycle) เป็นการนำของเสียอันตรายหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนก่อนขนส่งไปกำจัดบางประเภทที่สามารถรีไซเคิลวัสดุมาใช้ในกระบวนการผลิตได้ เช่น แบตเตอรี่มือถือ แบตเตอรี่รถยนต์ หลอดฟลูออเรสเซนต์ เป็นต้น

(2) การฝังกลบอย่างปลอดภัย (Secure Landfill)

(2.1) การปรับเสถียรของเสียอันตรายหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนก่อนขนส่งไปกำจัด (Stabilization); เป็นขั้นตอนแรกในการจัดการของเสียอันตรายหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนก่อนขนส่งไปกำจัดด้วยวิธีการฝังกลบอย่างปลอดภัย โดยการผสมของเสียอันตรายหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนก่อนขนส่งไปกำจัดด้วยสารเคมีต่างๆ เพื่อทำลายฤทธิ์ แล้วจึงนำไปฝังกลบอย่างปลอดภัย โดยต้องทำให้ของเสียหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนก่อนขนส่งไปกำจัดดังกล่าวมีการแข็งตัวเป็นก้อนก่อน วิธีการนี้เหมาะสำหรับการบำบัดของเสียหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนก่อนขนส่งไปกำจัดประเภทของแข็ง หรือตะกอนที่มีโลหะหนักปนเปื้อนอยู่ ส่วนการทำเป็นก้อนแข็ง (Solidification) เป็นกระบวนการในการทำลายฤทธิ์ หรือลดความเป็นพิษของของเสียอันตรายหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนก่อนขนส่งไปกำจัด โดยทำให้ของเสียอันตรายหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนก่อนขนส่งไปกำจัดนั้นเปลี่ยนรูปร่างเคมี เพื่อให้มีคุณสมบัติเป็น สารเฉื่อย (Inert Substance) มากขึ้น

(2.2) การฝังกลบอย่างปลอดภัย; ของเสียอันตรายหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนก่อนขนส่งไปกำจัดที่ผ่านการปรับเสถียรและการทำเป็นก้อนแข็งแล้ว จะถูกขนส่งด้วยรถขนส่งแบบ Dump Truck มาฝังกลบยังหลุมฝังกลบอย่างปลอดภัย

(3) การเผาด้วยเตาเผา

การใช้เตาเผากำจัดของเสียอันตรายหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนก่อนขนส่งไปกำจัดแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

(3.1) การเผาเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงร่วมในเตาเผาปูนซีเมนต์; ในอุตสาหกรรมผลิตปูนซีเมนต์ใช้เตาเผาแบบ Rotary Kiln เป็นเตาเผาแบบนอนหมุน การทำลายของเสียอันตรายหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนก่อนขนส่งไปกำจัด โดยเผาพร้อมกับ Primary Fuel และวัตถุดิบในเตาเผาดังกล่าวได้ทำกันมานานแล้ว

เตาเผาปูนซีเมนต์จะทำงานที่อุณหภูมิสูงและสามารถทำลาย Organic Hazardous Waste ได้ โดยของเสียอันตรายหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนก่อนขนส่งไปกำจัดที่ถูกป้อน จะทำหน้าที่เป็นเชื้อเพลิงสนับสนุนและวัตถุดิบทดแทนเท่านั้น เช่น น้ำมันหล่อลื่นใช้แล้ว เป็นต้น

(3.2) การเผาด้วยเตาเผาของเสียอันตรายหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนก่อนขนส่งไปกำจัด: เป็นการทำลายโดยใช้อุณหภูมิสูงเพื่อทำลายของเสียอันตรายหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนก่อนขนส่งไปกำจัด ซึ่งมีการควบคุมการเผาไหม้และอุปกรณ์ควบคุมก๊าซพิษที่เกิดจากการเผาไหม้ ซึ่งมีความสามารถในการขจัดก๊าซพิษได้ร้อยละ 99.99 การเผาของเสียอันตรายต้องเผาที่อุณหภูมิสูงถึง 1,000-1,200 องศาเซลเซียส เตาเผาต้องใช้เวลาในการเผาไอก๊าซได้นาน 2 วินาที ซึ่งต้องใช้เตาที่มีส่วนเผาไอก๊าซ (After burner) และมีการปรับเชื้อเพลิงและอากาศให้เกิดการเผาไหม้ที่สมบูรณ์ มีการติดตั้งเครื่องฟอกไอก๊าซที่มีประสิทธิภาพ เช่น เครื่องดักฝุ่น เครื่องชะโอกรดไอด่าง อาจต้องมีเครื่องดูดซับไดออกซิน รวมทั้งเครื่องเผาเพิ่มอุณหภูมิก่อนระบายออกทางปล่อง

ภาคผนวก ค

แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง

แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง

- แบบสำรวจสถานการณ์การจัดการมูลฝอยทั่วไป
- แบบประเมินสร.มท.01/1
- แบบสำรวจข้อมูลการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยตามระบบฐานข้อมูลด้านกฎหมายสาธารณสุขในการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย โดยศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
- แบบสำรวจข้อมูล “มูลฝอยติดเชื้อและของเสียอันตรายจากโรงพยาบาล” โครงการ “พัฒนาระบบการจัดการข้อมูล มูลฝอยติดเชื้อและของเสียอันตรายทางการแพทย์ในโรงพยาบาลผ่านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) บนอินเทอร์เน็ต”
- แบบประเมินคุณภาพการจัดการมูลฝอยติดเชื้อสำหรับโรงพยาบาล ตามคู่มือแนวทางการพัฒนาสถานบริการสาธารณสุข
- แบบฟอร์มเอกสารกำกับ การขนส่งมูลฝอยติดเชื้อตามที่กรมอนามัยกำหนดปี 2556

แบบสำรวจเพื่อประเมินคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม
ด้านการจัดการมูลฝอยทั่วไป

1. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาลนคร / เทศบาลเมือง / เทศบาลตำบล / องค์การบริหารส่วนตำบล / องค์การบริหารส่วนจังหวัด) สถานที่ตั้ง ..... โทรศัพท์.....
โทรสาร..... รหัสไปรษณีย์.....

ชื่อผู้ประสานงาน .....

ตำแหน่ง.....

โทรศัพท์..... มือถือ.....

โทรสาร.....Email – Address.....

2. ข้อมูลด้านการใช้มาตรการกฎหมาย

2.1 การออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ไม่มี มี ปี พ.ศ.....

2.1.1 ข้อบัญญัติท้องถิ่นครอบคลุมประเด็นสำคัญ

ความครอบคลุมของข้อบัญญัติ	มี	ไม่มี
ก. กำหนดวิธีการจัดเก็บ ขนมูลฝอยทั่วไปที่ถูกสุขลักษณะของประชาชน/ สถานประกอบการ		
ข. กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการเก็บ ขนและกำจัด		
ค. หลักเกณฑ์ในการอนุญาตเอกชน (แบบคำขอใบอนุญาต การพิจารณาในการอนุญาต)		
ง. หลักเกณฑ์ที่ผู้รับอนุญาตต้องปฏิบัติ (เก็บ ขนและการกำจัดมูลฝอย)		
การบังคับใช้กฎหมาย	มี	ไม่มี
ก. การพิจารณาอนุญาต/การตรวจตราก่อนออกใบอนุญาต		
ข. ออกคำแนะนำ		
ค. ออกคำสั่ง		
ง. ดำเนินคดี/เปรียบเทียบปรับ		

2.1.3 มีการดำเนินการร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก. มีข้อตกลงร่วมกัน		
ข. ได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง		
ค. ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย		

2.1.4 มีการส่งเสริมการใช้กฎหมาย

การส่งเสริมการใช้กฎหมาย	มี	ไม่มี
ก. การประชาสัมพันธ์ข้อบัญญัติท้องถิ่น		
ข. อบรม/ประชุมชี้แจงข้อบัญญัติท้องถิ่น		
ค. การทำทะเบียนใบอนุญาต		
ง. อื่นๆ ระบุ		

2.2 รูปแบบการจัดการ

- ท้องถิ่นยังไม่มีบริการเก็บ ขนและกำจัดมูลฝอย
  - มีการวางแผนให้บริการในปีงบประมาณ พศ. ....
  - ยังไม่มีการวางแผนให้บริการ
- มีบริการ
  - การเก็บ ขน
  - ดำเนินการเอง
    - ดำเนินการเฉพาะพื้นที่   ร่วมกับหน่วยงานอื่น
  - มอบหรือจ้าง

ชื่อผู้รับมอบหรือจ้าง (ระบุ : บริษัท, หจก., นาย, นาง, น.ส.)	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	การดำเนินการ (✓)	
			พื้นที่เดียว	หลายพื้นที่

ชื่อผู้รับมอบหรือจ้าง (ระบุ : บริษัท, หจก., นาย, นาง, น.ส.)	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	การดำเนินการ (✓)	
			พื้นที่เดียว	หลายพื้นที่

- อนุญาต
 การกำจัด
 ดำเนินการเอง
 ดำเนินการเฉพาะพื้นที่   ร่วมกับหน่วยงานอื่น
 มอบหรือจ้าง

ชื่อผู้รับมอบหรือจ้าง (ระบุ : บริษัท, หจก., นาย, นาง, น.ส.)	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	การดำเนินการ (✓)	
			พื้นที่เดียว	หลายพื้นที่

- อนุญาต

ชื่อผู้รับมอบหรือจ้าง (ระบุ : บริษัท, หจก., นาย, นาง, น.ส.)	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	การดำเนินการ (✓)	
			พื้นที่เดียว	หลายพื้นที่

3. ข้อมูลด้านการจัดการ

3.1 ปริมาณมูลฝอยทั่วไป ที่เก็บ ขนและกำจัดในแต่ละเดือน ของปีงบประมาณย้อนหลัง 3 ปี

เดือน	ปี ..... ปริมาณ (ตัน)		ปี ..... ปริมาณ (ตัน)		ปี ..... ปริมาณ (ตัน)	
	เก็บขน	กำจัด	เก็บขน	กำจัด	เก็บขน	กำจัด
ตุลาคม						
พฤศจิกายน						
ธันวาคม						
มกราคม						
กุมภาพันธ์						
มีนาคม						
เมษายน						
พฤษภาคม						
มิถุนายน						
กรกฎาคม						
สิงหาคม						
กันยายน						

3.2 ค่าธรรมเนียมในการเก็บขน และกำจัดมูลฝอยทั่วไปที่ท้องถิ่นเรียกเก็บ (บาทต่อเดือน)

- 0-20 บาท   21 -40 บาท
 41 บาท ขึ้นไป   ไม่มีการเรียกเก็บ

3.3 การดำเนินการส่งเสริมการลดปริมาณ/การคัดแยกมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลักษณะการดำเนินการ	มี	ไม่มี
ก. มีนโยบาย แผนงานหรือโครงการลดปริมาณ/คัดแยก		
ข. โครงการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อลดปริมาณ/การคัดแยกมูลฝอย.....		
ค. มีระบบบริหารจัดการเพื่อรองรับการลดปริมาณมูลฝอย เช่น จัดที่รองรับมูลฝอยแบบแยก / มีการเก็บ ขนมูลฝอยแบบแยก		
ง. อื่นๆ ระบุ		

3.4 การดำเนินการด้านการป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานเก็บ ขนและกำจัดมูลฝอยของท้องถิ่น

การดำเนินการด้านการป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพ	มี	ไม่มี
ก. มีการตรวจสุขภาพผู้ปฏิบัติงานเก็บ ขนและกำจัดมูลฝอยอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง		
ข. มีชุดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ หมวกคลุมผม ผ้าปิดปาก จมูก ถุงมือ รองเท้ายางหุ้มแข้ง		
ค. มีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานเก็บ ขนและกำจัดมูลฝอย		

3.5 สุขลักษณะการเก็บ ขนมูลฝอยทั่วไป

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก.รถมีลักษณะมิดชิดสามารถป้องกันการปลิวห่อนและการรั่วไหลของน้ำชะมูลฝอย		
ข.มีการดูแลบำรุงรักษารถเก็บ ขนมูลฝอยให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดีอย่างสม่ำเสมอ		
ค.มีการป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญจากการเก็บ ขนมูลฝอย		

3.6 ระบบกำจัดมูลฝอยทั่วไปที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้งานอยู่ปัจจุบัน

- เป็นของท้องถิ่นเอง
- ใช้ร่วมกับหน่วยงานอื่น
- จ้างเอกชนหรือหน่วยงานอื่นกำจัด

3.7 วิธีการกำจัดมูลฝอยทั่วไปที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ในปัจจุบันได้แก่

1. การฝังกลบ จำนวน.....แห่ง โดยมีลักษณะดังนี้

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก. มีระบบป้องกันการปนเปื้อนน้ำใต้ดิน		
ข. มีการบดอัดมูลฝอยและปิดทับด้วยดินหรือวัสดุกลบทับทุกวัน		
ค. มีระบบบำบัดน้ำเสียและระบบระบายก๊าซจากหลุมฝังกลบ		
ง. มีมาตรการป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญจากการฝังกลบ		
จ. ระบบอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี		

2. การเผาในเตาเผา โดยมีลักษณะดังนี้

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก. มีการเผามูลฝอยตามอุณหภูมิที่กำหนด (ไม่น้อยกว่า 850 องศาเซลเซียส)		
ข. มีระบบป้องกันมลพิษทางอากาศที่มีประสิทธิภาพ		
ค. ระบบอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี		

3. การหมักทำปุ๋ย โดยมีลักษณะดังนี้

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก. ระบบอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี		
ข. มีมาตรการป้องกันสัตว์ และแมลงพาหะนำโรค มลพิษสิ่งแวดล้อม และต้องไม่ก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญ และผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน		

เกณฑ์การประเมินคุณภาพด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

ข้อ	เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน	
		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นด้านการจัดการมูลฝอยทั่วไป		
2.	มีระบบบริการ เก็บ ขน มูลฝอยทั่วไป		
3.	กำหนดเส้นทางและเวลาเก็บ ขน ที่ชัดเจนแน่นอน		
4.	รถขนมูลฝอยทั่วไปจะต้องได้มาตรฐานด้านสุขลักษณะ 4.1 มีบริการเก็บขนมูลฝอยได้ครอบคลุมทุกพื้นที่และไม่มีมูลฝอยตกค้าง 4.2 รถเก็บขนมูลฝอยมีลักษณะมิดชิดสามารถป้องกันการปลิวห่อนและการรั่วไหลของน้ำชะมูลฝอยและมีการดูแลบำรุงรักษารถเก็บ ขน มูลฝอยให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดีอย่างสม่ำเสมอ 4.3 ไม่มีเหตุรำคาญจากการเก็บ ขน มูลฝอย		
5.	5.1 มีการบำบัด/กำจัดมูลฝอยทั่วไป อย่างถูกสุขลักษณะ และได้มาตรฐานตามหลักวิชาการ ด้วยเทคโนโลยีต่างๆ ควรมีลักษณะดังนี้ 5.1.1 หลุมฝังกลบ - มีระบบป้องกันการปนเปื้อนน้ำใต้ดิน - มีการบดอัดมูลฝอยและปิดทับด้วยดินหรือวัสดุกลบทับทุกวัน - มีระบบบำบัดน้ำเสียและระบบระบายก๊าซจากหลุมฝังกลบ - มีมาตรการป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญจากการฝังกลบ - ระบบอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี 5.1.2 การเผาในเตาเผา - มีการเผามูลฝอยตามอุณหภูมิที่กำหนด (ไม่น้อยกว่า 850 องศาเซลเซียส) - มีระบบป้องกันมลพิษทางอากาศที่มีประสิทธิภาพ - ระบบอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี 5.1.3 การหมักทำปุ๋ย - ระบบอยู่ในสภาพดี ถูกสุขลักษณะ - ไม่เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์และแมลงพาหะนำโรค 5.2 ไม่มีเหตุรำคาญจากการดำเนินการบำบัด/กำจัดมูลฝอยทั่วไป		

ข้อ	เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน	
		ผ่าน	ไม่ผ่าน
6.	<p>มีกิจกรรมการดำเนินการส่งเสริมการลดปริมาณ/การคัดแยกมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>6.1 มี นโยบาย แผนงาน โครงการ (5 คะแนน)</p> <p>6.2 การรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ / กิจกรรมการอบรมให้ความรู้/สร้างความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับการลดปริมาณ / การคัดแยกมูลฝอยทั่วไป ด้วยหลักการ 3Rs ได้แก่ การลดปริมาณการใช้ (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) การนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) (10 คะแนน)*</p> <p>*หมายเหตุ ดำเนินการครอบคลุม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของพื้นที่</p>		
7.	มีระบบบริหารจัดการเพื่อรองรับการลดปริมาณมูลฝอย เช่น จัดที่รองรับมูลฝอยแยกประเภท		
8.	มีสถานที่คัดแยกมูลฝอยทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		
9.	สถานที่คัดแยกมูลฝอยทั่วไปจะต้องได้มาตรฐานด้านสุขลักษณะ ได้แก่ ไม่มีกลิ่นเหม็น ไม่เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์และแมลงพาหะนำโรค		
10.	มีการนำมูลฝอยทั่วไปมาใช้ประโยชน์ ตามแนวทางการจัดการสุขาภิบาลอย่างยั่งยืน (Sustainable Sanitation) เช่น ผลิตกระแสไฟฟ้า ,ผลิตแก๊สชีวภาพ ,น้ำหมักชีวภาพ		
11.	การดำเนินงานด้านการป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอย ได้รับความปลอดภัยในขณะปฏิบัติงานจากการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอย		
	11.1 มีการตรวจสุขภาพประจำปีให้กับผู้ปฏิบัติงาน		
	11.2 ผู้ปฏิบัติงานสวมชุดป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ได้แก่ ผ้าปิดปาก จมูก ถุงมือ ยางหนา รองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง		
	11.3 มีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยทั่วไป		

แบบฟอร์มจัดเก็บข้อมูลด้านกฎหมายสาธารณสุขในการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย

ประกอบด้วย

1. ข้อมูลการจัดการสิ่งปฏิกูล
2. ข้อมูลการจัดการมูลฝอยทั่วไป
3. ข้อมูลการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ
4. ข้อมูลการจัดการมูลฝอยเป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

ขอบเขตของข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไป
2. ข้อมูลด้านการใช้มาตรการกฎหมาย
3. ข้อมูลด้านการจัดการ

ข้อมูลทั่วไป

ประเภท เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล เมืองพัทยา

ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น .....

อำเภอ.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....

จำนวนหลังคาเรือนในเขต รับผิดชอบ..... หลังคาเรือน

จำนวนประชากรตามทะเบียนบ้าน..... คน

จำนวนประชากรทั้งหมด..... คน

1. ข้อมูลการจัดการสิ่งปฏิกูล

1. ชื่อผู้ประสานงาน .....

ตำแหน่ง.....

โทรศัพท์..... มือถือ.....

โทรสาร.....Email – Address.....

2. ข้อมูลด้านการใช้มาตรการกฎหมาย

2.1 การออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ไม่มี มี ปี พ.ศ. ....

2.1.1 ข้อบัญญัติท้องถิ่นครอบคลุมประเด็นสำคัญ

ความครอบคลุมของข้อบัญญัติ	มี	ไม่มี
ก. การกำหนดวิธีการเก็บ ขนสิ่งปฏิกูลที่ถูกสุขลักษณะของประชาชน/ สถานประกอบการ		
ข. กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการเก็บ ขนและกำจัดสิ่งปฏิกูล		
ค. หลักเกณฑ์ในการอนุญาตเอกชน (แบบคำขอใบอนุญาต การพิจารณาในการอนุญาต)		
ง. หลักเกณฑ์ที่ผู้รับอนุญาตต้องปฏิบัติ (การเก็บ ขนและกำจัดสิ่งปฏิกูล)		

2.1.2 การบังคับใช้กฎหมาย

การบังคับใช้กฎหมาย	มี	ไม่มี
ก. การพิจารณาอนุญาต/การตรวจตราก่อนออกใบอนุญาต		
ข. ออกคำแนะนำ		
ค. ออกคำสั่ง		
ง. ดำเนินคดี/เปรียบเทียบปรับ		

2.1.3 มีการดำเนินการร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก. มีข้อตกลงร่วมกัน		
ข. ได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง		
ค. ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย		

2.1.4 มีการส่งเสริมการใช้กฎหมาย

การส่งเสริมการใช้กฎหมาย	มี	ไม่มี
ก การประชาสัมพันธ์ข้อบัญญัติท้องถิ่น		
ข. อบรม/ประชุมชี้แจงข้อบัญญัติท้องถิ่น		
ค. การทำทะเบียนใบอนุญาต		
ง. อื่นๆ ระบุ		

2.2 รูปแบบการจัดการ

- ห้องถิ่นยังไม่มีบริการเก็บ ขนถ่ายสิ่งปฏิกูล
  - มีการวางแผนให้บริการในปีงบประมาณ พ.ศ. ....
  - ยังไม่มีการวางแผนให้บริการ
- ห้องถิ่นยังไม่มีบริการกำจัดสิ่งปฏิกูล
  - มีการวางแผนให้บริการในปีงบประมาณ พ.ศ. ....
  - ยังไม่มีการวางแผนให้บริการ
- มีบริการ
  - การเก็บ ขนสิ่งปฏิกูล
  - ดำเนินการเอง
    - ดำเนินการเฉพาะพื้นที่   ร่วมกับหน่วยงานอื่น
- มอบหรือจ้าง

ชื่อผู้รับมอบหรือจ้าง (ระบุ : บริษัท, หจก., นาย, นาง, น.ส.)	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	การดำเนินการ (✓)	
			พื้นที่เดียว	หลายพื้นที่

- อนุญาต

ชื่อผู้รับมอบหรือจ้าง (ระบุ : บริษัท, หจก., นาย, นาง, น.ส.)	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	การดำเนินการ (✓)	
			พื้นที่เดียว	หลายพื้นที่

- การกำจัดสิ่งปฏิกูล
  - ดำเนินการเอง
    - ดำเนินการเฉพาะพื้นที่
    - ร่วมกับหน่วยงานอื่น
  - มอบหรือจ้าง

ชื่อผู้รับมอบหรือจ้าง (ระบุ : บริษัท, หจก., นาย, นาง, น.ส.)	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	การดำเนินการ (✓)	
			พื้นที่เดียว	หลายพื้นที่

- อนุญาต

ชื่อผู้รับมอบหรือจ้าง (ระบุ : บริษัท, หจก., นาย, นาง, น.ส.)	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	การดำเนินการ (✓)	
			พื้นที่เดียว	หลายพื้นที่

3.4 ระบบเก็บ ขนสิ่งปฏิกูลที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้อยู่ปัจจุบัน

- เป็นของท้องถิ่นเอง
- ใช้ร่วมกับหน่วยงานอื่น
- จ้างเอกชนหรือหน่วยงานอื่นเก็บ ขน

ลักษณะการเก็บ ขนสิ่งปฏิกูล มีลักษณะดังนี้ (ระบบเก็บ ขน)

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก. ยานพาหนะเก็บ ขนสิ่งปฏิกูล มีสภาพตัวรถปกปิดมิดชิด ท่อหรือสายสูบลมรั่วซึม มีปั๊มสูบลมของแข็งได้ และติดตั้งมาตรวัดปริมาณของสิ่งปฏิกูล และอยู่ในสภาพดีใช้งานได้		
ข. ยานพาหนะเก็บ ขนสิ่งปฏิกูลมีข้อความว่า “รถสูบลมสิ่งปฏิกูล”, เลขทะเบียนใบอนุญาต, ชื่อบริษัทหรือเจ้าของกิจการ พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ไว้ด้านข้าง		
ทั้งสองด้านของตัวรถ โดยขนาดตัวอักษรต้องสูงไม่น้อยกว่า 10 เซนติเมตร		
ค. ยานพาหนะเก็บ ขนสิ่งปฏิกูล ต้องได้รับอนุญาตจากกรมการขนส่งทางบก		
ง. มีอุปกรณ์ทำความสะอาด น้ำยาฆ่าเชื้อและผู้ปฏิบัติงานสวมชุดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ได้แก่ เสื้อคลุมยาง ถุงมือยางและรองเท้าบูทหุ้มแข้ง		
จ. มีระบบการติดตามตรวจสอบ เช่น แบบบันทึกการรับ-ส่งสิ่งปฏิกูล		
ช. มีการกำหนดความแตกต่างระหว่างยานพาหนะเก็บ ขนสิ่งปฏิกูลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		

3.5 ระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้งานอยู่ปัจจุบัน

- เป็นของท้องถิ่นเอง
- ใช้ร่วมกับหน่วยงานอื่น
- จ้างเอกชนหรือหน่วยงานอื่นเก็บ ขน

1. การหมักทำปุ๋ย โดยมีลักษณะดังนี้ (ระบบกำจัด)

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก. มีระบบการหมักไร้อากาศในถังปิดอย่างน้อย 28 วัน		
ข. มีระบบการดูแลลานกรองทรายได้มาตรฐาน		
ค. น้ำทิ้งสู่แหล่งน้ำสาธารณะและกากตะกอนต้องได้มาตรฐาน		
ง. ระบบอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี		
จ. มีมาตรการป้องกันสัตว์และแมลงพาหะนำโรค และต้องไม่ก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญและผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน		

- 2. ใช้วิธีอื่น ๆ
- ระบบบึงประดิษฐ์แบบไหลแนวตั้ง
- กำจัดร่วมกับระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน
- อื่นๆ ระบุ .....

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก. น้ำทิ้งสู่แหล่งน้ำสาธารณะและกากตะกอนต้องได้มาตรฐาน		
ข. ระบบอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี		
ค. มีมาตรการป้องกันสัตว์และแมลงพาหะนำโรค และต้องไม่ก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญและผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน		

2. ข้อมูลการจัดการมูลฝอยทั่วไป

1. ชื่อผู้ประสานงาน .....
- ตำแหน่ง.....
- โทรศัพท์..... มือถือ.....
- โทรสาร.....Email – Address.....

2. ข้อมูลด้านการใช้มาตรการกฎหมาย

2.1 การออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ไม่มี มี ปี พ.ศ.....

2.1.1 ข้อบัญญัติท้องถิ่นครอบคลุมประเด็นสำคัญ

ความครอบคลุมของข้อบัญญัติ	มี	ไม่มี
ก. กำหนดวิธีการจัดเก็บ ขนมูลฝอยทั่วไปที่ถูกสุขลักษณะของประชาชน/สถานประกอบการ		
ข. กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการเก็บ ขนและกำจัด		
ค. หลักเกณฑ์ในการอนุญาตเอกชน (แบบคำขอใบอนุญาต การพิจารณาในการอนุญาต)		
ง. หลักเกณฑ์ที่ผู้รับอนุญาตต้องปฏิบัติ (เก็บ ขนและการกำจัดมูลฝอย)		

2.1.2 การบังคับใช้กฎหมาย

การบังคับใช้กฎหมาย	มี	ไม่มี
ก. การพิจารณาอนุญาต/การตรวจตราก่อนออกใบอนุญาต		
ข. ออกคำแนะนำ		
ค. ออกคำสั่ง		
ง. ดำเนินคดี/เปรียบเทียบปรับ		

2.1.3 มีการดำเนินการร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก. มีข้อตกลงร่วมกัน		
ข. ได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง		
ค. ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย		

2.1.4 มีการส่งเสริมการใช้กฎหมาย

การส่งเสริมการใช้กฎหมาย	มี	ไม่มี
ก. การประชาสัมพันธ์ข้อบัญญัติท้องถิ่น		
ข. อบรม/ประชุมชี้แจงข้อบัญญัติท้องถิ่น		
ค. การทำทะเบียนใบอนุญาต		
ง. อื่นๆ ระบุ		

2.2 รูปแบบการจัดการ

- ท้องถิ่นยังไม่มีบริการเก็บ ขนและกำจัดมูลฝอย
  - มีการวางแผนให้บริการในปีงบประมาณ พศ. ....
  - ยังไม่มีการวางแผนให้บริการ
- มีบริการ
  - การเก็บ ขน
  - ดำเนินการเอง
    - ดำเนินการเฉพาะพื้นที่   ร่วมกับหน่วยงานอื่น
  - มอบหรือจ้าง

ชื่อผู้รับมอบหรือจ้าง (ระบุ : บริษัท, หจก., นาย, นาง, น.ส.)	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	การดำเนินการ (✓)	
			พื้นที่เดียว	หลายพื้นที่

- อนุญาต

ชื่อผู้รับมอบหรือจ้าง (ระบุ : บริษัท, หจก., นาย, นาง, น.ส.)	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	การดำเนินการ (✓)	
			พื้นที่เดียว	หลายพื้นที่

- การกำจัด
  - ดำเนินการเอง
    - ดำเนินการเฉพาะพื้นที่
    - ร่วมกับหน่วยงานอื่น
  - มอบหรือจ้าง

ชื่อผู้รับมอบหรือจ้าง (ระบุ : บริษัท, หจก., นาย, นาง, น.ส.)	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	การดำเนินการ (✓)	
			พื้นที่เดียว	หลายพื้นที่

- อนุญาต

ชื่อผู้รับมอบหรือจ้าง (ระบุ : บริษัท, หจก., นาย, นาง, น.ส.)	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	การดำเนินการ (✓)	
			พื้นที่เดียว	หลายพื้นที่

3.4 การดำเนินการด้านการป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานเก็บ ขนและกำจัดมูลฝอยของ
ท้องถิ่น

การดำเนินการด้านการป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพ	มี	ไม่มี
ก. มีการตรวจสุขภาพผู้ปฏิบัติงานเก็บ ขนและกำจัดมูลฝอยอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง		
ข. มีชุดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานได้แก่ หมวกคลุมผม ผ้าปิดปาก จมูก ถุงมือ รองเท้ายางหุ้มแข้ง		
ค. มีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานเก็บ ขนและกำจัดมูลฝอย		

3.5 สุขลักษณะการเก็บ ขนมูลฝอยทั่วไป

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก. รถมีลักษณะมิดชิดสามารถป้องกันการปลิวหล่นและการรั่วไหลของน้ำชะ มูลฝอย		
ข. มีการดูแลบำรุงรักษารถเก็บ ขนมูลฝอยให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดีอย่างสม่ำเสมอ		
ค. มีมาตรการป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญจากการเก็บ ขนมูลฝอย		

3.6 ระบบกำจัดมูลฝอยทั่วไปที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้งานอยู่ปัจจุบัน

- เป็นของท้องถิ่นเอง
- ใช้ร่วมกับหน่วยงานอื่น
- จ้างเอกชนหรือหน่วยงานอื่นกำจัด

3.7 วิธีการกำจัดมูลฝอยทั่วไปที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ในปัจจุบันได้แก่

- 1. การฝังกลบ จำนวน.....แห่ง โดยมีลักษณะดังนี้

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก. มีระบบป้องกันการปนเปื้อนน้ำใต้ดิน		
ข. มีการบดอัดมูลฝอยและปิดทับด้วยดินหรือวัสดุกลบทับทุกวัน		
ค. มีระบบบำบัดน้ำเสียและระบบระบายก๊าซจากหลุมฝังกลบ		
ง. มีมาตรการป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญจากการฝังกลบ		
จ. ระบบอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี		

2. การเผาในเตาเผา โดยมีลักษณะดังนี้

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก. มีการเผามูลฝอยตามอุณหภูมิที่กำหนด (ไม่น้อยกว่า 850 องศาเซลเซียส)		
ข. มีระบบป้องกันมลพิษทางอากาศที่มีประสิทธิภาพ		
ค. ระบบอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี		

3. การหมักทำปุ๋ย โดยมีลักษณะดังนี้

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก. ระบบอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี		
ข. มีมาตรการป้องกันสัตว์ และแมลงพาหะนำโรค มลพิษสิ่งแวดล้อม และต้องไม่ก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญ และผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน		

3. ข้อมูลการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ

1. ชื่อผู้ประสานงาน .....
- ตำแหน่ง.....
- โทรศัพท์..... มือถือ.....
- โทรสาร.....Email – Address.....

2. ข้อมูลด้านการใช้มาตรการกฎหมาย

- 2.1 การออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ไม่มี มี ปี พ.ศ.....
- 2.1.1 ข้อบัญญัติท้องถิ่นครอบคลุมประเด็นสำคัญ

ความครอบคลุมของข้อบัญญัติ	มี	ไม่มี
อัตราค่าธรรมเนียมการเก็บ ขนและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ		
หลักเกณฑ์ในการอนุญาตเอกชน (แบบคำขอใบอนุญาต การพิจารณาในการอนุญาต)		

2.2 การบังคับใช้กฎหมาย

2.2.1 รูปแบบการจัดการ

- การเก็บ ขน
- ดำเนินการเอง
- ดำเนินการเฉพาะพื้นที่ ร่วมกับหน่วยงานอื่น

มอบหรือจ้าง

ชื่อผู้รับมอบหรือจ้าง (ระบุ : บริษัท, หจก., นาย, นาง, น.ส.)	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	การดำเนินการ (✓)	
			พื้นที่เดียว	หลายพื้นที่

อนุญาต

ชื่อผู้รับมอบหรือจ้าง (ระบุ : บริษัท, หจก., นาย, นาง, น.ส.)	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	การดำเนินการ (✓)	
			พื้นที่เดียว	หลายพื้นที่

การกำจัด

ดำเนินการเอง

ดำเนินการเฉพาะพื้นที่   ร่วมกับหน่วยงานอื่น

มอบหรือจ้าง

ชื่อผู้รับมอบหรือจ้าง (ระบุ : บริษัท, หจก., นาย, นาง, น.ส.)	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	การดำเนินการ (✓)	
			พื้นที่เดียว	หลายพื้นที่

อนุญาต

ชื่อผู้รับมอบหรือจ้าง (ระบุ : บริษัท, หจก., นาย, นาง, น.ส.)	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	การดำเนินการ (✓)	
			พื้นที่เดียว	หลายพื้นที่

2.2.2 กรณีอนุญาตเอกชนให้ดำเนินการเก็บ ขน กำจัดมูลฝอยติดเชื้อในเขตรับผิดชอบ

การบังคับใช้กฎหมาย	มี	ไม่มี
ก. การพิจารณาอนุญาต/การตรวจตราก่อนออกใบอนุญาต		
ข. ออกคำแนะนำ		
ค. ออกคำสั่ง		
ง. ดำเนินคดี/เปรียบเทียบปรับ		

2.2.3 กรณีมีสถานบริการการสาธารณสุข ห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายที่ดำเนินการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อในเขตพื้นที่ ไม่มี มี

ประเภทสถานบริการ ตามกฎกระทรวง ว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ	ทั้งหมด (แห่ง)	มีระบบกำจัด มูลฝอยติดเชื้อเอง (แห่ง)	ดำเนินการถูกต้องตามกฎหมาย			
			การเก็บขน		การกำจัด	
			จำนวน	%	จำนวน	%
โรงพยาบาลคนและสัตว์						
สถานีอนามัย/สถานบริการสาธารณสุข						
คลินิกคน และคลินิกสัตว์						
ห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย						

2.3 การให้บริการเก็บ ขนหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.3.1 การขน ไม่มี มี

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก. มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ		
ข. ผู้ปฏิบัติงานทุกคน ผ่านการฝึกอบรมการป้องกันและระงับการแพร่เชื้อ หรืออันตรายที่อาจเกิดจากมูลฝอยติดเชื้อ ตามหลักสูตรและระยะเวลาที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด		
ค. จัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานทุกคน		
ง. จัดให้มีพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อโดยเฉพาะ		
จ. จัดให้มีที่เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ		

2.3.2 การกำจัด ไม่มี มี

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก. มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ		
ข. ผู้ปฏิบัติงานทุกคน ผ่านการฝึกอบรมการป้องกัน และระงับการแพร่เชื้อหรืออันตรายที่อาจเกิดจากมูลฝอยติดเชื้อ ตามหลักสูตรและระยะเวลาที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด		
ค. จัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานทุกคน		
ง. เป็นเตาเผาชนิดสองห้องเผาไหม้ที่สามารถควบคุมอุณหภูมิห้องเผาไหม้และห้องเผาควันให้อยู่ไม่ต่ำกว่า 760 และ 1,000 องศาเซลเซียส ตามลำดับได้		
จ. เตาเผาและระบบควบคุมการเผาอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี		
ฉ. อากาศเสียที่ปล่อยทิ้งจากปล่องเตาเผา มีค่าไม่เกินมาตรฐานตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		
ช. ลานล้างทำความสะอาดยานพาหนะเก็บขนที่มีระบบระบายน้ำเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย		
ซ. ที่พักมูลฝอยติดเชื้อระหว่างรอการกำจัดที่มีการควบคุมอุณหภูมิ		

2.4 มีการดำเนินการร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มี มี

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก. มีข้อตกลงร่วมกัน		
ข. ได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง		
ค. ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย		

2.5 มีการส่งเสริมการใช้กฎหมาย

ลักษณะ	มี	ไม่มี
ก. การประชาสัมพันธ์ข้อบัญญัติท้องถิ่น และกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ		
ข. อบรม/ประชุมชี้แจงข้อบัญญัติท้องถิ่น และกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ		
ค. การทำทะเบียนใบอนุญาตเอกชน		
ง. การทำทะเบียนสถานบริการการสาธารณสุข ห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายที่อยู่ภายใต้บังคับของกฎกระทรวง ว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ		
จ. อื่นๆ ระบุ.....		

3.4 ลักษณะของรถขนมูลฝอยติดเชื้อที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

ลักษณะ	ใช่	ไม่ใช่
1. ยานพาหนะเก็บ ขนมีลักษณะตัวถังปิดทึบ ภายในบุด้วยวัสดุที่ทนทาน ทำความสะอาด ได้ง่าย ไม่รั่วซึม		
2. มีข้อความสีแดงขนาดมองเห็นได้ชัดเจน”ใช้เฉพาะขนมูลฝอยติดเชื้อ” ปิดไว้ที่ภายนอกตัวถังด้านข้างทั้ง 2 ด้าน		
3. ยานพาหนะเก็บ ขนสามารถควบคุมอุณหภูมิภายในตัวถังรถให้อยู่ที่ 10 องศาเซลเซียสหรือ ต่ำกว่านั้นได้		

3.5 การดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน

- มี ไม่มี

4. ข้อมูลการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบการแยกเก็บมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนจากมูลฝอยทั่วไปหรือไม่

- มี
 ไม่มี

ท้องถิ่น มีแผนงาน/โครงการ ในการดำเนินการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษและอันตรายจากชุมชนในอนาคตไว้หรือไม่

- มี พ.ศ.....
 ไม่มี

มูลฝอยที่เป็นพิษและอันตรายจากชุมชนที่เก็บรวบรวมได้ท้องถิ่นกำจัดโดย

- ส่งบริษัทเอกชนนำไปกำจัด
 อื่น ๆ ระบุ

*****

แบบสรจขอมูล “มุลผอมยติคเชื้อและของเสียอันตรายจกรพยบถล”

ส่วนที่ 1 ขอมูลท่วไป

1. ขอมูลท่วไป

- 1.1 ชื่อรพยบถล .....
- 1.2 ที่ตั้ง เลขที่ ..... หมู่ที่ ..... ตำบล/แขวง .....
- อำเภอ..... จังหวัด ..... รหัสไปรษณีย์ .....
- โทรศัพท์ ..... โทรสร .....
- 1.3 ชื่อผู้ให้ขอมูล (นาย/นาง/นางสรว/ อื่นๆ) .....
- ตำแหน่ง ..... หน่วยงานระดับฝ่ย/สำนัก .....
- วัน/เดือน/ปี ที่ให้ขอมูล.....
- 1.4 ประเภทของรพยบถล
- รพยบถลศูนย์
- รพยบถลท่วไป
- รพยบถลชุมชน
- รพยบถลอื่นสังกัด สธ.
- รพยบถลสังกัดกระทรวงอื่น ๆ (โปรดระบุ) .....
- รพยบถลเอกรชน
- 1.5 จนวนเตียงภยในรพยบถล..... เตียง
- 1.6 การจัดบริการอหกรให้กับผู้ป่วย/เจ้าหน้าที่ โดยรพยบถลเอง และ/หรือโดยบุคคลภยนอก
- ได้เกณฑ์มตรฐนการสุขภยบถลอหกร ไม่ได้เกณฑ์มตรฐนการสุขภยบถลอหกร
- 1.7 การจัดการน้สูบภค-บริภค
- (1) ระบบน้ประป
- ได้เกณฑ์มตรฐนคุณภาพน้ประป
- ไม่ได้เกณฑ์มตรฐนคุณภาพน้ประป
- (2) ระบบน้สรอง
- มีการล้งทำควมสะอาด/ตรวรสอบคุณภาพตมเกณฑ์มตรฐน/เกณฑ์ที่กำหนด
- ไม่ได้ใช้น้จกรระบบน้สรองและไม่มีกรล้งทำควมสะอาด/ตรวรสอบคุณภาพตมเกณฑ์มตรฐน/เกณฑ์ที่กำหนด
- ไม่มีระบบน้สรอง
- 1.8 หน่วยงานที่รับผิตชอบด้นกรจัดการมุลผอมยติคเชื้อและของเสียในรพยบถล
- (1) มุลผอมยติคเชื้อ ระบุ .....
- (2) มุลผอมยติคเชื้อ ระบุ .....
- ผู้ปฏิบัติงนผ่านหลักสูตรการฝีกอบรมกรป้องกันและระงับการแพร่เชื้อหรืออันตรายที่อจเกิดจกรมุลผอมยติคเชื้อ จนวน.....คน
- (3) ของเสียอันตราย ระบุ .....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการมลพิษของโรงพยาบาล

1. ข้อมูลปริมาณมลพิษของโรงพยาบาล

- 1.1 ปริมาณโดยรวมของโรงพยาบาล.....กิโลกรัมต่อวันหรือ อัตราการเกิดเฉลี่ย.....(กิโลกรัม/เตียง/วัน)
- 1.2 ปริมาณโดยรวมของสถานพยาบาลอื่น.....กิโลกรัมต่อวัน (เฉพาะกรณีที่สถานพยาบาลอื่นฝากนำไปกำจัด)

2. การบริหารจัดการมลพิษของโรงพยาบาล

2.1 การคัดแยกและการเก็บรวบรวมมลพิษภายในโรงพยาบาล

- มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมลพิษ พ.ศ. 2545
- ปฏิบัติตามระบบการประเมินและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล (Hospital Accreditation: HA)
- ระบบอื่นๆ (โปรดระบุ).....

2.3 การกำจัดมลพิษของโรงพยาบาล

- เผากำจัดโดยเตาเผาในโรงพยาบาล (กรุณารายละเอียดข้อ 2.4)
- ทำลายเชื้อด้วยไอน้ำในโรงพยาบาล (กรุณารายละเอียดข้อ 2.5)
- ใช้บริการหน่วยงานอื่นในการขนส่งไปกำจัดนอกโรงพยาบาล (กรุณารายละเอียดข้อ 2.6)
- กำจัดโดยวิธีการอื่น (กรุณารายละเอียดข้อ 2.7)

2.4 เผากำจัดโดยเตาเผาของโรงพยาบาล

- (1) ขนาดเตาเผา.....กิโลกรัม/วัน หรือ .....ตัน/วัน
สร้างเมื่อปี พ.ศ. (ถ้ามี)..... งบประมาณก่อสร้าง (ถ้ามี).....
- (2) สภาพเตาเผา ชำรุด ใช้งานได้ตามปกติ ปกติแต่ไม่ได้ใช้งาน ชำรุดแต่ยังใช้งาน
- (3) เผากำจัด.....ชั่วโมง/วัน ความถี่ในการเผากำจัด.....วัน/สัปดาห์
- (4) ระบบควบคุมมลพิษ
  - ไม่มี
  - มี
    - ควบคุมคุณภาพอากาศแบบ wet scrubber
    - wet scrubber + cyclone
    - wet scrubber + bag filter
    - wet scrubber + active carbon filter
    - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

น้ำเสีย บำบัดโดย

- ส่งไปบำบัดยังสถานที่บำบัดของ.....โดยวิธี.....
- วิธีการอื่นๆ (โปรดระบุ).....
- เถ้าที่เกิดจากการเผา กำจัดโดย
  - ส่งไปฝังกลบรวมกับขยะมูลทั่วไป ยังสถานที่กำจัดของ.....
  - วิธีการอื่นๆ (โปรดระบุ).....

2.5 ทำลายเชื้อด้วยไอน้ำในโรงพยาบาล

- (1) ขนาดความจุของห้องนี้.....กิโลกรัม/รอบ(การทำงาน) ความดันสูงสุด.....ปอนด์ต่อตารางนิ้วหรือ.....บาร์ หรืออื่น ๆ(ระบุ).....
ติดตั้งระบบเมื่อปี พ.ศ..... งบประมาณก่อสร้าง/ติดตั้งระบบ.....บาท
- (2) สภาพการใช้งาน ชำรุด ใช้งานได้ตามปกติ ปกติแต่ไม่ได้ใช้งาน ชำรุดแต่ยังใช้งาน
- (3) ปริมาณการทำลายเชื้อ.....รอบ/วัน รวมปริมาณการทำลายเชื้อ.....กิโลกรัม/วัน

(4) การตรวจสอบทางชีวภาพ(Spore-test)

- ไม่มี
- มี
  - ความถี่ในการตรวจสอบ .....ครั้งต่อวัน ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน.....ครั้ง
  - .....ครั้งต่อสัปดาห์ ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน.....ครั้ง
  - .....ครั้งต่อเดือน ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน.....ครั้ง
  - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

(5) การรายงานผลการตรวจสอบทางชีวภาพแก่ท้องถิ่น(ระบุชื่อ).....ที่เป็นที่ตั้งโรงพยาบาล

- ไม่มี
- มีรายงานทุกเดือน

(6) มูลฝอยติดเชื้อที่ผ่านการทำลายเชื้อด้วยไอน้ำ

- ทั้งเป็นมูลฝอยทั่วไป
- บดย่อยก่อนทั้งเป็นมูลฝอยทั่วไป
- อื่น ๆ (ระบุ).....

(7) น้ำเสีย บำบัดโดย

- ส่งไปบำบัดยังสถานที่บำบัดของ.....โดยวิธี.....
- วิธีการอื่นๆ (โปรดระบุ).....

2.6 ใช้บริการหน่วยงานอื่นในการกำจัด

เทศบาล

- 1. ชื่อ.....
- 2. ที่อยู่.....
.....โทรศัพท์.....
- 3. อัตราค่าบริการ .....บาท/กิโลกรัม
- 4. กำจัดด้วยวิธี เผาในเตาเผา วิธีการอื่นๆ (โปรดระบุ).....
- 5. พาหนะในการเก็บขน รถยนต์ขนาด.....ล้อ มีระบบควบคุมอุณหภูมิตามกฎหมายกระทรวงฯ
 ไม่มีระบบควบคุมอุณหภูมิตามกฎหมายกระทรวงฯ
- 6. ความถี่ในการให้บริการเก็บขน.....วัน.....ครั้ง

เอกชน

- 1. ชื่อ.....
- 2. ที่อยู่.....
.....โทรศัพท์.....
- 3. อัตราค่าบริการ .....บาท/กิโลกรัม
- 4. กำจัดด้วยวิธี.....
- 5. พาหนะในการเก็บขน รถยนต์ขนาด.....ล้อ มีระบบควบคุมอุณหภูมิอากาศตามกฎหมายกระทรวงฯ
 ไม่มีระบบควบคุมอุณหภูมิอากาศ
- 6. ความถี่ในการให้บริการเก็บขน.....วัน.....ครั้ง

7.การใช้งานเอกสารกำกับ การขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ (คำสั่งกระทรวงสาธารณสุขที่ 1852/2556)

ไม่ใช่

ใช่

2.7 กำจัดโดยวิธีการอื่น

กำจัดโดยวิธี.....ความสามารถในการกำจัด.....กิโลกรัมต่อวัน

ขั้นตอนดำเนินการ (โดยย่อ).....

.....

.....

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการของเสียอันตรายของโรงพยาบาล

1. ข้อมูลปริมาณและวิธีการจัดการของเสียอันตรายที่เกิดขึ้นในโรงพยาบาล

ประเภท	ภาชนะบรรจุ/ ภาชนะที่ใช้ รองรับ	ปริมาณ (กิโลกรัม ต่อเดือน)	วิธีการขนส่ง/ สถานที่/ ชื่อหน่วยงาน หรือบริษัท ขนส่ง	วิธีการกำจัด/ สถานที่/ ชื่อหน่วยงานหรือ บริษัทรับกำจัด	ค่ากำจัด (บาท/ กิโลกรัม)
ของเสียทางการแพทย์ที่เป็นสารเคมี					
ยาหมดอายุ ยาเหลือใช้และยา เสื่อมสภาพ					
ของเสียเคมีบำบัด (ขวดยาเคมี บำบัด กระบอกฉีดยาและ อุปกรณ์ผสมยาเคมีบำบัด ขวด น้ำเกลือผสมยาเคมีบำบัด และ ของเสียอื่น ๆ ที่ปนเปื้อนน้ำยา เคมีบำบัด)					
ของเสียสารเคมีจาก ห้องปฏิบัติการ(LAB) ระบุแยก ประเภท 1)..... 2)..... 3)..... 4)..... 5).....					
ของเสียทางการแพทย์ที่มี ปรอทระบุแยกประเภท 1)เทอร์โมมิเตอร์ชนิดปรอท เครื่องวัดความดันโลหิตชนิด ปรอท					

ประเภท	ภาชนะบรรจุ/ ภาชนะที่ใช้ รองรับ	ปริมาณ (กิโลกรัม ต่อเดือน)	วิธีการขนส่ง/ สถานที่/ ชื่อหน่วยงาน หรือบริษัท ขนส่ง	วิธีการกำจัด/ สถานที่/ ชื่อหน่วยงานหรือ บริษัทรับกำจัด	ค่ากำจัด (บาท/ กิโลกรัม)
2) วัสดุอะมัลกัม ในงานทันตกรรม 3) เสื้อผ้า วัสดุอุปกรณ์อื่นที่ปนเปื้อนปรอท 4) อื่น ๆ ระบุ.....					
ของเสียฟิล์มเอ็กซเรย์					
ของเสียน้ำยาล้างฟิล์ม					
ของเสียประเภทสารกัมมันตรังสี					
1. กากของเหลวกัมมันตรังสี 1) สารละลายน้ำ เช่น น้ำทิ้งในห้องปฏิบัติการรังสี 2) สารละลายอินทรีย์ เช่น สารละลายซิลทิลแลนที่ น้ำมันก๊าด น้ำมันหล่อลื่น 3) ของเสียทางการแพทย์ เช่น ปัสสาวะ เลือด ซีรัม 4) อื่น ๆ ระบุ.....					
2. กากกัมมันตรังสีที่เป็นของแข็ง 1) ประเภทเผาไหม้ได้ เช่น กระดาษ ผ้า ไม้ พลาสติก ชนิด โพลีเอทธีลีน ซากสัตว์ทดลอง 2) ประเภทเผาไหม้ไม่ได้/บดอัดได้ เช่น แก้ว โลหะ ยาง ถุงมือยาง พลาสติกมีสี 3) ประเภทเผาไหม้ไม่ได้/บดอัดไม่ได้ เช่น ชิ้นโลหะขนาดใหญ่ เข็มฉีดยา วัสดุกำบังรังสี ดิน ตะกอนดิน 4) กากของแข็งชนิดพิเศษ (1) เรซิน (2) ชุดกรองอากาศ 4) อื่น ๆ ระบุ.....					
3. กากต้นกำเนิดรังสีปิดผนึก					
ของเสียทางการแพทย์อื่น ๆ					

ประเภท	ภาชนะบรรจุ/ ภาชนะที่ใช้ รองรับ	ปริมาณ (กิโลกรัม ต่อเดือน)	วิธีการขนส่ง/ สถานที่/ ชื่อหน่วยงาน หรือบริษัท ขนส่ง	วิธีการกำจัด/ สถานที่/ ชื่อหน่วยงานหรือ บริษัทรับกำจัด	ค่ากำจัด (บาท/ กิโลกรัม)
อุปกรณ์เครื่องมือขนาดใหญ่ เช่น แก้อั้วทำฟัน จอMonitor ซากเครื่องมืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อื่นๆ ระบุ).....					
ของเสียอันตรายทั่วไป(เครื่องมือ/อุปกรณ์บริหารจัดการ อำนวยความสะดวก และสาธารณูปโภค)					
หลอดไฟ					
แบตเตอรี่แห้ง					
กระป๋องสเปรย์					
อื่น ๆ ระบุ					

2. ข้อมูลสถานที่เก็บรวบรวมของเสียอันตรายก่อนส่งไปกำจัด

- มีสถานที่เก็บรวบรวมของเสียอันตรายโดยเฉพาะ
- แบ่งพื้นที่ในห้องพักมูลฝอยติดเชื่อเป็นพื้นที่เก็บรวบรวมของเสียอันตราย
- แบ่งพื้นที่ในห้องพักขยะมูลฝอยทั่วไปเป็นพื้นที่เก็บรวบรวมของเสียอันตราย
- อื่น ๆ ระบุ.....

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูล

1. ส้วมในโรงพยาบาลผ่านมาตรฐาน HAS หรือไม่

- ผ่าน ไม่ผ่าน

2. ชนิดของระบบบำบัดสิ่งปฏิกูล

- ระบบบ่อเกรอะ-บ่อซึม ระบบถังบำบัดสำเร็จรูป บำบัดร่วมกับระบบบำบัดน้ำเสียของโรงพยาบาล

3. ชนิดของระบบบำบัดน้ำเสีย

- AS คลองวนเวียน SBR แบบติดกับที่
- บ่อฝัง สระเติมอากาศ บึงประดิษฐ์ อื่นๆ เช่น แบบติดกับที่ร่วมกับบึงประดิษฐ์

4. การระบายน้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสียออกนอกโรงพยาบาล

มี ไม่มี

ส่วนที่ 5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

1. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการจัดการของเสียอันตรายของโรงพยาบาล

- 1.1 ไม่มีองค์ความรู้และแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการของเสียอันตราย
- 1.2 ไม่ได้คัดแยกหรือแยกประเภทเป็นของเสียอันตราย ทิ้งปนกับขยะมูลฝอยอื่น
- 1.3 ไม่มีสถานที่เก็บรวบรวม/สะสมของเสียอันตราย
- 1.4 ไม่มีหน่วยงานรับกำจัดของเสียอันตรายที่ได้มาตรฐาน
- 1.5 ไม่มีงบประมาณเพียงพอในการจัดการของเสียอันตราย
- 1.6 อื่น ๆ (ระบุ)

.....

.....

.....

2. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ

- 2.1 สถานที่เก็บรวบรวม/เก็บสะสมมูลฝอยติดเชื้อไม่ได้มาตรฐาน
- 2.2 ค่าใช้จ่ายในการเผากำจัดสูง
- 2.2 ขาดหน่วยงานรับกำจัดที่ได้มาตรฐาน
- 2.3 เอกชนที่รับจ้างเก็บขน/ กำจัดไม่ใช้งานระบบเอกสารกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ
- 2.4 ไม่มีงบประมาณเพียงพอในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ
- 2.5 อื่น ๆ (ระบุ)

.....

.....

.....

3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการจัดการสิ่งปฏิกูล

- 3.1 สถานที่/พื้นที่โรงพยาบาลจำกัด ทำให้ไม่สามารถปรับปรุงโครงสร้างห้องน้ำองส้วมและระบบบำบัดสิ่งปฏิกูล
- 3.2 ขาดงบประมาณค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงระบบกำจัดสิ่งปฏิกูล
- 3.3 เอกชนที่รับจ้างเก็บขน/ กำจัดไม่ได้มาตรฐาน
- 3.4 อื่น ๆ (ระบุ)

.....

.....

.....

แบบประเมินคุณภาพการจัดการมูลฝอยติดเชื้อสำหรับสถานบริการสาธารณสุข

ชื่อ.....

ประเภท

1. รพศ. 2. รพท. 3. รพช. 4. รพ.ส่งเสริมสุขภาพของกรมอนามัย 5. รพ.สต. หรือคลินิก
ตั้งอยู่เลข ..... ที่ ..... ถนน ..... ตำบล ..... อำเภอ .....
จังหวัด ..... โทรศัพท์ ..... โทรสาร .....

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้ใช้สำหรับประเมินคุณภาพการจัดการมูลฝอยติดเชื้อสำหรับโรงพยาบาลตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545

2. แบบประเมินนี้มีทั้งหมด 2 หน้า แบ่งการประเมินเป็น 7 หัวข้อ คือ บุคลากร การคัดแยก การเก็บรวบรวม การเคลื่อนย้าย ลักษณะของรถเข็น ลักษณะของที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อ และการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

3. ประเภทที่ 5 รพ.สต.หรือคลินิกให้ประเมินเฉพาะข้อที่ 2,3,7

ข้อที่	รายละเอียดที่ต้องประเมิน	ผลการประเมิน		หมายเหตุ
		ใช่	ไม่ใช่	
1	บุคลากร			
1.1	มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ซึ่งมีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี สาขาวิทยาศาสตร์หรือวิศวกรรมศาสตร์ เพื่อเป็นผู้รับผิดชอบดูแลระบบการเก็บ ขนและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ			
1.2	ผู้ปฏิบัติงานเคลื่อนย้ายและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อได้รับการอบรมหลักสูตรการป้องกัน และระงับการแพร่เชื้อหรืออันตรายที่อาจเกิดจากมูลฝอยติดเชื้อตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข			
2	การคัดแยกมูลฝอย			
2.1	มีการแยกมูลฝอยติดเชื้อออกจากมูลฝอยอื่นๆ ณ แหล่งกำเนิด			
2.2	มีการแยกมูลฝอยติดเชื้อ ระหว่างวัสดุมีคม และวัสดุไม่มีคม			
3	การเก็บรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อ			
3.1	ภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อประเภทวัสดุมีคม มีลักษณะเป็นกล่องหรือถังที่ทำด้วยวัสดุแข็งแรงทนทานต่อการแทงทะลุและการกัดกร่อนของสารเคมี มีฝาปิดมิดชิด และป้องกันการรั่วไหลของเหลวภายในได้			
3.2	ภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อประเภทวัสดุไม่มีคม มีลักษณะเป็นถุงสีแดงทึบแสงทำจากพลาสติกหรือวัสดุอื่นที่มีความเหนียวไม่ฉีกขาดง่าย ทนทานต่อสารเคมี การรับน้ำหนัก ถักน้ำได้ ไม่รั่วซึม และไม่ดูดซึม			

ข้อที่	รายละเอียดที่ต้องประเมิน	ผลการประเมิน		หมายเหตุ
		ใช่	ไม่ใช่	
3.3	มีเครื่องหมายและคำเตือนที่บ่งบอกให้บุคคลทั่วไปทราบว่าเป็นภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ			
3.4	มูลฝอยติดเชื้อประเภทวัสดุไม่มีคม บรรจุไม่เกิน 2 ใน 3 ส่วนของถุงและมัดปากถุงด้วยเชือกหรือวัสดุอื่นให้แน่น			
3.5	มูลฝอยติดเชื้อ ประเภทวัสดุมีคม บรรจุไม่เกิน 3 ใน 4 ส่วนของกล่อง			
3.6	ภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ (ถุงแดงและกล่องใส่มูลฝอยติดเชื้อ) มีการใช้งานเพียงครั้งเดียวและทำลายพร้อมกับการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ			
4	การเคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อ			
4.1	ผู้ปฏิบัติงานเคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อสวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลประกอบด้วยถุงมือยางหนา ผ้ากันเปื้อน ผ้าปิดปากปิดจมูก และรองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง ในขณะที่ปฏิบัติงาน			
4.2	ใช้รถเข็นเคลื่อนย้าย ภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อยกเว้นกรณีที่มีมูลฝอยติดเชื้อเกิดขึ้นน้อย			
4.3	มีการกำหนดเวลาและเส้นทางการเคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อที่แน่นอน			
4.4	มีการทำความสะอาดรถเข็นและอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานทุกวัน ในบริเวณที่จัดไว้เฉพาะและน้ำเสียที่เกิดจากการล้างทำความสะอาดมีการระบายลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย			
5	ลักษณะของรถเข็นที่ใช้เคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อ			
5.1	มีพื้นและผนัง ทึบ ทำด้วยวัสดุที่ทำความสะอาดได้ง่ายด้วยน้ำ และมีฝาปิดมิดชิดป้องกันสัตว์และแมลงนำโรคได้			
5.2	มีข้อความสีแดงที่ระบุว่า “รถเข็นมูลฝอยติดเชื้อ ห้ามนำไปใช้ในกิจการอื่น”			
5.3	มีอุปกรณ์/เครื่องมือสำหรับเก็บมูลฝอยติดเชื้อ ในกรณีที่ตกลงประจํารถเข็น			
6	สถานที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อ			
6.1	เป็นห้องหรืออาคารเฉพาะ แยกจากอาคารอื่นและอยู่ในที่ที่สะดวกต่อการขนมูลฝอยไปกำจัด			
6.2	พื้นและผนังเรียบ ทำความสะอาดได้ง่ายและมีการป้องกันสัตว์และแมลงพาหะนำโรค			
6.3	มีขนาดเพียงพอสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อได้อย่างน้อย 2 วัน			
6.4	มีระบบป้องกันบุคคลทั่วไปไม่ให้อาจเข้าไปในที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อได้			

ข้อที่	รายละเอียดที่ต้องประเมิน	ผลการประเมิน		หมายเหตุ
		ใช่	ไม่ใช่	
6.5	มีรางหรือท่อระบายน้ำเสียเชื่อมต่อกับระบบบำบัดน้ำเสีย			
6.6	มีข้อความเป็นคำเตือนขนาดสามารถเห็นได้ชัดเจนว่า “ที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อ” ไว้ที่หน้าห้องหรือหน้าอาคาร			
7	การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ			
7.1	กรณีดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อเอง			
	<p>7.1.1 ได้รับความเห็นชอบจากราชการส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อได้</p> <p>7.1.2 ผู้ปฏิบัติงานในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ มีการสวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลขณะปฏิบัติงาน</p> <p>7.1.3 กำจัดมูลฝอยติดเชื้อโดยเผาในเตาเผาชนิด 2 ห้องเผาที่สามารถควบคุมอุณหภูมิในห้องเผามูลฝอย และห้องเผาควันให้อยู่ไม่ต่ำกว่า 760 และ 1,000 องศาเซลเซียส ได้ตามลำดับหรือวิธีการทำลายเชื้อด้วยไอน้ำซึ่งต้องตรวจสอบมาตรฐานทางชีวภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบมาตรฐานทางชีวภาพในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ.2556</p>			
7.2	กรณีให้ผู้อื่นกำจัดให้			
	<p>7.2.1 มีหนังสือ/เอกสารแสดงชื่อหน่วยงานที่รับมูลฝอยติดเชื้อไปกำจัด ที่ได้รับอนุญาตและเชื่อได้ว่าจะมีการนำมูลฝอยติดเชื้อไปกำจัดด้วยวิธีที่อย่างถูกต้อง และต้องมีการใช้งานเอกสารกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ (คำสั่งกระทรวงสาธารณสุขที่ 1852/2556)</p>			

ผลการประเมิน

- ผ่าน
- ไม่ผ่าน

ลายมือชื่อผู้ประเมิน .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

หน่วยงาน .....

วัน/เดือน/ปี ที่ประเมิน ...../...../.....

คำชี้แจงการใช้เกณฑ์การประเมินคุณภาพการจัดการมูลฝอยติดเชื้อสำหรับสถานบริการสาธารณสุข

เกณฑ์การประเมิน ข้อ 1.ด้านบุคลากร

ข้อ 1.1 มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ซึ่งมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิทยาศาสตร์หรือวิศวกรรมศาสตร์ เพื่อเป็นผู้รับผิดชอบดูแลระบบการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

คำชี้แจงการใช้เกณฑ์

โรงพยาบาลมีการออกคำสั่งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างน้อย 1 คน ซึ่งมีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี สาขาวิทยาศาสตร์ ด้านการสาธารณสุข/สุขาภิบาล/ชีววิทยา/วิทยาศาสตร์การแพทย์หรือวิศวกรรมศาสตร์ ด้านสุขาภิบาล/สิ่งแวดล้อม หรือเครื่องกลเพื่อเป็นผู้รับผิดชอบดูแลระบบเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

ข้อ 1.2 ผู้ปฏิบัติงานที่ทำหน้าที่เคลื่อนย้าย และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรการป้องกันระงับการแพร่เชื้อหรืออันตรายที่อาจเกิดมูลฝอยติดเชื้อตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข

คำชี้แจงการใช้เกณฑ์

ผู้ปฏิบัติงานในขั้นตอนการเคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อจากแหล่งกำเนิดไปที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อและผู้ปฏิบัติงานในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อของโรงพยาบาลได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรการป้องกันและระงับการแพร่เชื้อหรืออันตรายที่อาจเกิดจากมูลฝอยติดเชื้อตามหลักสูตรและระยะเวลาตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข

เกณฑ์การประเมิน ข้อ 2.การคัดแยกมูลฝอย

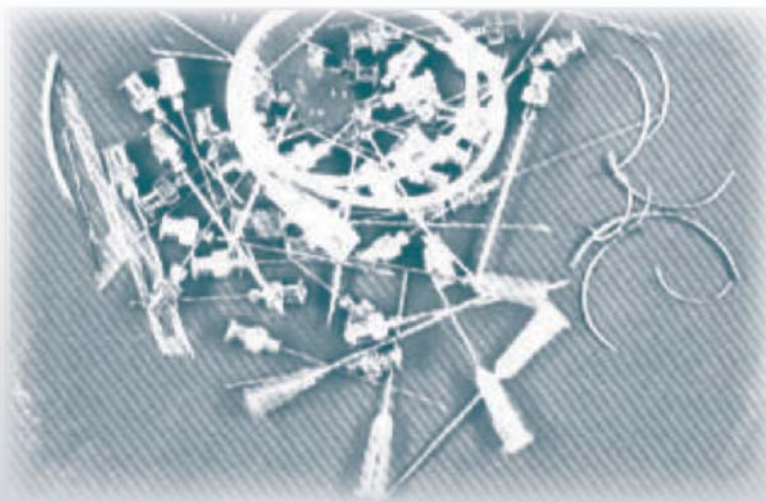
ข้อ 2.1 มีการคัดแยกมูลฝอยติดเชื้อออกจากมูลฝอยอื่น ณ แหล่งกำเนิด

คำชี้แจงการใช้เกณฑ์

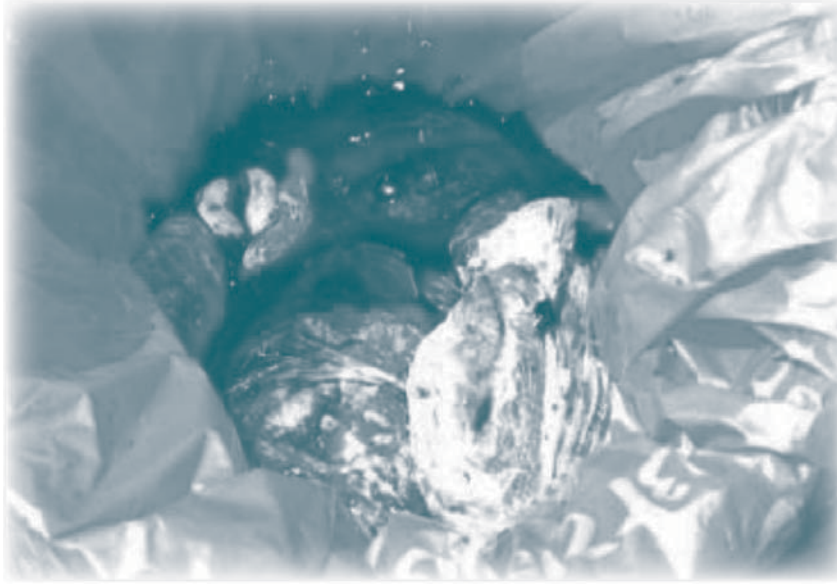
มีการคัดแยกมูลฝอยติดเชื้อออกจากมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยอันตราย ณ แหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้อตามชนิด และประเภทของมูลฝอยติดเชื้อ โดยไม่ปะปนกับมูลฝอยอื่น

ข้อ 2.2 มีการคัดแยกมูลฝอยติดเชื้อ ระหว่างวัสดุมีคม และวัสดุไม่มีคม

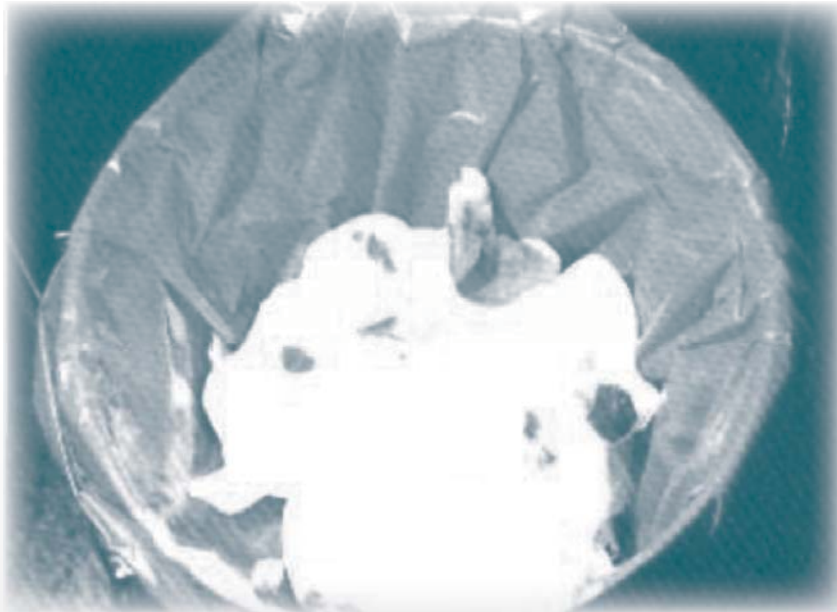
2.2.1 วัสดุมีคม

2.2.2 วัสดุไม่มีคม ประเภทซากหรือชิ้นส่วนของมนุษย์

2.2.3 วัสดุไม่มีคม ประเภทวัสดุสัมผัสเลือดหรือสารคัดหลั่ง

คำชี้แจงการใช้เกณฑ์

มีการแยกเก็บมูลฝอยติดเชื้อประเภทวัสดุมีคมและวัสดุไม่มีคมในภาชนะบรรจุต่างหากจากกันอย่างถูกต้อง และไม่ปะปนกัน

เกณฑ์การประเมิน ข้อ 3.การเก็บรวบรวมผลยดัดเชื้อ

ข้อ 3.1 ภาพขณะบรรจุผลยดัดเชื้อประเภทวัสดุมิคม มีลักษณะเป็นกล่องหรือถังที่ทำด้วยวัสดุแข็งแรง ทนทานต่อการแทงทะลุและการกักกร่อนของสารเคมี มีฝาปิดมิดชิด และป้องกันการรั่วไหลของของเหลวภายในได้

3.1.1 ภาพขณะบรรจุผลยดัดเชื้อประเภทวัสดุมิคม แบบที่ 1

3.1.2 ภาพขณะบรรจุผลยดัดเชื้อประเภทวัสดุมิคม แบบที่ 2

คำชี้แจงการใช้เกณฑ์

มูลฝอยติดเชื้อประเภทวัสดุมีคม เช่น เข็มฉีดยา ใบมีดโกน ใบมีดผ่าตัด เก็บบรรจุในภาชนะประเภทกล่องหรือถังที่ทำด้วยวัสดุ แข็งแรงทนทานต่อการแทงทะลุ และสามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวก โดยผู้ขนย้ายไม่มีการสัมผัสมูลฝอยติดเชื้อ

ข้อ 3.2 ภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อประเภทวัสดุไม่มีคม มีลักษณะเป็นถุงสีแดงทึบแสงทำจากพลาสติกหรือวัสดุอื่นที่มีความเหนียวไม่ฉีกขาดง่าย ทนทานต่อสารเคมี การรับน้ำหนัก กั้นน้ำได้ ไม่รั่วซึมและไม่ดูดซึม

ลักษณะของถุงบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ

คำชี้แจงการใช้เกณฑ์

ภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อประเภทไม่มีคม เช่น สาลี ผ้าก๊อซ ผ้าต่างๆ และท่อยาง เป็นต้น เก็บบรรจุในภาชนะมีลักษณะเป็นถุงสีแดงทึบแสงทำจากพลาสติก หรือวัสดุอื่นที่มีความเหนียวไม่ฉีกขาดง่ายทนทานต่อสารเคมี การรับน้ำหนัก กั้นน้ำได้ ไม่รั่วซึมและไม่ดูดซึม

ข้อ 3.3 มีเครื่องหมายและคำเตือนที่บ่งบอกให้บุคคลทั่วไปทราบว่าเป็นภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ

คำชี้แจงการใช้เกณฑ์

ภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ มีข้อความสีดำขนาดที่สามารถอ่านได้ชัดเจน “มูลฝอยติดเชื้อ” “ห้ามเปิด” “ห้ามนำกลับมาใช้อีก” และรูปหัวกะโหลกไขว้ คู่กับตราสัญลักษณ์ที่ใช้ระหว่างประเทศ

ข้อ 3.4 มูลฝอยติดเชื้อประเภทวัสดุไม่มีคมบรรจุไม่เกิน 2 ใน 3 ส่วนของถุงและมัดปากถุงด้วยเชือกหรือวัสดุอื่นให้แน่น

คำชี้แจงการใช้เกณฑ์

การบรรจุมูลฝอยติดเชื้อประเภทวัสดุไม่มีคมในถุงแดงมีการบรรจุไม่เต็มถุง โดยบรรจุประมาณ 2 ใน 3 ส่วนของถุง เพื่อเหลือเนื้อที่ไว้จับยก และมัดปากถุงให้แน่นด้วยเชือกหรือวัสดุอื่นให้แน่น

ข้อ 3.5 มูลฝอยติดเชื้อประเภทวัสดุมีคมบรรจุไม่เกิน 3 ใน 4 ส่วนของกล่อง

คำชี้แจงการใช้เกณฑ์

การบรรจุมูลฝอยติดเชื้อประเภทวัสดุมีคมในกล่องมีการบรรจุไม่เต็ม โดยบรรจุประมาณ 3 ใน 4 ส่วนของกล่อง เพื่อเหลือที่ไว้ปิดฝาภาชนะและป้องกันการหกหล่น หรือแทงทะลุขณะปิดฝาภาชนะ

ข้อ 3.6 ภาชนะสำหรับการบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ (ถุงแดงและกล่องใส่มูลฝอยติดเชื้อ) มีการใช้งานเพียงครั้งเดียวและทำลายพร้อมกับการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

คำชี้แจงการใช้เกณฑ์

ภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อประเภทถุงแดงและกล่องใส่มูลฝอยติดเชื้อเมื่อใช้งานแล้วจะต้องทำลายพร้อมกับการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ โดยไม่มีการนำกลับมาใช้งานอีก

เกณฑ์การประเมิน ข้อ 4. การเคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อ

ข้อ 4.1 ผู้ปฏิบัติงานเคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อสวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลประกอบด้วยถุงมือยางหนา ผ้าอย่างกันเปื้อน ผ้าปิดปาก-จมูก และรองเท้าพื้นยางหุ้มแข้งในขณะที่ปฏิบัติงาน

คำชี้แจงการใช้เกณฑ์

เพื่อเป็นการป้องกันอันตรายต่อผู้ปฏิบัติงานเคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อ ผู้ปฏิบัติงานต้องมีและใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสมและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน

ข้อ 4.2 ใช้รถเข็นเคลื่อนย้าย ภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อยกเว้นกรณีที่มีมูลฝอยติดเชื้อเกิดขึ้นน้อย

คำชี้แจงการใช้เกณฑ์

ในการเคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อต้องมีรถเข็นสำหรับเคลื่อนย้ายภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ ซึ่งต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ ทำด้วยวัสดุที่ทำความสะอาดได้ง่าย ไม่มีแฉกมุมอันจะเป็นแหล่ง สะสมเชื้อโรค และสามารถทำความสะอาดด้วยน้ำได้ มีพื้นและผนังทึบ เมื่อจัดวางภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อแล้ว ต้องปิดฝาให้แน่นเพื่อป้องกันสัตว์และแมลงเข้าไป

ข้อ 4.3 มีการกำหนดเวลาและเส้นทางการเคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อที่แน่นอน

คำชี้แจงการใช้เกณฑ์

ในการเคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อโดยรถเข็นสำหรับเคลื่อนย้าย ต้องมีการกำหนดเส้นทางการเคลื่อนย้าย และเวลาที่ทำการเคลื่อนย้ายที่แน่นอน และในระหว่างการเคลื่อนย้ายไปที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อห้ามแวะหรือหยุดพัก ณ ที่ใด ต้องกระทำโดยระมัดระวัง ห้ามโยน หรือลากภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ

ข้อ 4.4 มีการทำความสะอาดรถเข็นและอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานทุกวัน ในบริเวณที่จัดไว้เฉพาะและน้ำเสียที่เกิดจากการล้างทำความสะอาดมีการระบายลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย

คำชี้แจงการใช้เกณฑ์

ต้องทำความสะอาดรถเข็นและอุปกรณ์ ด้วยน้ำผสมผงซักฟอกและฆ่าเชื้อโรคโดยการฝั่งแดดให้แห้งหลังการใช้งานอย่างน้อยวันละครั้ง และห้ามนำรถเข็นมูลฝอยติดเชื้อไปใช้ในกิจการอย่างอื่น น้ำเสียที่เกิดจากการล้างรถเข็นระบายเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย

เกณฑ์การประเมิน ข้อ 5. ลักษณะของรถเข็นที่ใช้เคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อ

ข้อ 5.1 พื้นและผนัง ทึบ ทำด้วยวัสดุที่ทำความสะอาดได้ง่ายด้วยน้ำ และมีฝาปิดมิดชิดป้องกันสัตว์และแมลงนำโรคได้

คำชี้แจงการใช้เกณฑ์

ลักษณะของรถเข็นที่ใช้เคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อ ทำด้วยวัสดุที่ทำความสะอาดได้ง่ายไม่มีแ่งมุมอันจะเป็นแหล่งหมักหมมของเชื้อโรค และสามารถทำความสะอาดด้วยน้ำได้ มีพื้นและผนังทึบ เมื่อจัดวางภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อแล้วต้องปิดฝาให้แน่น เพื่อป้องกันสัตว์และแมลงเข้าไป

ข้อ 5.2 มีข้อความสีแดงที่ระบุว่า “รถเข็นมูลฝอยติดเชื้อ ห้ามนำไปใช้ในกิจการอื่น”

คำชี้แจงการใช้เกณฑ์

รถเข็นสำหรับเคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อต้องมีข้อความสีแดงที่มีขนาดสามารถมองเห็นชัดเจนอย่างน้อยสองด้านว่า “รถเข็นมูลฝอยติดเชื้อ ห้ามนำไปใช้ในกิจการอื่น”

ข้อ 5.3 มีอุปกรณ์/เครื่องมือสำหรับเก็บมูลฝอยติดเชื้อ ในกรณีที่เกิดหกหล่นประจำรถเข็น

คำชี้แจงการใช้เกณฑ์

ต้องมีอุปกรณ์หรือเครื่องมือสำหรับใช้เก็บมูลฝอยติดเชื้อที่ตกหล่นระหว่างการเคลื่อนย้ายและอุปกรณ์หรือเครื่องมือสำหรับใช้ทำความสะอาดและฆ่าเชื้อบริเวณที่มูลฝอยติดเชื้อตกหล่นตลอดเวลาที่ทำการเคลื่อนย้ายภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ

เกณฑ์การประเมิน ข้อ 6. สถานที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อ

ข้อ 6.1 เป็นห้องหรืออาคารเฉพาะ แยกจากอาคารอื่นและอยู่ในที่ที่สะดวกต่อการขนมูลฝอยไปกำจัด

คำชี้แจงการใช้เกณฑ์

ในการเก็บมูลฝอยติดเชื้อ จะต้องจัดให้มีที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อที่เป็นห้องหรือเป็นอาคารเฉพาะแยกจากอาคารอื่น สำหรับใช้เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อเพื่อรอการขนไปกำจัดโดยมีลักษณะดังต่อไปนี้

- (1) มีลักษณะไม่แพร่เชื้อ และอยู่ในที่ที่สะดวกต่อการขนมูลฝอยติดเชื้อ ไปกำจัด
- (2) มีขนาดกว้างเพียงพอที่จะเก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อได้อย่างน้อยสองวัน
- (3) พื้นและผนังต้องเรียบ ทำความสะอาดได้ง่าย
- (4) มีรางหรือท่อระบายน้ำทิ้งเชื่อมต่อกับระบบบำบัดน้ำเสีย
- (5) มีลักษณะโปร่ง ไม่อับชื้น

(6) มีการป้องกันสัตว์แมลงเข้าไป มีประตูกว้างพอสมควรตามขนาดของห้อง หรืออาคารเพื่อสะดวกต่อการปฏิบัติงาน และปิดด้วยกุญแจหรือปิดด้วยวิธีอื่นที่บุคคลทั่วไปไม่สามารถที่จะเข้าไปได้

(7) มีข้อความเป็นคำเตือนที่มีขนาดสามารถเห็นได้ชัดเจนว่า “ที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อ” ไว้ที่หน้าห้องหรือหน้าอาคาร

(8) มีลานสำหรับล้างรถเข็นอยู่ใกล้ที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อ และลานนั้นต้องมีรางหรือท่อรวบรวมน้ำเสียจากการล้างรถเข็นเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย

ข้อ 6.2 พื้นและผนังเรียบ ทำความสะอาดได้ง่ายและมีการป้องกันสัตว์และแมลงพาหะนาโรค

คำชี้แจงการใช้เกณฑ์

พื้นและผนังของที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อ ต้องทำด้วยวัสดุเรียบ ทำความสะอาดได้ง่ายมีรางหรือท่อระบายน้ำทิ้งเชื่อมต่อกับระบบบำบัดน้ำเสีย มีลักษณะโปร่ง ไม่อับชื้น มีการป้องกันสัตว์แมลงเข้าไป มีประตูกว้างพอสมควรตามขนาดของห้องหรืออาคารเพื่อสะดวกต่อการปฏิบัติงาน และปิดด้วยกุญแจหรือปิดด้วยวิธีอื่นที่บุคคลทั่วไปไม่สามารถที่จะเข้าไปได้

ข้อ 6.3 มีขนาดเพียงพอสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อได้อย่างน้อยสองวัน

คำชี้แจงการใช้เกณฑ์

ที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อต้องมีขนาดกว้างเพียงพอ ที่จะเก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อได้อย่างน้อยสองวัน

ข้อ 6.4 มีระบบป้องกันบุคคลทั่วไปไม่สามารถที่จะเข้าไปในที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อได้

คำชี้แจงการใช้เกณฑ์

ที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อ มีประตูกว้างพอสมควรตามขนาดของห้อง หรืออาคารเพื่อสะดวกต่อการปฏิบัติงาน และปิดด้วยกุญแจหรือปิดด้วยวิธีอื่นที่บุคคลทั่วไปไม่สามารถที่จะเข้าไปได้

ข้อ 6.5 มีรางหรือท่อระบายน้ำเสียเชื่อมต่อกับระบบบำบัดน้ำเสีย

คำชี้แจงการใช้เกณฑ์

ในการออกแบบก่อสร้างที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อ ต้องให้สามารถล้างทำความสะอาดบริเวณโดยรอบตลอดจนพื้น ผนังห้อง โดยน้ำเสียที่เกิดจากการล้างทำความสะอาด ให้มีท่อหรือรางระบายน้ำ หรือรองรับน้ำให้ไหลรวมเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย

ข้อ 6.6 มีข้อความเป็นคำเตือนขนาดสามารถเห็นได้ชัดเจนว่า “ที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อ” ไว้ที่หน้าห้องหรือหน้าอาคาร

คำชี้แจงการใช้เกณฑ์

มีข้อความเป็นคำเตือนที่มีขนาดสามารถเห็นได้ชัดเจนว่า “ที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อ” ไว้ที่หน้าห้องหรือหน้าอาคารที่เก็บมูลฝอยติดเชื้อ

เกณฑ์การประเมิน ข้อ 7. การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

ข้อ 7.1 การดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อเอง

ข้อ 7.1.1 ได้รับความเห็นชอบจากราชการส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อได้

คำชี้แจงการใช้เกณฑ์

ในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ในกรณีที่สถานบริการการสาธารณสุขดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อเอง ต้องได้รับความเห็นชอบจากราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

ข้อ 7.1.2 ผู้ปฏิบัติงานในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ มีการสวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลขณะปฏิบัติงาน

คำชี้แจงการใช้เกณฑ์

ผู้ปฏิบัติงานที่ทำหน้าที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ต้องสวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสมและอยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งาน เช่น ถุงมือทนความร้อน ผ้ากันเปื้อน ผ้าปิดปาก ปิดจมูก รองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง เป็นต้น ตลอดเวลาที่ปฏิบัติงานและถ้าในการปฏิบัติงานร่างกายหรือส่วนใดส่วนหนึ่งไปสัมผัสกับมูลฝอยติดเชื้อให้ผู้ปฏิบัติงานทำความสะอาดร่างกายหรือส่วนที่อาจสัมผัสมูลฝอยติดเชื้อโดยทันที

ข้อ 7.1.3 กำจัดมูลฝอยติดเชื้อโดยเผาในเตาเผาชนิด 2 ห้องเผาที่สามารถควบคุมอุณหภูมิในห้องเผามูลฝอย และห้องเผาควันให้อยู่ไม่ต่ำกว่า 760 และ 1,000 องศาเซลเซียส ได้ตามลำดับหรือวิธีการทำลายเชื้อด้วยไอน้ำซึ่งต้องตรวจสอบมาตรฐานทางชีวภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบมาตรฐานทางชีวภาพในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ.2556

คำชี้แจงการใช้เกณฑ์

การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ โดยการเผาในเตาเผาที่มี 2 ห้องเผา ห้องเผาแรกเป็นห้องเผามูลฝอยติดเชื้อให้เผาที่อุณหภูมิไม่ต่ำกว่า 760 องศาเซลเซียส และห้องเผาที่สองเป็นห้องเผาควันให้เผาที่อุณหภูมิไม่ต่ำกว่า 1,000 องศาเซลเซียส หรือวิธีการทำลายเชื้อด้วยไอน้ำต้องดำเนินการให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานทำลายเชื้อแบคทีเรีย เชื้อรา ไวรัส และปรสิตในมูลฝอยติดเชื้อได้หมด มีการตรวจสอบเกณฑ์มาตรฐานทางชีวภาพโดยการตรวจวิเคราะห์เชื้อบะซิลลัสสะเทียโรเธอร์โมฟิลลัสหรือบะซิลลัสซบทีลิส ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบมาตรฐานทางชีวภาพในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2546 เป็นประจำทุกเดือน โดยให้รายงานผลการตรวจวิเคราะห์นั้นให้ราชการส่วนท้องถิ่นทราบภายในวันที่ห้าของทุกเดือน

ข้อ 7.2 กรณี ให้ผู้อื่นกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

ข้อ 7.2.1 มีหนังสือ/เอกสารแสดงชื่อหน่วยงานที่รับมูลฝอยติดเชื้อไปกำจัดที่เชื่อได้ว่าการนำมูลฝอยติดเชื้อไปกำจัดด้วยวิธีที่ถูกต้องและมีการใช้งานเอกสารกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ

คำชี้แจงการใช้เกณฑ์

การให้ผู้อื่นนำมูลฝอยติดเชื้อไปกำจัดภายนอกโรงพยาบาล จะต้องพิจารณาว่ามีหนังสือหรือเอกสารแสดงการอนุญาตจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระบุให้หน่วยงานนั้นขนส่งมูลฝอยติดเชื้อไปกำจัด ณ สถานที่ที่ชัดเจน ตรวจสอบได้ รายละเอียดดังนี้

- ชื่อหน่วยงาน/ที่อยู่ที่ตั้งหน่วยงานรับทำการขน
- ลักษณะของยานพาหนะที่ใช้ในการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ

- ชื่อหน่วยงาน/ที่อยู่ที่ตั้งหน่วยงานกำจัด
- วิธีในการกำจัด เช่น การเผากำจัดมูลฝอยด้วยเตาเผาจะต้องเป็นชนิด 2 ห้องเผาโดยห้องเผามูลฝอยและห้องเผาควัน จะต้องมียุณหภูมิไม่ต่ำกว่า 760 และ 1,000 องศาเซลเซียสตามลำดับ
- มีการใช้งานเอกสารกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อตามคำสั่งกระทรวงสาธารณสุขที่ 1852/2556
- ต้องมีมาตรการหรือการติดตามตรวจสอบว่าการนำไปกำจัดยังสถานที่กำจัดตามที่แจ้งไว้

อ้างอิง: คู่มือแนวทางการพัฒนาสถานบริการสาธารณสุขให้ได้มาตรฐานด้านการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ

เอกสารกำกับ การขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ (Infectious Waste Manifest System)

คำชี้แจงเอกสารกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ

กระทรวงสาธารณสุข ได้พัฒนาระบบเอกสารกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ โดยกำหนดให้ผู้ก่อกำเนิด ผู้ขนส่ง และผู้กำจัดมูลฝอยติดเชื้อต้องจัดทำเอกสารหรือแบบกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อในระบบขนส่ง เพื่อควบคุมกำกับ ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อจากผู้ก่อกำเนิด (แหล่ง/ต้นกำเนิด) ซึ่งผู้ขนส่งต้องขนส่งมูลฝอยติดเชื้อพร้อมแบบกำกับการขนส่งที่ระบุปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่ตรงกันทุกฉบับในทุกขั้นตอนไปจนถึงปลายทางผู้กำจัด (แหล่ง/สถานที่กำจัด) อย่างเป็นระบบ เอกสารกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อมีรายละเอียด ดังนี้

1. เล่มเอกสารกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ 1 เล่ม ประกอบด้วยเอกสาร 50 ชุด และชุดเอกสาร 1 ชุด ประกอบด้วยแผ่นเอกสาร 6 แผ่น คือ ตช.01/1 (สีฟ้า) ตช.02 (สีเหลือง) ตช.03 (สีชมพู) ตช.04 ตช.05 และตช.01/2 ทุกแผ่นมีสำเนาในตัว (คาร์บอนเรส)

2. ผู้ก่อกำเนิด (แหล่ง/ต้นกำเนิด) มูลฝอยติดเชื้อหมายถึง “สถานบริการการสาธารณสุข” หมายความว่า

(1) สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล และหมายรวมถึงสถานพยาบาลของทางราชการ

(2) สถานพยาบาลสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลสัตว์ และหมายรวมถึงสถานพยาบาลสัตว์ของทางราชการ

3. ผู้ขนส่งมูลฝอยติดเชื้อต้องเป็นผู้จัดหาเอกสารกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ ให้เพียงพอทั้งระบบ และในเอกสารกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อใช้ “จนท.รพ.” (คำย่อของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาล) โดยหมายถึงเจ้าหน้าที่สถานบริการการสาธารณสุข

(วิธีการเอกสารกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ แสดงที่แผ่นสุดท้ายปกด้านในท้ายเล่ม)

เอกสารกำกับ การขนส่งมูลพวยติดเชื้อ (Infectious Waste Manifest System)

เอกสารกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ ตช.01/1 ต้นฉบับสำหรับโรงพยาบาล (สีฟ้า)

ชื่อออกชม/ผู้เก็บขน ที่อยู่.....โทรศัพท์.....
 ลักษณะพาหะที่ใช้ 1. ปรับอุณหภูมิ 10°C หรือต่ำกว่าได้ 2. อื่นๆ ระบุ.....
 เลขทะเบียน.....ชื่อคนขับรถ.....โทรศัพท์.....
 ชื่อพนักงานเก็บขน.....โทรศัพท์.....

คำรับรองของผู้กักนำติด : ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้ส่งมอบมูลฝอยติดเชื้อตามที่ระบุข้างต้นแล้ว คัดแยกประเภท บรรจุ ติดป้าย และฉลากอย่างเหมาะสมตามข้อกำหนดของกฎหมาย

ว.ด.ป.	ชื่อ/ที่อยู่ แหล่งกำเนิด มูลฝอยติดเชื้อ	เวลาเข้า เก็บ	เวลาออก	ปริมาณมูลฝอย (กก.)	ชื่อจนท.รพ. ผู้ส่งมอบมูลฝอย (ตัวบรรจุ)	ลายเซ็น

คำรับรองของผู้ขนส่ง : ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้รับมูลฝอยติดเชื้อตามที่ระบุข้างต้น และได้ขนส่งเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมาย
 ชื่อตัวบรรจุ.....ลายเซ็น.....

สถานที่กักจัด : .....ที่อยู่.....
 โทรศัพท์.....โทรสาร.....
คำรับรองของผู้กักจัด : ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้รับมูลฝอยติดเชื้อตามที่ระบุข้างต้นนี้ ปริมาณสุทธิ.....กิโลกรัม
 ชื่อตัวบรรจุ.....ลายเซ็น.....ว.ด.ป.....ที่รับมอบ

เอกสารกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ ตช.02 สำหรับผู้กำจัดมูลฝอยติดเชื้อเก็บเป็นหลักฐาน (สีเหลือง)

ชื่อเอกชน/ผู้เก็บขน ที่อยู่..... โทรศัพท์.....

ลักษณะพาหนะที่ใช้ 1. ปรับอุณหภูมิ 10°C หรือต่ำกว่าได้ 2. อื่นๆ ระบุ.....

เลขทะเบียน.....ชื่อคนขับรถ..... โทรศัพท์.....

ชื่อพนักงานเก็บขน..... โทรศัพท์.....

คำรับรองของผู้ก่อกำเนิด : ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้ส่งมอบมูลฝอยติดเชื้อตามที่ระบุข้างต้นแล้ว คัดแยกประเภท บรรจุ ติดป้าย และฉลากอย่างเหมาะสมตามข้อกำหนดของกฎหมาย

ว.ด.ป.	ชื่อ/ที่อยู่ แหล่งกำเนิด มูลฝอยติดเชื้อ	เวลาเข้า เก็บ	เวลาออก	ปริมาณมูลฝอย (กก.)	ชื่อจนท.รพ. ผู้ส่งมอบมูลฝอย (ตัวบรรจง)	ลายเซ็น

คำรับรองของผู้ขนส่ง : ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้รับมูลฝอยติดเชื้อตามที่ระบุข้างต้น และได้ขนส่งเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมาย
ชื่อตัวบรรจง.....ลายเซ็น.....

สถานที่กำจัด : .....ที่อยู่.....

โทรศัพท์..... โทรสาร.....

คำรับรองของผู้กำจัด : ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้รับมูลฝอยติดเชื้อตามที่ระบุข้างต้นนี้ ปริมาณสุทธิ.....ก็โลกรัม

ชื่อตัวบรรจง.....ลายเซ็น.....ว.ด.ป.....ที่รับมอบ

เอกสารกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ ตช.03 สำหรับผู้ส่งมูลฝอยติดเชื้อเก็บเป็นหลักฐาน (สีชมพู)

ชื่อเอกชน/ผู้เก็บขน ที่อยู่..... โทรศัพท์.....
 ลักษณะพาหนะที่ใช้ 1. ปรับอุณหภูมิ 10°C หรือต่ำกว่าได้ 2. อื่นๆ ระบุ.....
 เลขทะเบียน..... โทรศัพท์.....
 ชื่อพนักงานเก็บขน..... โทรศัพท์.....

คำรับรองของผู้ก่อกำเนิด : ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้ส่งมอบมูลฝอยติดเชื้อตามที่ระบุข้างต้นแล้ว คัดแยกประเภท บรรจุ ตัดป้าย และฉลากอย่างเหมาะสมตามข้อกำหนดของกฎหมาย

ว.ด.ป.	ชื่อ/ที่อยู่ แหล่งกำเนิด มูลฝอยติดเชื้อ	เวลาเข้า เก็บ	เวลาออก	ปริมาณมูลฝอย (กก.)	ชื่อจนท.รพ. ผู้ส่งมอบมูลฝอย (ตัวบรรจุ)	ลายเซ็น

คำรับรองของผู้ขนส่ง : ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้รับมูลฝอยติดเชื้อตามที่ระบุข้างต้น และได้ขนส่งเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมาย
 ชื่อตัวบรรจุ.....ลายเซ็น.....

สถานที่กำจัด : .....ที่อยู่.....
 โทรศัพท์..... โทรศัพท์สาร.....

คำรับรองของผู้กำจัด : ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้รับมูลฝอยติดเชื้อตามที่ระบุข้างต้นนี้ ปริมาณสุทธิ.....กิโลกรัม
 ชื่อตัวบรรจุ.....ลายเซ็น.....ว.ด.ป.....ที่รับมอบ

เอกสารกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ ตช.04 ส่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่โรงพยาบาลตั้งอยู่

ชื่อเอกชน/ผู้เก็บขน ที่อยู่..... โทรศัพท์.....
 ลักษณะพาหนะที่ใช้ 1. ปรับอุณหภูมิ 10°C หรือต่ำกว่าได้ 2. อื่นๆระบุ.....
 เลขทะเบียน.....ชื่อคนขับรถ..... โทรศัพท์.....
 ชื่อพนักงานเก็บขน..... โทรศัพท์.....

คำรับรองของผู้ก่อกำเนิด : ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้ส่งมอบมูลฝอยติดเชื้อตามที่ระบุข้างต้นแล้ว คัดแยกประเภท บรรจุ ติดป้าย และ ฉลากอย่างเหมาะสมตามข้อกำหนดของกฎหมาย

ว.ด.ป.	ชื่อ/ที่อยู่ แหล่งกำเนิด มูลฝอยติดเชื้อ	เวลาเข้า เก็บ	เวลาออก	ปริมาณมูลฝอย (กก.)	ชื่อจนท.รพ. ผู้ส่งมอบมูลฝอย (ตัวบรรจง)	ลายเซ็น

คำรับรองของผู้ขนส่ง : ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้รับมูลฝอยติดเชื้อตามที่ระบุข้างต้น และได้ขนส่งเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมาย
 ชื่อตัวบรรจง.....ลายเซ็น.....

สถานที่กำจัด :.....ที่อยู่.....
 โทรศัพท์..... โทรศัพท์.....
คำรับรองของผู้นำจัด : ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้รับมูลฝอยติดเชื้อตามที่ระบุข้างต้นนี้ ปริมาณสุทธิ.....กิโลกรัม
 ชื่อตัวบรรจง.....ลายเซ็น.....ว.ด.ป.....ที่รับมอบ

เอกสารกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ ตช.05 ส่งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่สถานีกำจัดมูลฝอยติดเชื้อตั้งอยู่

ชื่อเอกชน/ผู้เก็บขน ที่อยู่.....โทรศัพท์.....
 ลักษณะพาหนะที่ใช้ 1. ปรับอุณหภูมิ 10°C หรือต่ำกว่าได้ 2. อื่นๆ ระบุ.....
 เลขทะเบียน.....ชื่อคนขับรถ.....โทรศัพท์.....
 ชื่อนักงานเก็บขน.....โทรศัพท์.....

คำรับรองของผู้กักนำ : ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้ส่งมอบมูลฝอยติดเชื้อตามที่ระบุข้างต้นแล้ว คัดแยกประเภท บรรจุ ติดป้าย และฉลากอย่างเหมาะสมตามข้อกำหนดของกฎหมาย

ว.ด.ป.	ชื่อ/ที่อยู่ แหล่งกำเนิด มูลฝอยติดเชื้อ	เวลาเข้า เก็บ	เวลาออก	ปริมาณมูลฝอย (กก.)	ชื่อจนท.รพ. ผู้ส่งมอบมูลฝอย (ตัวบรรจง)	ลายเซ็น

คำรับรองของผู้ขนส่ง : ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้รับมูลฝอยติดเชื้อตามที่ระบุข้างต้น และได้ขนส่งเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมาย
 ชื่อตัวบรรจง.....ลายเซ็น.....

สถานที่กักจัด : .....ที่อยู่.....
 โทรศัพท์.....โทรศัพท์.....

คำรับรองของผู้กำจัด : ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้รับมูลฝอยติดเชื้อตามที่ระบุข้างต้นนี้ ปริมาณสุทธิ.....กิโลกรัม
 ชื่อตัวบรรจง.....ลายเซ็น.....ว.ด.ป.....ที่รับมอบ

เอกสารกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ ตช.01/2 สำนักงานกลับโรงพยาบาล

ชื่อเอกชน/ผู้เก็บขน ที่อยู่..... โทรศัพท์.....
 ลักษณะพาหนะที่ใช้ 1. ปรับอุณหภูมิ 10°C หรือต่ำกว่าได้ 2. อื่นๆ ระบุ.....
 เลขทะเบียน..... โทรศัพท์.....
 ชื่อพนักงานเก็บขน..... โทรศัพท์.....

คำรับรองของผู้กักกักกักกัก : ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้ส่งมอบมูลฝอยติดเชื้อตามที่ระบุข้างต้นแล้ว คัดแยกประเภท บรรจุ ติดป้าย และฉลากอย่างเหมาะสมตามข้อกำหนดของกฎหมาย

ว.ด.ป.	ชื่อ/ที่อยู่ แหล่งกำเนิด มูลฝอยติดเชื้อ	เวลาเข้า เก็บ	เวลาออก	ปริมาณมูลฝอย (กก.)	ชื่อจนท.รพ. ผู้ส่งมอบมูลฝอย (ตัวบรรจง)	ลายเซ็น

คำรับรองของผู้ขนส่ง : ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้รับมูลฝอยติดเชื้อตามที่ระบุข้างต้น และได้ขนส่งเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมาย
 ชื่อตัวบรรจง..... ลายเซ็น.....

สถานที่กักกัก : .....ที่อยู่.....
 โทรศัพท์..... โทรสาร.....
คำรับรองผู้กักกัก : ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้รับมูลฝอยติดเชื้อตามที่ระบุข้างต้นนี้ ปริมาณสุทธิ..... กิโลกรัม
 ชื่อตัวบรรจง..... ลายเซ็น..... ว.ด.ป..... ที่รับมอบ

วิธีการออกแบบที่เอกสารกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ

1. ผู้ก่อกำเนิดมูลฝอยติดเชื้อกรอกบันทึกเอกสารทุกฉบับในส่วนของผู้ก่อกำเนิด โดยกรอกบันทึกในแผ่นที่ 1 จะติดทั้งชุด (6 แผ่น) เมื่อได้ซึ่ง ตวง วัด ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อในแต่ละครั้งของการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อแล้วเสร็จ จึงลงลายเซ็นในส่วนของผู้ก่อกำเนิด เพื่อให้คำรับรองปริมาณมูลฝอยติดเชื้อของผู้ก่อกำเนิด
2. ผู้ขนส่งมูลฝอยติดเชื้อกรอกบันทึกเอกสารทุกฉบับในส่วนผู้ขนส่ง โดยกรอกบันทึกในแผ่นที่ 1 จะติดทั้งชุด (6 แผ่น) เมื่อได้ซึ่ง ตวง วัด ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อในแต่ละครั้งของการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อแล้วเสร็จ จึงลงลายเซ็นในส่วนของผู้ขนส่ง เพื่อให้คำรับรองปริมาณมูลฝอยติดเชื้อของผู้ขนส่งและฉีกตช.01/1 ที่เป็นต้นฉบับสำหรับโรงพยาบาล (สีฟ้า) เก็บไว้ที่ผู้ก่อกำเนิด
3. ให้ผู้ขนส่งนำเอกสารที่กรอกบันทึกข้อมูลแล้ว ที่เป็นสำเนาอีก 5 แผ่น (ตช.02 ตช.03 ตช.04 ตช.05 และ ตช.01/2) นำติดตัวไปด้วยทุกครั้ง
4. เมื่อถึงสถานที่กำจัดให้ผู้กำจัดตรวจสอบความถูกต้องของปริมาณมูลฝอยติดเชื้อ และลงลายเซ็นของกรอกบันทึกบรรทัดท้ายสุดของเอกสารฯ เพื่อให้คำรับรองปริมาณมูลฝอยติดเชื้อของผู้กำจัด ในส่วนคำรับรองของผู้กำจัด ทุกครั้งที่รับมอบมูลฝอยติดเชื้อมากำจัด และฉีกตช.02 (สีเหลือง) เก็บไว้ที่ผู้กำจัด
5. ผู้ขนส่งฉีกตช.03 (สีชมพู) เก็บไว้ที่ผู้ขนส่ง ฉีกตช.04 ส่งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่โรงพยาบาลตั้งอยู่ ฉีกตช.05 ส่งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่สถานที่กำจัดตั้งอยู่ และฉีกตช.01/2 ส่งกลับไปโรงพยาบาลเป็นสำเนา ตรวจสอบกับต้นฉบับ

สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย

แบบประเมินคุณภาพการจัดการมูลฝอยติดเชื้อสำหรับโรงพยาบาล

ชื่อโรงพยาบาล.....

ประเภท

1. รพศ.   2. รพท.   3. รพช.   4. รพ.ส่งเสริมสุขภาพของกรมอนามัย

ตั้งอยู่เลข.....ที่.....ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....โทรศัพท์.....โทรสาร.....

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้ใช้สำหรับประเมินคุณภาพการจัดการมูลฝอยติดเชื้อสำหรับโรงพยาบาล ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545
2. แบบประเมินนี้มีทั้งหมด 2 หน้า แบ่งการประเมินเป็น 7 หัวข้อ คือ บุคลากร การคัดแยก การเก็บรวบรวม การเคลื่อนย้าย ลักษณะของรถเข็น ลักษณะของที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อ และการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

ข้อที่	รายละเอียดที่ต้องประเมิน	ผลการประเมิน		หมายเหตุ
		ใช่	ไม่ใช่	
1	บุคลากร			
1.1	มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ซึ่งมีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี สาขา วิทยาศาสตร์หรือวิศวกรรมศาสตร์ เพื่อเป็นผู้รับผิดชอบดูแลระบบ การเก็บ ขนและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ			
1.2	ผู้ปฏิบัติงานเคลื่อนย้ายและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อได้รับการอบรม หลักสูตรการป้องกัน และระงับการแพร่เชื้อหรืออันตรายที่อาจเกิด จากมูลฝอยติดเชื้อตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข			
2	การคัดแยกมูลฝอย			
2.1	มีการแยกมูลฝอยติดเชื้อออกจากมูลฝอยอื่นๆ ณ แหล่งกำเนิด			
2.2	มีการแยกมูลฝอยติดเชื้อ ระหว่างวัสดุมีคม และวัสดุไม่มีคม			
3	การเก็บรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อ			
3.1	ภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อประเภทวัสดุมีคม มีลักษณะเป็นกล่อง หรือถังที่ทำด้วยวัสดุแข็งแรงทนทานต่อการแทงทะลุและ การกัดกร่อนของสารเคมี มีฝาปิดมิดชิด และป้องกันการรั่วไหล ของเหลวภายในได้			
3.2	ภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อประเภทวัสดุไม่มีคม มีลักษณะเป็น ถุงสีแดงทึบแสงทำจากพลาสติกหรือวัสดุอื่นที่มีความเหนียวไม่ฉีก ขาดง่าย ทนทานต่อสารเคมี การรับน้ำหนัก กันน้ำได้ ไม่รั่วซึมและ ไม่ดูดซึม			

ข้อที่	รายละเอียดที่ต้องประเมิน	ผลการประเมิน		หมายเหตุ
		ใช่	ไม่ใช่	
3.3	มีเครื่องหมายและคำเตือนที่บ่งบอกให้บุคคลทั่วไปทราบว่าเป็นภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ			
3.4	มูลฝอยติดเชื้อประเภทวัสดุไม่มีคม บรรจุไม่เกิน 2 ใน 3 ส่วนของถุงและมัดปากถุงด้วยเชือกหรือวัสดุอื่นให้แน่น			
3.5	มูลฝอยติดเชื้อ ประเภทวัสดุมีคม บรรจุไม่เกิน 3 ใน 4 ส่วนของกล่อง			
3.6	ภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ (ถุงแดงและกล่องใส่มูลฝอยติดเชื้อ) มีการใช้งานเพียงครั้งเดียวและทำลายพร้อมกับการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ			
4	การเคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อ			
4.1	ผู้ปฏิบัติงานเคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อสวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ประกอบด้วยถุงมือยางหนา ผ้ากันเปื้อน ผ้าปิดปาก-ปิดจมูก และรองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง ในขณะที่ปฏิบัติงาน			
4.2	ใช้รถเข็นเคลื่อนย้าย ภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อยกเว้นกรณีที่มีมูลฝอยติดเชื้อเกิดขึ้นน้อย			
4.3	มีการกำหนดเวลาและเส้นทางการเคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อที่แน่นอน			
4.4	มีการทำความสะอาดรถเข็นและอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานทุกวัน ในบริเวณที่จัดไว้เฉพาะและน้ำเสียที่เกิดจากการล้างทำความสะอาดมีการระบายลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย			
5	ลักษณะของรถเข็นที่ใช้เคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อ			
5.1	มีพื้นและผนัง ทึบ ทำด้วยวัสดุที่ทำความสะอาดได้ง่ายด้วยน้ำ และมีฝาปิดมิดชิดป้องกันสัตว์และแมลงนำโรคได้			
5.2	มีข้อความสีแดงที่รถว่า “รถเข็นมูลฝอยติดเชื้อ ห้ามนำไปใช้ในกิจการอื่น”			
5.3	มีอุปกรณ์/เครื่องมือสำหรับเก็บมูลฝอยติดเชื้อ ในกรณีที่ตกหล่นประจำรถเข็น			
6	สถานที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อ			
6.1	เป็นห้องหรืออาคารเฉพาะ แยกจากอาคารอื่นและอยู่ในที่ที่สะดวกต่อการขนมูลฝอยไปกำจัด			
6.2	พื้นและผนังเรียบ ทำความสะอาดได้ง่ายและมีการป้องกันสัตว์และแมลงพาหะนำโรค			
6.3	มีขนาดเพียงพอสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อได้อย่างน้อย 2 วัน			

ข้อที่	รายละเอียดที่ต้องประเมิน	ผลการประเมิน		หมายเหตุ
		ใช่	ไม่ใช่	
6.4	มีระบบป้องกันบุคคลทั่วไปไม่สามารถที่จะเข้าไปในที่พักรวม มูลฝอยติดเชื่อได้			
6.5	มีรางหรือท่อระบายน้ำเสียเชื่อมต่อกับระบบบำบัดน้ำเสีย			
6.6	มีข้อความเป็นคำเตือนขนาดสามารถเห็นได้ชัดเจนว่า “ที่พักรวม มูลฝอยติดเชื่อ” ไว้ที่หน้าห้องหรือหน้าอาคาร			
7	การกำจัดมูลฝอยติดเชื่อ			
7.1	กรณีดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื่อเอง			
	7.1.1 ได้รับความเห็นชอบจากราชการส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการ กำจัดมูลฝอยติดเชื่อได้			
	7.1.2 ผู้ปฏิบัติงานในการกำจัดมูลฝอยติดเชื่อ มีการสวมอุปกรณ์ ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลขณะปฏิบัติงาน			
	7.1.3 กำจัดมูลฝอยติดเชื่อโดยเผาในเตาเผาชนิด 2 ห้องเผาที่ สามารถควบคุมอุณหภูมิในห้องเผามูลฝอย และห้องเผาควัน ให้อยู่ไม่ต่ำกว่า 760 และ 1,000 องศาเซลเซียส ได้			
7.2	กรณีให้ผู้อื่นกำจัดให้			
	7.2.1 มีหนังสือ/เอกสารแสดงชื่อหน่วยงานที่รับมูลฝอยติดเชื่อไป กำจัด ที่เชื่อได้ว่ามีการนำมูลฝอยติดเชื่อไปกำจัดด้วยวิธีที่ อย่างถูกต้อง			

ผลการประเมิน

- ผ่าน
 ไม่ผ่าน

ลายมือชื่อผู้ประเมิน.....
 (.....)

ตำแหน่ง .....

หน่วยงาน .....

วัน/เดือน/ปี ที่ประเมิน...../...../.....

ภาคผนวก ง
เงื่อนไขการประเมินกระบวนการ

เงื่อนไขการประเมินกระบวนการที่ 4.1 การจัดการมูลฝอยทั่วไป

การประเมินกระบวนการที่ 4.1 การจัดการมูลฝอยทั่วไป ให้มีผลการดำเนินงานตามเงื่อนไข ที่กำหนด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงข้อกำหนดเงื่อนไขการ “ผ่าน” เกณฑ์กระบวนการจัดการมูลฝอยทั่วไป

ผ่าน	มีการดำเนินงานตามแผนภูมิการทำงานตั้งแต่ขั้นตอนที่ 1-7 และมีคะแนนรวม 60 คะแนนขึ้นไป
ไม่ผ่าน	ไม่สามารถดำเนินการได้ตามเงื่อนไขที่กำหนด

ตารางที่ 2 แสดงการแจกแจงคะแนนของกระบวนการจัดการมูลฝอยทั่วไป

ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ใน หน้าข้อความ “มีการดำเนินการ” หรือ “ไม่มีการดำเนินการ” ในช่อง “ผลการประเมิน (A)” และระบุคะแนนที่ได้ ในช่อง “คะแนนที่ได้ (B)” โดยพิจารณาให้คะแนนตาม “หลักฐาน” ที่ปรากฏ กรณี “ไม่มีการดำเนินการ” ระบุคะแนนที่ได้ เป็น “0”

ขั้นตอนที่	ผังกระบวนการ	ผลการประเมิน (A)	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้ (B)	หลักฐาน
1	 <p>สำรวจ วิเคราะห์ และจัดทำสถานการณ์การจัดการมูลฝอยทั่วไปภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ อปท.</p>	☐ มีการดำเนินการ ☐ ไม่มีการดำเนินการ	15		1. รายงานสถานการณ์การจัดการมูลฝอย (10 คะแนน) <ul style="list-style-type: none"> - ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นต่อวัน - องค์ประกอบของมูลฝอย - การคาดการณ์ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นในอนาคต - สภาพปัญหา 2. ข้อมูลการให้บริการเก็บขนและกำจัดมูลฝอยในปัจจุบัน (5 คะแนน) <ul style="list-style-type: none"> - เส้นทางเก็บขน - จำนวนผู้ปฏิบัติงานและยานพาหนะเก็บขน - ข้อมูลการกำจัด

ขั้นตอน ที่	ผังกระบวนการ	ผลการประเมิน (A)	คะแนน เต็ม	คะแนน ที่ได้ (B)	หลักฐาน
2	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> วิเคราะห์ความพร้อม/ ความเป็นไปได้ในการจัดบริการเก็บ ขน บำบัดหรือกำจัดมูลฝอยทั่วไป </div>	☐ มีการดำเนินการ ☐ ไม่มีการดำเนินการ	5		สรุปผลการวิเคราะห์ความพร้อม - บุคลากร - งบประมาณ - เทคโนโลยี - วิธีการจัดการ ของ อปท. ในการจัดการ มูลฝอยทั่วไป (5 คะแนน)
3	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> กำหนดรูปแบบการให้บริการ (ดำเนินการเอง มอบ หรืออนุญาต เอกชนดำเนินการ) และเทคโนโลยี การกำจัดมูลฝอย รวมทั้งการนำไปใช้ ประโยชน์ </div>	☐ มีการดำเนินการ ☐ ไม่มีการดำเนินการ	10		1. เอกสาร/หลักฐาน การวิเคราะห์รูปแบบ เทคโนโลยีที่ถูกหลักวิชาการ และเหมาะสม กับท้องถิ่น (5 คะแนน) 2. เอกสาร/หลักฐาน การวิเคราะห์รูปแบบ การดำเนินงานที่ เหมาะสม (ดำเนินการเอง มอบ หรืออนุญาตเอกชนดำเนินการ) (5 คะแนน)
4	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> เสนอผู้บริหาร ตัดสินใจ </div> <p style="text-align: center;">เลือก</p>	☐ มีการดำเนินการ ☐ ไม่มีการดำเนินการ	5		เอกสารที่มีการนำเสนอผู้ บริหาร เช่น เอกสารหรือ รายงานการประชุม (5 คะแนน)
5	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> ออกข้อกำหนดท้องถิ่น กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเพื่อใช้ สำหรับการให้บริการ เก็บ ขน บำบัดหรือกำจัด มูลฝอยทั่วไป </div>	☐ มีการดำเนินการ ☐ ไม่มีการดำเนินการ	15		1. มีการออกข้อกำหนดท้องถิ่น (10 คะแนน) 2. มีการกำหนด มาตรฐาน หลักเกณฑ์ และค่าธรรมเนียม ในการเก็บขน กำจัด มูลฝอยทั่วไป (5 คะแนน)

ขั้นตอน ที่	ผังกระบวนการ	ผลการประเมิน (A)	คะแนน เต็ม	คะแนน ที่ได้ (B)	หลักฐาน
6	<p>ดำเนินการเก็บ ขน และควบคุม กำกับการดำเนินงานให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์และมาตรฐานวิชาการ</p>	☐ มีการดำเนินการ ☐ ไม่มีการดำเนินการ	20		<p><u>กรณีดำเนินการเอง</u></p> <ol style="list-style-type: none"> รถเก็บขนอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานและถูกต้องตามข้อกำหนด (5 คะแนน) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับการอบรม / การตรวจสอบสุขภาพประจำปี / ใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล (5 คะแนน) มีมาตรฐานขั้นตอนการปฏิบัติงานในการเก็บขน รวมถึงระบบรายงานควบคุม กำกับการขนส่ง (ระบบรายงาน) (10 คะแนน) <p><u>กรณีอนุญาตให้เอกชนดำเนินการ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> สำเนาใบอนุญาต (10 คะแนน) รายงานการตรวจสอบลักษณะก่อนออกใบอนุญาต (10 คะแนน) <ul style="list-style-type: none"> สภาพรถเก็บขน ผู้ปฏิบัติงานผ่านการอบรมและตรวจสอบสุขภาพประจำปี มาตรฐานขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ขั้นตอน ที่	ผังกระบวนการ	ผลการประเมิน (A)	คะแนน เต็ม	คะแนน ที่ได้ (B)	หลักฐาน
7	<p>ดำเนินการกำจัด และควบคุม กำกับ การดำเนินงานให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ และมาตรฐานวิชาการ</p>	☐ มีการดำเนินการ ☐ ไม่มีการดำเนินการ	20		<p>กรณีดำเนินการเอง</p> <ol style="list-style-type: none"> มีระบบกำจัดที่ถูก สุกลักษณะ (10 คะแนน) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับการอบรม / การตรวจสอบสุขภาพ ประจำปี / ใช้อุปกรณ์ป้องกัน อันตรายส่วนบุคคล (5 คะแนน) มีมาตรฐานขั้นตอน การปฏิบัติงานในการกำจัด รวมถึงระบบรายงานควบคุม กำกับ กำกับ กำกับ (ระบบรายงาน) (5 คะแนน) <p>กรณีอนุญาตให้เอกชน ดำเนินการ</p> <ol style="list-style-type: none"> สำเนาใบอนุญาต (10 คะแนน) รายงานการตรวจสอบ สุกลักษณะก่อนออกใบอนุญาต (10 คะแนน) <ul style="list-style-type: none"> - สภาพรถเก็บขน - ผู้ปฏิบัติงานผ่านการอบรม และตรวจสอบสุขภาพประจำปี - มาตรฐานขั้นตอนการปฏิบัติงาน
8	<p>วิเคราะห์ ทบทวน ประเมินผล กระบวนการลดปริมาณ/ คัดแยก การเก็บ ขนและกำจัด มูลฝอยทั่วไปและพัฒนา การดำเนินการ ให้มีประสิทธิภาพ</p>	☐ มีการดำเนินการ ☐ ไม่มีการดำเนินการ	10		<p>มีรายงานสรุปผล การดำเนินงานรายปี โดยจัดเก็บและรวบรวม (10 คะแนน)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลการให้บริการ เก็บ ขน และกำจัด - ปัญหาอุปสรรคในการ ดำเนินงาน - ความพึงพอใจในการ ให้บริการ - ค่าใช้ในการดำเนินการ เก็บ ขน และกำจัด - ข้อเสนอแนะแนว ทิศทางการพัฒนาปรับปรุง กาดำเนินงาน
คะแนนรวม			100		

เงื่อนไขการประเมินกระบวนการที่ 4.2 การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ

การประเมินกระบวนการที่ 4.2 การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ให้มีผลการดำเนินงานตามเงื่อนไข ที่กำหนด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงข้อกำหนดเงื่อนไขการ “ผ่าน” เกณฑ์กระบวนการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ

ผ่าน	มีการดำเนินงานตามแผนภูมิการทำงานตั้งแต่ขั้นตอนที่ 1 - 6 มีคะแนนรวม 60 คะแนนขึ้นไปและมีผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของขั้นตอนลำดับที่ 1 - 6
ไม่ผ่าน	ไม่สามารถดำเนินการได้ตามเงื่อนไขที่กำหนด

ตารางที่ 2 แสดงการแจกแจงคะแนนของกระบวนการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ

ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ใน หน้าข้อความ “ดำเนินการ” หรือ “ไม่ดำเนินการ” ในช่อง “ผลการประเมิน (A)” และระบุคะแนนที่ได้ ตามรายละเอียดที่ดำเนินการ ในช่อง “คะแนนที่ได้ (B)” โดยพิจารณาให้คะแนนตาม “หลักฐาน” ที่ปรากฏ กรณี “ไม่ดำเนินการ” ระบุคะแนนที่ได้ เป็น “ 0 ”

ขั้นตอนที่	ผังกระบวนการ	ผลการประเมิน (A)	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้ (B)	หลักฐาน
1	<p>สำรวจ รวบรวมข้อมูล จำนวนแหล่งกำเนิด/อัตราการเกิดและปริมาณมูลฝอยติดเชื้อ/จัดทำทะเบียนสถานบริการสาธารณสุขภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ อปท.</p>	☐ ดำเนินการ ☐ ไม่ดำเนินการ	20		1. ข้อมูล จำนวนแหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้อ/อัตราการเกิดและปริมาณ/สภาพปัญหา การให้บริการเก็บขน บำบัดหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ/ของโรงพยาบาล (10 คะแนน) 2. ข้อมูลตามข้อ 1 ของโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล คลินิก และห้องปฏิบัติการ เชื้ออันตราย (3 คะแนน) 3. ทะเบียนแหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้อในพื้นที่ของ อปท. ที่เป็นปัจจุบัน (7 คะแนน)
2	<p>มี(ร่าง)หรือมีข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเพื่อใช้สำหรับการให้บริการเก็บขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ</p> <p>SOP การออกข้อกำหนดท้องถิ่น</p>	☐ ดำเนินการ ☐ ไม่ดำเนินการ	20		1. เอกสารข้อมูลประกอบการจัดทำร่างข้อกำหนดหรือ เทศบัญญัติ (10 คะแนน) 2. ข้อกำหนดของท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 (10 คะแนน)

ขั้นตอน ที่	ผังกระบวนการ	ผลการประเมิน (A)	คะแนน เต็ม	คะแนน ที่ได้ (B)	หลักฐาน
3	<p>ประเมินความพร้อม/ความเป็นไปได้ในการจัดการบริการระบบเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อเพื่อเสนอแนวทางเลือกการบริการจัดการ และเทคโนโลยีการจัดการ</p>	☐ ดำเนินการ ☐ ไม่ดำเนินการ	20		<p>ข้อสรุป/รายงาน</p> <ol style="list-style-type: none"> ประเมินความพร้อม/ความเป็นไปได้ของศักยภาพบุคลากรที่รับผิดชอบแต่ละแนวทางดำเนินการเก็บขนกำจัด (ดำเนินการเอง, มอบผู้อื่น, อนุญาตเอกชน) (6 คะแนน) ประเมินเทคโนโลยีที่เหมาะสมแต่ละแนวทางดำเนินการเก็บขนกำจัด(ดำเนินการเอง, มอบผู้อื่น, อนุญาตเอกชน) (6 คะแนน) ประมวลผล/ วิเคราะห์/สรุปผลหรือรายงานการประเมินความพร้อมในการดำเนินงานมูลฝอยติดเชื้อ และเตรียมนำเสนอผู้บริหารตัดสินใจ (8 คะแนน)
4	<p>เสนอผู้บริหารตัดสินใจเลือกแนวทางจัดบริการเก็บ ขน/กำจัด</p> <p>เลือก</p> <p>อปท. ดำเนินการเอง - เก็บขน - กำจัด</p> <p>อปท. มอบให้ผู้อื่น ดำเนินการ - เก็บขน - กำจัด</p> <p>อปท. อนุญาตให้เอกชน ดำเนินการ โดยเป็นธุรกิจ - เก็บขน - กำจัด</p> <p>แนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากร</p>	☐ ดำเนินการ ☐ ไม่ดำเนินการ	10		<ol style="list-style-type: none"> ข้อสรุปการตัดสินใจผู้บริหาร/นโยบายที่แสดงถึงการเลือกแนวทางจัดบริการเก็บ ขน/ กำจัด (5 คะแนน) แนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากร(5 คะแนน)

ขั้นตอน ที่	ผังกระบวนการ	ผลการประเมิน (A)	คะแนน เต็ม	คะแนน ที่ได้ (B)	หลักฐาน
5		☐ ดำเนินการ ☐ ไม่ดำเนินการ	20		1. แผนปฏิบัติงาน/ติดตาม/ ควบคุม/กำกับการเก็บ ขน บำบัด หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ (10 คะแนน) 2. ผลการปฏิบัติงาน/ ติดตาม/ ควบคุม/ กำกับการเก็บ ขนบำบัด หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ และตรวจประเมิน (สุ่มประเมิน) ระบบขน ระบบกำจัดเป็นไปตาม หลักเกณฑ์ข้อกำหนด (10 คะแนน)
6		☐ ดำเนินการ ☐ ไม่ดำเนินการ	10		1. การทบทวนประมวลผลกระบวนการ เก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอย ติดเชื้อและพัฒนาการดำเนินงาน ให้มีประสิทธิภาพ (5 คะแนน) 2. แผนงาน/โครงการรณรงค์- ประยุกต์ใช้หลักการคัดแยก มูลฝอย การลดปริมาณมูลฝอย ติดเชื้อ และการนำกลับมาใช้ใหม่ ด้วยการรีไซเคิล (5 คะแนน)
คะแนนรวม			100		

เงื่อนไขการประเมินกระบวนการที่ 4.3 การจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

การประเมินกระบวนการที่ 4.3 การจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ให้มีผลการดำเนินงานตามเงื่อนไข ที่กำหนด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงข้อกำหนดเงื่อนไขการ “ผ่าน” เกณฑ์กระบวนการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

ผ่าน	มีการดำเนินงานตามแผนภูมิการทำงานตั้งแต่ขั้นที่ 1- 5 มีคะแนนรวม 60 คะแนนขึ้นไป และมีผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของขั้นตอนลำดับที่ 1-5
ไม่ผ่าน	ไม่สามารถดำเนินการได้ตามเงื่อนไขที่กำหนด

ตารางที่ 2 แสดงการแจกแจงคะแนนของกระบวนการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ใน หน้าข้อความ “ดำเนินการ” หรือ “ไม่ดำเนินการ” ในช่อง “ผลการประเมิน (A)” และระบุคะแนนที่ได้ ตามรายละเอียดที่ดำเนินการ ในช่อง “คะแนนที่ได้ (B)” โดยพิจารณาให้คะแนนตาม “หลักฐาน” ที่ปรากฏ กรณี “ไม่ดำเนินการ” ระบุคะแนนที่ได้ เป็น “0”

ขั้นตอน ที่	ผังกระบวนการ	ผลการประเมิน (A)	คะแนน เต็ม	คะแนน ที่ได้ (B)	หลักฐาน
1	<div style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; padding: 10px; text-align: center; width: fit-content; margin: 0 auto;"> สํารวจ รวบรวมข้อมูลจํานวน แหล่งกําเนิด/อัตรากาเกิดและ ปริมาณการค้ดแยกประเภทมูลฝอย ที่เป็พิษหรืออันตราย จากชุมชน ของ อปท. </div>	☐ ดำเนินการ ☐ ไม่ดำเนินการ	10		1. ข้อมูลทะเบียนแหล่งกําเนิด/ สำเนาเอกสารกํากับการขนส่ง มูลฝอยที่เป็พิษหรืออันตราย ครอบคลุม - ร้อยละ 50 ของชุมชน (5 คะแนน) - ร้อยละ 100 ของชุมชน (10 คะแนน)

ขั้นตอนที่	ผังกระบวนการ	ผลการประเมิน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	หลักฐาน
2	<p>วิเคราะห์/วางแผน/ประเมินความพร้อม/ความเป็นไปได้ในการจัดการระบบ เก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอย ที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ของ อปท. เพื่อเสนอแนวทางเลือก การบริหารการจัดการ</p>	☐ ดำเนินการ ☐ ไม่ดำเนินการ	15		<ol style="list-style-type: none"> 1. ข้อเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลความเป็นไปได้ในการจัดบริการระบบ เก็บรวบรวม เก็บ ขน เก็บสะสม หรือกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน (5 คะแนน) 2. วางแผนงาน/โครงการ (5 คะแนน) 3. ประเมินความพร้อมบุคลากรที่รับผิดชอบแต่ละแนวทาง (5 คะแนน)
3	<p>เสนอผู้บริหารตัดสินใจเลือกแนวทางจัดบริการ เก็บ ขน/กำจัด</p> <p>อปท. ดำเนินการเอง - เก็บขน - กำจัด</p> <p>อปท. มอบให้ผู้อื่นดำเนินการ - เก็บขน - กำจัด</p> <p>อปท. อนุญาตให้เอกชนดำเนินการ โดยเป็นธุรกิจ - เก็บขน - กำจัด</p> <p>แนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากร</p>	☐ ดำเนินการ ☐ ไม่ดำเนินการ	15		<ol style="list-style-type: none"> 1. สรุปรายงานข้อมูลตามขั้นตอนที่ 1 และ 2 เสนอผู้บริหารประกอบการตัดสินใจ (5 คะแนน) 2. ข้อเสนอการตัดสินใจ/นโยบายผู้บริหารที่แสดงถึงการเลือกแนวทางจัดบริการเก็บ ขน กำจัด (5 คะแนน) 3. แนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรรองรับระบบบริการ (5 คะแนน)

ขั้นตอน ที่	ผังกระบวนการ	ผลการประเมิน	คะแนน เต็ม	คะแนน ที่ได้	หลักฐาน
4		☐ ดำเนินการ ☐ ไม่ดำเนินการ	20		<p>การคัดแยก/เก็บแยก/ เก็บรวบรวมสะสม</p> <ol style="list-style-type: none"> ครัวเรือน, ชุมชน แยกทิ้งมูลฝอยที่เป็นพิษฯ ออกจากมูลฝอยทั่วไป ภาชนะบรรจุปิดมิดชิด ไม่รั่วไม่ซึม ใส่ในภาชนะรวมหรือภาชนะรองรับป้องกันการฟุ้งหรือการแตกกระจายของสารพิษ (10 คะแนน) มีสถานที่เก็บสะสมแยกเป็นสัดส่วนสะอาดเป็นระเบียบ และมีสัญลักษณ์แสดงตามเกณฑ์มาตรฐานของวัตถุอันตราย (10 คะแนน)
4.1		☐ ดำเนินการ ☐ ไม่ดำเนินการ	10		<p>แผนงาน/โครงการ/แผนปฏิบัติการ/ที่เก็บสะสม (ไซต์งาน)/หลักฐานการส่งกำจัด</p> <ol style="list-style-type: none"> รถขนส่ง ส่วนขนบรรทุกทุกต้องปิดมิดชิดมีสัญลักษณ์แสดงตามเกณฑ์มาตรฐานการขนส่งวัตถุอันตราย (5 คะแนน) มีการใช้งานเอกสารกำกับ การขนส่งมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน (5คะแนน)

ขั้นตอน ที่	ผังกระบวนการ	ผลการประเมิน	คะแนน เต็ม	คะแนน ที่ได้	หลักฐาน
4.2	<p>อปท. กำจัดเองตามกระทรวงสาธารณสุข กำหนดหรือส่งกำจัดบริษัท เอกชนที่ได้รับใบอนุญาตจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม ดำเนินการกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน</p> <p>ควบคุมกำกับให้ส่งกำจัดบริษัท เอกชนที่ได้รับใบอนุญาตจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม ดำเนินการกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน</p>	☐ ดำเนินการ ☐ ไม่ดำเนินการ	10		แผนงาน/โครงการ/แผนปฏิบัติการ/ที่เก็บสะสม (ไซต์งาน)/ หลักฐานการส่งกำจัด 1. การกำจัดต้องเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการขนส่งวัตถุอันตราย (5 คะแนน) 2. สถานที่กำจัดได้รับอนุญาตประกอบกิจการโรงงานประเภท 101, 105 , 106 ที่เป็นของเสียอันตราย (5 คะแนน)
5	<p>ทบทวนประมวลผลกระบวนการเก็บขน หรือ กำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนและพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ โดยประยุกต์ใช้หลักการคัดแยกมูลฝอย การลดปริมาณ การใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ด้วยการรีไซเคิล (3R : Reduce Reuse Recycle)</p>	☐ ดำเนินการ ☐ ไม่ดำเนินการ	20		แผนงาน/โครงการ/รายงาน /ข้อสั่งการที่ประยุกต์ดำเนินการเกี่ยวข้อง <ul style="list-style-type: none"> - การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนลดการก่อให้เกิดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน - การส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการคัดแยกมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนที่แหล่งกำเนิด และการแยกทิ้งอย่างถูกต้อง - มีการคัดแยกของเสียอันตรายอย่างน้อย 3 ประเภท ได้แก่ กระจกสเปร์ย์ ถ่านไฟฉาย และแบตเตอรี่มือถือ และหลอดไฟ (20 คะแนน)
คะแนนรวม			100		

ภาคผนวก จ

สำเนาคำสั่งกรมอนามัย ที่ 776/2557

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสนับสนุนการขับเคลื่อน
แผนบูรณาการด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ควบคุมโรค และคุ้มครอง
ผู้บริโภค ของกรมอนามัย

คณะที่ 1. คณะทำงานพัฒนาคุณภาพระบบงานอนามัยสิ่งแวดล้อม
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำเนา
คำสั่งกรมอนามัย
ที่ 776/2557

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนบูรณาการด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ
ควบคุมโรค และคุ้มครองผู้บริโภค ของกรมอนามัย

เนื่องจาก กรมอนามัย ได้รับมอบหมายให้เป็น Program Manager ของแผนบูรณาการด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และมีการบูรณาการในแผนควบคุมโรค รวมทั้งแผนคุ้มครองผู้บริโภค โดยมีบทบาทในการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน พัฒนาและบังคับใช้กฎหมาย พัฒนามาตรฐานงาน องค์ความรู้ เทคโนโลยี และต้นแบบการดำเนินงาน พัฒนาคู่มือ พัฒนาระบบเฝ้าระวัง การสื่อสารสาธารณะ การถ่ายทอดเทคโนโลยี และติดตามประเมินผล รวมถึงการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว และการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานดังกล่าวเกิดการบูรณาการ และสามารถสนับสนุนการดำเนินงานของเขตบริการสุขภาพ และการดำเนินงานของหน่วยงานในระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล บรรลุเป้าหมายการดำเนินงานของทั้ง 3 แผนข้างต้น กรมอนามัยจึงแต่งตั้งคณะกรรมการ โดยมีองค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ต่างๆ ดังนี้

1. คณะทำงานพัฒนาคุณภาพระบบงานอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1 องค์ประกอบ

1. นางนันทกา	หนูเทพ	ผู้อำนวยการสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ	ประธาน
2. นายชัยเลิศ	กิ่งแก้วเจริญชัย	สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ	รองประธานคนที่ 1
3. นางสุนทรีย์	รักษามั่นคง	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	รองประธานคนที่ 2
4. นางทิพยา	เพื่อนพิภพ	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	คณะกรรมการ
5. นางพิมพ์พรรณ	จันทร์แก้ว	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	คณะกรรมการ
6. นายสมศักดิ์	ศิริวนารังสรรค์	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	คณะกรรมการ
7. นางศรีอรุณ	สุขเจริญ	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	คณะกรรมการ
8. นายประโชติ	กรابرกราน	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	คณะกรรมการ
9. น.ส.ชไมพร	เป็นสุข	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	คณะกรรมการ
10. น.ส.อินทิรา	สุภาพิษฐ์	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	คณะกรรมการ
11. นายธนชีพ	พิระธรณิศร์	สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ	คณะกรรมการ
12. น.ส.นัยนา	หาญวโรดม	สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ	คณะกรรมการ
13. น.ส.รัฐติพร	วีรเธียรภิญโญ	สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ	คณะกรรมการ
14. นางสุกานดา	พัฑพาดี	กองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ	คณะกรรมการ
15. น.ส.ปิยมาภรณ์	ดวงมนตรี	กองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ	คณะกรรมการ
16. น.ส.วิภา	รุจิจนากุล	ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข	คณะกรรมการ
17. น.ส.พาสณา	ชมกลิ่น	สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ	คณะกรรมการและเลขานุการ
18. น.ส.นวรรตน์	อภิชัยนันท์	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

19. น.ส.สุภาวดี จันทมุด ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
20. น.ส.ปาริชาติ สร้อยสูงเนิน สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

1.2 อำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมของ อปท.
2. ส่งเสริม สนับสนุนด้านวิชาการให้หน่วยงานระดับพื้นที่ ในการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมของ อปท.
3. พัฒนาระบบการรับรองคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมของ อปท.
4. ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมของ อปท.
5. รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานเสนอผู้บริหาร
6. ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 23 กรกฎาคม 2557

(นายพิษณุ แสนประเสริฐ)
ผู้อำนวยการสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม
ปฏิบัติหน้าที่รองอธิบดีกรมอนามัย
ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมอนามัย

ที่ปรึกษา

1. ดร.นพ.พรเทพ	ศิริวนารังสรรค์	อธิบดีกรมอนามัย
2. นพ.ณัฐพร	วงศ์ศุทธิภากร	รองอธิบดีกรมอนามัย
3. นพ.ณรงค์	สายวงษ์	รองอธิบดีกรมอนามัย
4. นายพิษณุ	แสนประเสริฐ	รองอธิบดีกรมอนามัย
5. นายศุภมล	ศรีสุขวัฒนา	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
6. นางปรียะดา	โชควิญญู	ผู้อำนวยการสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม
7. นางนันทกา	หนูเทพ	รักษาการผู้อำนวยการสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ
8. นางสาวสิริวรรณ	จันทนจุลกะ	ผู้อำนวยการกองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ
9. นายสมชาย	ตู้แก้ว	ผู้อำนวยการศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข
10. นางสาวนพเก้า	พรหมมี	ผู้อำนวยการศูนย์ห้องปฏิบัติการกรมอนามัย

คณะผู้จัดทำ

กลุ่มพัฒนาการสุขาภิบาล สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย

1. นางพิมพ์พรณ	จันทร์แก้ว	หัวหน้ากลุ่มพัฒนาการสุขาภิบาล
2. นายประโชติ	กราบกราน	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
3. นางศรีอรุณ	สุขเจริญ	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ (ผู้รับผิดชอบหลัก กระบวนการที่ 4.2 และ 4.3)
4. นางสาวปิยาภัสร์	ชูแก้วงาม	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

บรรณาธิการ

1. นางสุนทรีย์	รักษามั่นคง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
2. นางสาวนวรรตน์	อภิชัยนันท์	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

กรมอนามัยส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี

โทร. 0 2590 4250, 0 2590 4258 โทรสาร. 0 2590 4260